Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Bøcker, Kappel.
Titel | Title:	Karneval : og andre Noveller.
Udgivet år og sted | Publication time and place:	København : Pio, 1897
Fysiske størrelse | Physical extent:	237 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

37. - 104.

Det Kgl. Bibliotek
130024712525

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

KAPPEL BØCKER

KARNEVAL

KAPPEL BØCKER

KARNEVAL

OG ANDRE NOVELLER

KØBENHAVN
FORLAGT AF V. PIO'S BOGHANDEL
1897

Sally B. Salomons Bogtrykkeri. Kjøbenhavn.

KARNEVAL

Klokken gik stærkt mod tolv.

I Salen var der en kvælende Hede. Mange af Karnevalsgæsterne var søgte ind i Kabinetterne. I Korridorerne løb Opvarterne frem og tilbage med Flasker under Armene og Hænderne fulde af Glas.

Men i Salen var Trængselen lige stærk. Lysekronerne kastede et klart, straalende Lys ned over alle de fantastiske Dragter. Glimtvis klang Musikken gennem Støjen, Latteren og de glade Udbrud.

En Zigeunerinde gik gennem et af Kabinetterne, hvor adskillige Par hvilede ud med Vinglas foran sig. Hun var i korte Skørter. Dragtens mange Farver trak Opmærksomheden til sig saa vel som den lidt ubeherskede Smag, hvormed disse Farver vare ordnede. Hun bar sort Halvmaske.

»Stille og mørkladen er vel min Hede,« nyn-

nede en blaa Domino, der slugte hende med Øjnene. — »Dejlige Zigeunerinde, hvilken venlig Luftning førte dem fra de store Sletter ind i Keraus'en?«

Det var en ungdommelig, indsmigrende Stemme, men lidt grødet, og Maaden, hvorpaa Dominoen rykkede til Side og gjorde Plads i sin Sofa, var ikke misvisende.

Zigeunerinden standsede. Alles Øjne var rettede imod hende. Herrerne beundrede i Stilhed hendes udmærket smukke Ben. Damerne saa forstaaende paa hverandre, idet de nippede til Glassene. Zigeunerinden syntes at lægge Mærke til alt, men der viste sig kun et Smil under Masken.

Hun var nydelig.

»Zigeunerne have alle Steds og intet Steds hjemme,« svarede hun.

»Alle Steds — Gud give,« sukkede Dominoen, idet han atter rykkede til Siden og viste hende sit Glas.

Ingen hørte Dominoen, thi en Pjerrot, der vilde slentre gennem Kabinettet, blev pludselig staaende.

»Hvad behager — hvad hører jeg — Frøken —«

»Hyss!« — Hun truede energisk ad ham med Fingeren og gik mod Døren. Han fulgte efter.

»Undskyld,« sagde han, »jeg blev overrasket. Jeg havde end ikke Skygge af Anelse om, at De kunde træffes i dette — hm — aandssvage Kompagni. Jeg gaar med en pinlig Fornemmelse af, at jeg er død og borte og endnu fremmed i Narreverdenen —«

Hun saa fra Siden paa ham.

»Ja, maaske De ikke kender mig?« sagde han lidt efter tørt og med en mærkværdig Ro. Hans Stemme syntes da at lyde fra en hel Verden af Kedsomhed.

»Oh, jo! Maa jeg se Deres Haand?« — Hun skrev Lynge, idet hun lidt ugenert holdt fast i hans Tommelfinger med en ganske lille, meget hvid Haand.

»Sig mig for Resten, Hr. Lynge, undrer det Dem virkelig at se mig paa Karneval?«

»Det vilde unægtelig — ja, endnu engang: Undskyld — have undret mig mere, hvis jeg blev overbevist om, at De ikke gik paa Karneval.«

Hun smilede.

»Hvorfor blev De da i den Grad overrasket ved at se mig?« sagde hun koket, med skjult Tilfredsstillelse. — »Her er en Sofa. Det var

min Mening at hvile et Øjeblik. — Jeg er her med et Ægtepar, der ikke skilles et Minut. Jeg tror, de gensidig bevogter hinanden. Det er meget morsomt — og som jeg har moret mig,« fortsatte hun pludselig og drog et dybt, lettende Suk, idet hun lod sig falde ned i Sofaen — »skal vi hvile. — Eller har De travlt?«

»Hvormed — mener De — om jeg tør spørge —«

»Med at more Dem — og nu maa De ikke være gnaven,« vedblev hun med pludselig, forunderlig Godmodighed. — »Saadan en Aften skal man dog virkelig more sig og være glad.«

»Burde være det — jo!« svarede han en Smule optøet. — »Jeg er bleven overtalt til at gaa med. Jeg vidste, jeg var paa Karneval, da jeg stod mellem alle de idiotiske Mennesker derinde — og denne Dragt — et Faar i Ulveklæder — Dragten har en anden skaffet mig. — Han vilde vise, at han er en stor Spasmager, antager jeg.«

Hun lo hjerteligt.

»Ligegyldigt, hvad jeg har paa — alt det Stads ærgrer mig,« vedblev han hastigt og uvilligt, som om hendes Latter generede ham, »og skal man formummes . . . . «

»Og skal man tro paa noget, kan man lige saa godt tro paa Spøgelser.«

»Vil De danse med mig?« næsten raabte han og satte sig op med et Sæt.

»Gerne — meget gerne. Men — saadan som De siger det — skal det være en Straf?«

»Ja, jeg danser — selvfølgelig — over al Beskrivelse rædselsfuldt.«

»Det gaar sikkert meget godt.« — Hun gyngede med Benene. Der blev en lille Pause. — »Iøvrigt har jeg jo i Aften heller ingen Kavaller.«

Det gav et Sæt i ham, og han gjorde uvilkaarlig et Buk.

»Men ikke første Dans,« fortsatte hun hastigt og for op, idet Musikken atter begyndte at spille, »jeg har lovet . .«

»Det er Løgn,« tænkte han.

Hun vendte sig endnu en Gang imod ham.

»Men næste Dans . . eller naar De synes . .,« sagde hun, og den samme dybt godhjertede Klang var igen i hendes Stemme.

»Hvad Fanden, det er da ingen Naade,« tænkte han og saa ærgerligt efter hende.

Hun var allerede forsvunden.

Lynge blev siddende, Han strakte begge Benene langt fra sig og følte sig glad over, at han endelig igen havde faaet noget jordisk at tænke paa. —

Han var juridisk Student, en af dem, der af Kammeraterne udpeges til at tage den store Eksamen, men ingen holdt rigtig af ham. Han var grundig, altid anstrengt flittig og begavet med en voldsom Viljekraft, men egoistisk og raillerende overlegen. Hans klare Hoved og store Selvbeherskelse havde skærmet ham sikkert mod alle Ungdomsdaarskaber.

Født af Bondeæt var han først efter Konfirmationsalderen kommen til København, i Rædsel for den store By og sin egen grænseløse Ubetydelighed. Sammenligningen med andre gav Selvtillid. Han voksede frem til at blive uangribelig og smaat beundret paa Studenterhyblerne og i de Familier, der aabnede deres Hjem for ham.

Han var en stærk, prægtig Skikkelse, et nøgternt Hoved, der nøje kendte sin egen Begrænsning. Et Karneval havde han aldrig før besøgt, fordi han vidste, at han i dets lette Flagren vilde synke til Bunds uhjælpelig som en Graasten, og han taalte ikke at føle sig tilsidesat. I Aften

var det forunderlige sket. Han var til Mode, som var han vaagnet under Troperne. Gennem Støjen hørte han den glidende Understrøm af dæmpet, megetsigende Hvisken, midt under det blændende Lys var det smukke, mørke Øjnes fængende Glans, der gav Luften den forunderlig hidsende Lunhed. Karnevallet var ikke, som han før havde villet tro, en pjattet, barnagtig Leg — det var en bedøvende Flugt ind i Eventyret, bort fra en anstrengt, knoglet Virkelighed — i Forundring over sig selv følte han pludselig den vildeste Lyst til for en Gangs Skyld at kaste alle kølende Beregninger over Bord . . .

men Venner og Veninder havde hurtigt fundet hinanden, og da blev der efterhaanden en tom Plads omkring ham.

Han blev harmfuld og næsten saaret og tog en hovedkulds Beslutning om at gaa igen. Men Festrusen sad ham stadig i Hovedet, og han kom ikke af Sted.

Da traf han Ellen Ring, og det bestemte ham til at blive et Par Timer længere. —

Lynge rejste sig og saa ind i Salen. Hun hvirvlede af Sted i en spansk Ridders Arme. Hun var let som en Fjer. Denne spanske Fægter

holdt for Resten unødvendig fast om hendes skønne Skikkelse.

*

Da Maskerne var faldne, sad Ellen Ring og Lynge igen i Sofaen.

»Ønsker De Vin?« spurgte han.

»Jeg elsker Vin.«

»Elsker! siger De.«

»Oui, monsieur, j'aime le vin, et vous . . .«

»Meget godt, Frøken. — Ja, jeg for mit Vedkommende ved ikke af, at jeg just elsker noget som helst.«

»Det gør mig ondt. — Ved De iøvrigt, Hr. Lynge, at De er en lille Smule uartig.«

Han studsede.

»Jeg vil ikke være uartig mod Dem,« sagde han hurtigt og ærligt. — »Maaske er jeg ikke rigtig mig selv i Aften. Det er vist hele denne Hurlumhej, der stiger mig til Hovedet.«

»Hurlumhej! — Nu har jeg virkelig aldrig hørt Magen. Hvor kan De bruge det Udtryk. Jeg bliver næsten bange for, at De talte Alvor før, da De mente, at De ikke passede ind i Karnevalsstemningen.«

»Og dog har jeg været lige paa Nippet til at more mig,« sagde han.

»Lige paa Nippet.« Hun vendte sig højlig interesseret imod ham. »Hvordan dog. — Fortæl —«

Han svarede ikke. Hans Blik var pludselig bleven hængende ved hendes smukke, hvide Hals. Hans Ansigt slappedes, og han syntes fuldstændig at have glemt Samtalen.

Da lagde hun sig med kunstlet Ligegyldighed tilbage og gav sig til at betragte Maskerne, der gik og kom. Hun var smigret, men kendte ikke Lynge igen. Eller skulde maaske Karnevalsstemningen have grebet ham saa meget dybere end alle andre.

En Tjener styrede lige mod deres Bord. Han var ildrød, og Øjnene stod ham ud af Hovedet.

Hun løftede sit Glas mod Lyset og saa længe paa Vinen. Dernæst nippede hun til den.

»Monsieur Lynge, jeg elsker virkelig Vin,« sagde hun smilende og drak saa ud. — »Hvad lignede iøvrigt den Kelner?« vedblev hun, idet hun hurtigt flere Gange trykkede sit Lommetørklæde mod Ansigtet, »et opskræmmet Uhyre . . . en Ugle . . .«

»Et Fyrtaarn«, svarede Lynge aandsfraværende.

»Ja, et Fyrtaarn, der stirrer efter et Skib i Havsnød.« — Hun brast i en høj Latter.

Han saa sig om.

»Nu bliver vi nok snart letsindige,« sagde han, mens han dog ligesom modvilligt fortrak Munden til et Smil.

»Letsindige, saa meget desto bedre,« svarede hun og lagde sig tilbage i Sofaen. »Siger De ikke det?«

Han smilede tvungent.

»Deres Udtryk: I Havsnød, borttog for mig en Del af det komiske . . .«

»De er meget grundig, Hr. Lynge, og De svarede ikke paa mit Spørgsmaal.«

»Min Grundighed vilde vise sig i, at jeg ikke kunde blive letsindig uden samtidig at anse Alvor for en Dumhed.«

»Kunde De bringes dertil?«

»Af Dem — ja!«

»Ja, maaske for Øjeblikket.«

Han svarede ikke straks.

»Maaske for mere,« sagde han endelig lavt og ubehersket, hun blev svagt rød, og han ligesom trak sig sammen.

»De ser, Frøken,« vedblev han hastigt, »at jeg virkelig var i daarligt Humør, da jeg traf Dem, og De vil nu forstaa, at hvis jeg ikke havde truffet Dem, vilde jeg for længe siden have været hjemme.«

Hun hørte ikke paa hans Undskyldninger. Hun var endogsaa saa hensynsløs at se en anden Vej for at undgaa dem. Der var kommen en stærkere Glans i hendes Øjne.

Hun syntes ham stadig smukkere.

Munden kunde maaske kaldes for stor, og Panden for lav. Hun var lidt lille, men Figuren, der bredte sig og ret viste sig i den stramtsiddende Dragt, var fuldendt. — Hendes Skønhed var Eftersommerens modne, stærke Skønhed, der synes at være sig selv bevidst. En Følelse af Angst jog pludselig gennem ham. Han undrede sig derover — hvorefter hun forekom ham dobbelt tiltrækkende,

Hun laa stadig magelig henslængt. Han tvang sig med Anstrengelse til at se paa Karnevalsgæsterne, der gik gennem Værelset. Han saa intet. Der laa Taager for hans Øjne.

»Se Empiredragten der — hvor er den nydelig,« hviskede hun og greb ham næsten voldsomt i Armen.

Han nikkede og nikkede og saa intet. Han begyndte at føle sig legemlig utilpas og ønskede at gaa. En rodløs Vrede mod hende dukkede op, men han betvang den øjeblikkelig, og hans Ansigt fik et haardt Udtryk.

»Men vil De selv beholde al Vinen?« spurgte hun endelig leende.

»Gud bevares.«

Hun saa prøvende paa ham.

»De er ikke Dem selv i Aften,« sagde hun koldt.

»Nej, jeg er ikke mig selv«, gentog han lidt usikkert.

Der blev en kort, hed Pavse.

»Men jeg vil altid være redebon til at gøre Fadæser gode igen,« sagde han hurtigt. — »Tag Deres Glas, Frøken,« bad han, »og klink med mig paa godt Vejr.«

Hun smilede og saa sig nøje om, som søgte hun Forklaringen til, at hans Haand rystede.

Han var igen ligeglad. Det forekom ham egentlig, at han ikke var Herre over sig selv, men under et Slags Trolddom. Ikke sandt, der gik jo Rygter om, at alle pur unge Fyre friede til hende. Nu begreb han det ypperligt. — Men hvorfor ikke en og anden, der i fuldt Maal kunde

byde hende et Hjem. — Hvorfor ikke? — Hvorfor i Alverden ikke? — Der gik jo Rygter om, at hun for et Par Aar siden var forlovet med en Vindbeutel, som hun selv gav Løbepas. — Hun var maaske meget kræsen i sit Valg, men hun var dog af de Damer, der nok kan synes at længes efter et Giftermaal. — Smuk, glad, klog — hun var som skabt til at blive en god Kone. — Ah, sandt at sige, hun var altid temmelig udfordrende. Han mindedes adskillige Scener fra de Familier, hvor de begge kom. Damerne fandt ofte Anledning til at skumle bag hendes Ryg. — Bah, Damerne, hm. . . Sikkert var der noget æggende i hendes Optræden, men det barnlig naive, der endnu laa over hendes Træk, lod virkelig Tvivl om, at hun var sig det ret bevidst.

»Hvor Deres Øjne dog straaler,« sagde hun og saa ham ind i Ansigtet, »hvorfor? Er det Vinen?«

Han blev mørkerød.

»Ja, det er formodentlig Vinen,« svarede han og følte en hidsig Glæde, fordi hun blev ved at se paa ham. Nej, hun var saa vist ikke beregnende.

Det stødte ham endnu en Gang, at hun saa-

dan idelig og idelig sad og nippede til Glasset. Det saa ud, som kunde hun aldrig faa nok.

Men hendes Smil var saa forunderlig fristende og uimodstaaeligt.

»Tak, fordi De vil ofre Dem lidt for mig i Aften,« sagde han alvorligt og med paafaldende Ærbødighed.

*

Han var forvirret og svimmel, da han rejste sig. — De dansede sammen. — Han var et Hoved højere end hun. — Hendes Haar var sat kunstfærdigt op og prydet med et Smykke af Jærnmønter — det var latterligt, men det klædte hende vidunderligt. Hun var saa let, saa bøjelig, saa fristende, at han halvt i Drømme tog fastere om hende. Hun syntes ikke at mærke det, laa blot selvopgivet i hans Arm og syntes saa uendelig tillidsfuld — — og pludselig kom han i Tanker om, at da hun engang før Demaskeringen var gaaet ud af Dansesalen, havde hun haft en lang Harlekin i Hælene paa sig. Flygtigt havde hun vendt sig mod ham, men hendes Blik havde dog mødt Hr. Harlekins og bragt ham til at standse med et dybt Buk.

Et Glimt af stærk Beundring for hende jog

gennem ham. Han blev kold. Han havde ellers meget langt til Beundring. Men i lette, hvide Syner steg denne varme Svimmelhed ham atter til Hovedet og indhyllede alle Tanker.

*

Et Par Gange fandt Lynge sig selv gaaende frem og tilbage i en kølig Korridor. Han følte undertiden en pludselig stærk Trang til at samle sig. Med god Samvittighed vidste han, at han altid havde været meget klog og meget fint beregnende, og nu truede en lille, væver Zigeunerpige med at tage Magten fra ham. En stærk, klartseende Ængstelse fik ham til at dirre; thi maaske var han virkelig ikke mere sig selv mægtig, og han havde jo aldrig villet dette, havde aldrig i sit Liv ofret Ellen Ring en Tanke —

var dette Forelskelse, skulde han Livet igennem hade Forelskelser —

hvordan dog alle Tanker, der gik til alle Sider, bøjede i Buer tilbage til hende —

sandt nok, det var ham altid behageligt at tale med hende, belæst og intelligent, som hun var, mangen god Gang havde han anerkendende lyttet til hendes mesterlige Klaverspil, og — Lynge skar en Grimace — til Tider følt sig lige-

frem saaret ved at se hendes næsten usømmelig fri Væsen over for Herrerne.

Lynge saa paa Uret og overvejede Mulighederne for at kunne lyve sig syg og stikke af Sted. Han syntes selv, at han stod paa Spring mod Hjemmet, da han tilfældigvis fik at se, hvad Klokken virkelig var — kun to Timer tilbage — han styrtede af Sted for at finde hende og ikke spilde en eneste Minut af disse to kostbare Timer, der endnu saa ham sammen med en lille, rent ud vidunderlig Zigeunerpige, og dunkelt følte han, at nu tabte han den sidste Rest af Magt over sig selv — men det glædede ham.

*

De kørte hjemad i den kolde Morgen. Hun sad og frøs, men lo og talte næsten uafbrudt. Hans skinsyge Øjne veg ikke fra hende. Han havde en sikker Følelse af, at ikke han havde kunnet lokke denne klare Munterhed frem hos hende. Den kom fra en stor, sprudlende oprindelig Kilde i hendes eget Indre, og han stod udenfor.

Han skælvede af tilbagestængt Lidenskabelighed. —

Drosken raslede hurtigt af Sted. Han var ikke glad. Han kunde endogsaa til Tider føle et

brændende Had til hende, der laa saa mageligt henslængt foran ham. Skulde denne dovne, næsten malpropre Driven-hen være et Koketteri — Herre Jemini for Jammerlighed — i selvsamme Nu saa han sig selv sidde som et Spedelys — et selvhaanligt Smil, der voldte ham den frygteligste Modbydelighed, begyndte ligesom at stige op fra hans Bryst . . . hele hans Selvsikkerhed var borte, hans Tanker for forvildede og ustyrlige frem og tilbage — og han led legemligt derunder.

Men den Forelskelse, der fra først af havde været som en Spænding i hans Bryst, der senere havde vist sig i smaa, uventede, pludselige Udbrud, den brændte nu stadig som en hed, tør Lue, der var uslukkelig.

Saadan som de havde danset. Hun havde ikke vist mindste Tegn til Træthed, skønt han virkelig var en meget uøvet Danser, og de havde da holdt ud til det sidste, til det Tidspunkt, da alle Skranker synes at falde, da Formaliteterne glemmes, og en lille Smule bevidst Raahed stikker Hovedet frem hos enhver især. Ogsaa hun havde danset hidsigere og voldsommere. Hendes Øjne var blevne dybere og mørkere. Men med en vis Barnlighed havde hun dog til det sidste kunnet glæde sig ved selve Dansen, ved Musikken, ved

Lyset. Hun blev ikke skumlende, vilde ikke sidde stille et Øjeblik . . . og her sad hun endnu nynnende i Drosken. Et Par Gange havde han talt om at tage hjem; det Ægtepar, der havde ledsaget hende til Festen, var for længst borte, men hun vilde ikke tabe et Minut. — Det viste en Ufinhed hos hende. Han følte sig overbevist om, at hvis han havde — om end kun for en halv Time siden — besluttet sig til at gaa hjem, da vilde hun have sagt ham Farvel med den største Venlighed og derefter selv være bleven.

Hun havde bittert saaret hans Forfængelighed, men ogsaa dette blev et Baand, der bandt ham til hende.

Alt var stille i de morgenøde Gader. Drosken vuggede. Lygterne gled forbi de duggede Ruder. Alt var ham uvant og gjorde ham forvirret. En stikkende, velgørende Varme bredte sig over hele hans Legeme. Naar han lukkede Øjnene, var det, som om hans Sind forunderligt mildnedes . . naar alt kom til alt, hvor var hun dog usigelig fristende, hun, som i Aften havde vist ham saa megen Venlighed . . hendes Billede taagedes ud for ham, men fik samtidig over sig et Skær af Forklarelse . . . da Drosken holdt, vidste han, at han havde sovet.

Han betalte, lod Vognen køre, og som i en Døs fulgte han hende ind i Gadedøren.

Han vidste ikke hvorfor. Det var ganske simpelt umuligt, at denne Aften saadan pludselig kunde være forbi, uden at der skete et eller andet.

»Jeg maa dog i ethvert Tilfælde sige Dem ordentlig Godnat,« sagde han afgørende og næsten haardt, »og takke Dem for i Aften.«

Han standsede, fordi hans Tunge pludselig klæbede ved Ganen, og han blev tør i Halsen. Det kom ham selv uventet. Han fornam som et dumpt Slag oven i Hovedet og saa forfærdet paa hende.

Hun syntes ikke at mærke det. Hun smilede, nikkede og snakkede muntert, lige saa frisk og glad som den første Time, de var sammen, med hele Festen liggende foran sig.

»Men De maa virkelig ikke tale for højt her paa Trappen,« hviskede hun kaad ned til ham.

Hun stod nogle Trin oppe. Det blege Lys laa om hende. Hendes barbariske Jærnsmykker raslede ved alle Bevægelser. Saadan skulde Ellen Ring ses — i dette Kostume, med Zigeunerletsindet lysende af Ansigtet — ses som en løssluppen vild Fugl i en alvorlig Morgenstund. — Hvor

forunderlig naturstridigt var det ikke at se hende der, skudt frem af Trappen som et Drømmesyn, mens hun selv tvang ham til at hviske dæmpet, mens han gennem Aftenkaaben anede hendes skønne Figur, hendes Barm og Skuldre, der laa mod Kaabens bløde For, som langsomt hævedes og sænkedes.

Han kunde ikke længere styre sig.

»Hvorfor gaar De?« hviskede han, og hans Hjerte begyndte at hamre, som skulde Brystet sprænges.

»Frøken Ring.«

»Ja.«

»Jeg har aldrig moret mig som i Aften.«

»Det glæder mig virkelig,« svarede hun smilende.

»Det er min Mening,« sagde han hidsigt.

Hun saa vist paa ham.

»Giv mig Deres Haand,« vedblev han og gik op ad Trappen. Hvert Trin var ham som et Trin opad mod en hidsende Lyksalighed, og dog vidste han med hele sin Forstand, at han styrtede sig i en bundløs Afgrund. Det var ham ligegyldigt. »Jeg vil ikke skilles fra Dem. Jeg er ikke mig selv.« — Hans Ansigt fortrak sig nervøst, han tog sig til Hovedet, og hans Øjne glinsede.

Tøvende og lidt ængsteligt kom en lille, hvid Haand ud af Aftenkaabens Folder og lagde sig blødt i hans. Han saa op i hendes Ansigt.

»Gaar De saa aldrig mere fra mig,« hviskede han lavt og hurtigt aandende.

Hun blev ligbleg og veg uvilkaarlig tilbage. Hendes Øjne udvidede sig som i den vildeste Overraskelse. Det var, som saa hun Syner.

Han grebes af et voldsomt, blindt Raseri, hvorigennem ondskabsfulde Tanker snart begyndte at krydse. — Men hans Hoved var tungt, og hans Længsel efter hende voksede sig ubøjelig og hensynsløs.

Han tog haardt fat om hendes Haand.

Hendes Blik flakkede ilsomt rundt og standsede atter ved ham. En Sitren for gennem hele hendes Legeme, Glæden lynede pludselig ud af alle hendes Træk, Øjnene var uudgrundelig taknemmelige, og hun blev blodrød.

Han fornam en skærende kold Angst — og en sansesløs, forfærdet Fryd, der ikke kunde rummes og samles, men veg bort til alle Sider, og op gennem den steg Længselen efter hende, voldsommere og stadig vildere . .

Da bøjede hun sig ned, og han lagde sin Arm om hende. Selv tog hun Kaaben til Side,

og to nøgne Arme kom farende ud af den og forsvandt om hans Hals, mens han følte hendes Legeme mod sit.

»Var det det, du vilde,« hviskede hun aandeløst, »kæreste du, var det det, du vilde.«

Han var ikke i Stand til at sige et Ord.

»Ja, ja,« hviskede hun lidenskabeligt, »ja, jeg vil være din . . jeg vil være din . .« Hun kyssede ham Gang paa Gang med fugtige varme Læber . . »Kom kun snart . . jeg sover slet ikke . . Mor skal se dig . . var det det, du vilde . . .« Overvældet lagde hun sit Hoved imod ham og blev stille. Men hun knugede sine Arme om hans Hals, saa det næsten smertede.

Der hørtes Fodtrin uden for Gadedøren. Folk gik paa Arbejde. Hun veg ud af hans Favn, men kom atter tilbage, da Lyden døde hen. —

Endelig, efter et sidste Kys, tog hun den store Beslutning og løb op ad Trappen. Han vaklede hjemad i den kolde Morgen. Snart havde han Lyst til at løbe Panden mod Muren. Dette var Vanvid.

Næste Morgen kom Lynge.

Døren blev reven op i samme Nu, han ringede, og han fik en Mistanke om, at hun havde staaet i Entreen og lyttet efter hans Trin.

Hun for om hans Hals.

»Tænk dig,« sagde hun med vaade Øjne, »jeg har gaaet en hel Time og ventet paa dig og var sikker paa, at du ikke kom. Jeg var lige ved at tro, at jeg kun havde drømt i Aftes. Er det virkelig dig?«

Hun trak sig tilbage og saa beundrende paa ham.

Inde i Dagligstuen tog den gamle Enkefru Ring imod ham. Hun var underlig øm og meget rørt ved at se ham. Der var falden en Solstraale ind i dette Hjem, da den fem og tyveaarige Ellen var bleven forlovet. Hvor mangen Mørkning havde ikke de to enlige Kvinder siddet og lagt Planer for Fremtiden . . og nu blev pludselig, ufattelig pludselig, alt lyst omkring dem.

Ellen havde Hjertebanken, blev rød og bleg, var syg og dog saa rask, som hun aldrig før havde været — alt paa en Gang. Hun kunde ikke tale af Forbavselse endnu en Gang imellem, hun maatte holde Haanden for Hjertet for at dæmpe dets Slag, og til andre Tider stod det helt stille.

I dette Hjem var Lynges Stilling straks givet. Der blev dægget for ham og kælet for ham og taget det sarteste Hensyn til ethvert af hans Ønsker.

Kun i en Henseende tog hun Magten, men blev da ogsaa for hver Modstand, hun mødte, mere tyrannisk. Hun fordrede hans Besøg hver Dag. Han forklarede og forestillede, han blev vred, men hun gav ikke efter. Ventetidens hidsende Lytten og den dybe, tunge Fryd, der dalede ned over hende, naar endelig Klokken lød, vilde hun ikke undvære. Hun kunde være ydmyg og væver som en Kattekilling, men han skulde komme og tage imod hendes Ydmyghed. Da var hun ogsaa stadig lige glad ved ham. Hun kom efterhaanden til at beundre ham. Hun var syg af Tilfredsstillelse.

— Hendes Fader havde haft et Embede i en Provinsby. Han havde givet sin Datter en god Opdragelse, men selv var han en livslysten

Natur, der altid levede over Evne. Efterhaanden var han bleven ligefrem berygtet. Ellens Kammerater trak sig tilbage fra hende, og det blev stadig tristere i Hjemmet. Ved sin Død efterlod han Familien i Armod. Moderen levede nu af en fattig Pension, og Datteren maatte give Sprogtimer. —

Ellen havde arvet sin Faders voldsomme Levelyst. Ungdommens Forkuelse og Skuffelser havde gjort hendes Væsen udæskende. Hun kunde formelig beruse sig i Tanken paa, at hun var sin egen Herre. Men i blind Henrykkelse sluttede hun sig øjeblikkelig til Lynge, der vilde være hendes Mand for Gud og Verden. Hun beundrede ham fuldt ud, hans Dygtighed, hans Energi, ja, selv hans kolde Snusfornuft.

Lynge saa hurtig, at hun var i Bund og Grund hjertensgod, og instinktmæssig anede han, at hvis hans Kærlighed havde været stor og øm og mandig nok, da vilde hans Magt over hende blive grænseløs, og hun vilde engang med Tiden blive en sjælden Hustru.

Men han evnede ikke at værge hende mod hendes egen Lidenskabelighed, der var ham selv saa lokkende. Han fristedes af hendes indsmigrende Ømhed, han varmede sig ved hendes Kær-

tegn, selv da han i begyndende Overmættelse følte, at de havde Karakter af Ublufærdighed.

Med syg Fryd saa han, hvordan hun efterhaanden lod alle Skranker falde. Han levede som i en hidsende Døs.

Hun var helt i hans Vold, fuldstændig viljebrudt. Han kunde forlangt alt, han følte det. Hun vilde adlyde uden Betænkning — men den Dag, da dette ret blev ham klart, da vaagnede pludselig det nøgterne i hans Natur. —

Da begyndte han at vogte ængsteligt paa sig selv, men efter hvert Besøg fornam han tydeligere en forunderlig overgemt Lede for sig selv og hende. Han følte Medlidenhed med hende; thi hun var altid lige øm og ærlig mod ham. Hans Retsindighed pintes ved Tanken paa at skulle bringe Sorg over hende, men han længtes stadig voldsommere efter frisk Luft og aaben Himmel, og saa hændte det engang, at han samlede hele sin Viljekraft og skrev det afgørende Brev; thi Ansigt til Ansigt med hende turde han umuligt opgøre Regnskabet.

Det havde hændt sig, at han gjorde Nar af hende i hendes aabne Øjne. Hun forsvarede sig ikke, blev blot bedrøvet, men græd aldrig.

Hun græd heller ikke, da hun modtog hans

Brev. Hun gik straks til sin Moder med det. Siden blev hun meget stille. Hun var saaret og forstod intet.

Otte Dage efter modtog Moderen paa hendes Vegne en Plads som Lærerinde paa Herregaarden Grønslet i Jylland.

Lynge saa hun aldrig senere.

Grønslet var en stor Gaard, og dens Ejer, Proprietær Niels Behrend, en meget velhavende Mand.

Behrend var stor og bredskuldret. Hans Folk nærede megen Respekt for ham, og han ansaas af alle for en dygtig Landmand. Han var venlig og hjælpsom, men blev let voldsom, naar noget gik ham imod; thi hvor stærk og robust han nu udadtil syntes at være, var han dog i Bunden en barnlig og svag Karakter, der trængte til Støtte. Folk ymtede om, at det nok egentlig var hans Hustru, der styrede Grønslet, men hverken hun eller Behrend havde tænkt sig den Mulighed. Han følte sig som en Konge paa sin Gaard. Alt lykkedes for ham. Hun raadede og hjalp ham i Stilhed. Det var jo hendes Pligt, som det var hendes Glæde. Hun beundrede ham stadig mere og levede hele sit Liv for ham og Børnene.

Fru Behrend var høj, lidt kantet, med store,

blaa Øjne, hvis Blik altid syntes roligt. Haaret meget lyst, Ansigtshuden lidt brunlig med fine Rynker. Med selvbevidst Stilfærdighed færdedes hun i sine altid skinnende Stuer og kunde udmærket godt endnu skure sine egne Gulve, naar Behrend havde Brug for Pigerne i Marken. Hendes stærke Sparsomhedstrang ledte temmelig hyppig til Smaafejder; thi det var hende ikke muligt at forsone sig med Behrends lidt flotte Overlegenhed over Penge. Hun var just ikke paaholdende, men det var hende en Nødvendighed at tænke sig deres Rigdom rigtig grundmuret. Behrends Flothed satte hende nu og da i en Uro, som stadig voksede, indtil hun til sidst saa sig nødsaget til at gaa i Rette med ham, skønt hun inderst inde ærgrede sig over sig selv og meget godt vidste, at hun Ansigt til Ansigt med ham vilde føle sig smaalig og snæverhjertet. — Hun kunde endog mangen Gang bede ham om Forladelse med Taarer i Øjnene, men begyndte saa umiddelbart efter, om end langsomt, at rette sig ligesom en Gren, der har været bøjet. Til Trods for hendes store Viljestyrke prellede baade Argumenter og Selvanklager af paa hendes seje, stillestaaende Natur uden at sætte Spor. Efter nogen Tids Forløb var hun atter den samme.

Men der var et overordentlig lykkeligt Familieliv paa Grønslet. Dagen forløb roligt og ensformigt. Fru Behrend kunde ikke finde sig i nogen som helst Afvigelse fra det sædvanlige. Hun var næsten syg i otte Dage før et Selskab. Hun nærede ligefrem et vist Nag til de indbudne, der ikke engang kunde lade hende være i Fred i hendes eget Hjem. —

Til disse to kom Ellen.

Hun var fra Begyndelsen meget stille og indesluttet. Det, at hun var bleven forsmaaet, havde saaret hende saa dybt, at hun kun langsomt blev sig selv igen. Tilmed blev der koldt om hende i Grønsletgaarden. Fru Behrend ærgrede sig Dag ud og Dag ind over hendes æggende Væsen og sært ligeglade Magelighed.

Men Forholdet mellem hende og Behrend blev snart hjerteligt. Hun vandt ham især ved sit dygtige Klaverspil. Han blev aldrig træt af at høre hende. Da hendes Moder — kort Tid efter Ankomsten til Grønslet — pludselig døde, vidste Behrend næppe selv, hvor hjælpsom han vilde være, medens Fru Behrend, der iøvrigt bestræbte sig paa det hæderligste for at vise sin Medfølelse, ikke kunde betvinge en vis Gnavenhed over denne Forstyrrelse i Hjemmets Ro.

Men Fru Behrend lærte at dømme mildt.

Ellen var hende langt overlegen i Viden og ganske anderledes gennemkultiveret. Derfor maatte Fru Behrend efterhaanden faa Respekt for sin Lærerinde. Atter og atter studsede hun over de stærke Beviser, Ellen gav paa sin aldrig svigtende Evne til at opofre sig og glæde andre. Da begyndte Fru Behrend at nærme sig til hende.

Sidst af alt lærte Fru Behrend at forsone sig med hendes tankeløse Letsind, der stadig voksede, eftersom Tiden lagde sig dulmende og skjulende over hendes Sorg. Hele hendes gamle Pyntesyge var vendt tilbage, og Kræmmerregningerne i Byen blev stadig større. Fru Behrend var syg, hver Gang Ellen anskaffede sig noget nyt i Stedet for at betale Gæld. Hun vovede en Dag at tale med sin Mand derom. Han lo kun og anbefalede hende endnu en Gang at lade andre passe deres egne Sager.

Men til Trods for alle de Lidelser, Fru Behrend var udsat for, kunde hun dog ikke nægte Ellens smilende Ligegladhed en vis gnaven Beundring. Hun kunde jo i sine alvorligste Timer lide under sit evigt vaagne Hang til smaatskaaren Beregning som under en skjult, uhelbredelig Vanførhed.

Der er gaaet et Aars Tid.

Postfuldmægtig Kanstrup fra Landsbyens Postkontor havde haft Ærinde til Herregaarden, hvor han ellers aldrig kom uden Invitation. Da Vejret var smukt, blev det bestemt, at hele Selskabet fra Grønslet skulde køre ham hjem.

Herregaarden laa ene, midt paa sine Jorder. Kær, Mose, Eng og Mark vekslede med hverandre. En Fjerdingvej borte saas Landsbyens Kirke paa sin Bakketop. Paa Bakkens anden Skraaning, skjult for Grønsletgaarden, laa Landsbyen nedad mod Fjorden.

Kanstrup var galant. Skønt han sad hos Behrend paa Kuskesædet, søgte han dog stadig at underholde Damerne, og han talte godt for sig. Hans Ansigt havde bløde Træk, men end ikke Antydning af Skæg, og var allerede nu begyndt at blive stærkt fregnet. Han var spinklere end Behrend, men Skuldrene brede og lige, og Tøjet sad godt. Hans Hænder var røde og store.

Han talte med Fru Behrend, men hans Øjne søgte stadig Ellen, der laa tavs og lidt majestætisk tilbagelænet, indhyllet i sin vide Kaabe.

»Vi kører ikke samme Vej hjem,« sagde Behrend, da de havde holdt stille udenfor Post-

huset for at sætte Kanstrup af, »Hestene har staaet stille saa længe, de maa traves.«

»Som du vil,« svarede Fruen med et lille hemmeligt Suk. Hun havde allerede saa smaat glædet sig til at komme hjem igen til Børnene, »har De iøvrigt, Frøken Ring, lagt Mærke til, at Kanstrup vistnok er forelsket i Dem?«

Ellen nikkede flere Gange.

»Naa, det har De maaske bemærket før?«

Ellen svarede ikke, men blev pludselig livlig og meget talende.

De kørte hurtigt.

Skyer drev under Maanen, og stærke Slagskygger gled over Landskabet. I Vejsporene laa Vandet mørkt. Til begge Sider sorte, gennemvaade Marker.

Behrend nynnede. Han var ret i sit Es med Tømmen i Haanden og to fyrige, stærke Dyr for Vognen.

Med et tav han og bøjede sig ned efter Pisken.

»Hvad er det?« hviskede Fru Behrend angst.

Han lo.

»Der ligger en Dynge Tang der henne paa Vejen. Den er blæst ned fra en Kartoffelkule.«

»Niels, Niels, forsigtig.«

Hestene sprang voldsomt til Siden. Der lød to svirrende Piskeslag. Vognen stod stille.

»Niels, Niels!«

»Aa, vær rolig.« Han slog igen.

Hestene stejlede, lagde sig med stærke Ryk i Selen, gjorde et Par Spring fremad og slog derefter over i en hastig Galop. Vejen strømmede dem bort under Hovene.

»Niels, husker du, at Vejen er sølet,« hviskede Fru Behrend, men han hørte det ikke. Hun havde egentlig heller ikke tænkt, at han skulde høre det. Hun lagde sig tilbage, meget bleg og med lukkede Øjne.

Behrend stod halvt oprejst. Da de naaede Omdrejningen, kastede han sig pludselig over i den anden Side af Vognen. Der gik en Trækning over Fru Behrends Ansigt, men hun forandrede ikke Stilling. Behrend var igen begyndt at nynne, men hun narredes ikke. Hun hørte tydelig, at han ikke var rolig.

Endelig sagtnedes Farten, og hun hørte paa Hovslagene, at Hestene atter travede.

Behrend vendte sig i Sædet.

»Naar vi kommer til Porten,« sagde han, idet han stadig holdt Øjne med Hestene, »vil De nok staa af der?«

»Hvorfor, Niels?« spurgte Fruen urolig.

»Hestene bilde sig maaske ind, at de har været løbske. De og jeg tager Turen igen.«

»Jeg vil med,« raabte Fru Behrend, »aa, jo, Niels.«

»Snik, Snak! — Der er selvfølgelig ingen Fare mere.«

»Ja, men Tangdyngen.«

»Ja, netop Tangdyngen.« — Hans Stemme dirrede. —

»Er nu Vogndøren godt lukket,« sagde han, da de var staaet af. — »Ja, nu Farvel saa længe, jeg er straks tilbage.«

Et Øjeblik efter var han forsvunden ad Vejen, der førte til Landsbyen.

Da Behrend kom hjem, var han meget munter.

»Tre Fjerdingvej i tyve Minutter,« sagde han, idet han traadte ind med Uhret i Haanden, »det kan man kalde godt kørt. Er De kommen Dem efter Forskrækkelsen, Frøken?«

Fru Behrend var imidlertid gaaet hen til ham. Hun lagde begge sine Hænder fladt paa hans Bryst, og Taarerne stod hende i Øjnene.

»Som du gjorde mig bange, Niels.«

Han smilede stadig.

»Jeg forsikrer dig, at den sidste Tur var virkelig nødvendig for Hestenes Skyld.«

»Ja, og hvis du nu var kommen galt af Sted,« vedblev hun pludselig hæftig, »hvad tror du saa om Børnene og mig . . . .«

»Kæreste du. — Der var virkelig ingen Fare.«

»Det siger du altid.«

»Ja, og nu siger du igen »altid«.

»Ja, ja, gør, som du selv vil,« sagde hun og gik fra ham.

Behrend saa vemodig glad efter hende.

»Jeg vil skændes med dig,« sagde han, »men allerførst maa jeg have at vide, om De, Frøken, er rask igen,«

»Jeg var ikke bange,« svarede Ellen aabent.

Behrend lo forstaaende.

»Jeg var virkelig ikke bange.«

Han gik pludselig nærmere.

»Hvad behager — jeg begyndte dog virkelig selv at blive bange.«

»Ja, men De kunde jo ogsaa bedre bedømme, hvor stor Faren var.«

Han saa længe paa hende.

»Jo, men hvad tænkte De da paa?«

Hun smilede lidt forundret.

»Aa, egentlig ikke paa noget. Jeg har aldrig

faaet saa rask en Køretur, og jeg sad virkelig udmærket godt i Vognen.«

Da lo han.

»De er Dem selv, hvordan det saa gaar,« sagde han oprømt. — »Ved De, hvad jeg kommer i Tanker om. De burde virkelig lære at ride.«

»Mener De det?« spurgte hun i hæftig Glæde.

»Ja Gu' mener jeg det. De begynder med Arbejdshestene og faar senere Kørehestene. Jo, ved De hvad, det var Synd andet.«

»Niels, du bandte.« — Behrend vendte sig hurtig mod sin Hustru. — »Hvor mange Gange, har du vel lovet mig at lade være.«

»Jeg skal ikke gøre det mere — hører du.«

»Om ogsaa du kører paa Landevejene — du kunde da i det mindste lade være med at bande.«

Han forsøgte at smile til hende. Hun bed langsomt en Sytraad over.

»Er du vred endnu?« spurgte han uvilkaarligt.

»Nej, slet ikke.«

Da Ellen næste Gang saa derhen, havde han faaet sin Hustrus Haand i sin. Hendes Læber skælvede umærkeligt. Den dybeste Inderlighed straalede af hendes store, fugtige Øjne.

Først da gik det op for Ellen, at Fru Behrend havde været bange.

Det var en tæt, hvidgraa Taage, gennem hvilken Foraarsregnen sivede ned i fine, iskolde Draaber. Dødt hængte den om Mur og Tage, som om intet levende kunde tænkes inde i dens udslukte Ubevægelighed. Men under den, langs den sorte, vaade Jord, nuslede og puslede det uafladelig. Det knitrede fra Regn, der faldt, det hviskede fra Smaadamme, der blev store, fra Vejspor, der var Bække, fra Agerrene, der var Aaer, hist og her hvislede Vandet og klukkede, som om det lo, det sivede fra Tag og dryppede fra Træer, og Grøfterne fyldtes. Underligt skulde det gaa til, om ikke en og anden Bondemand derinde i Landsbyen stak Hovedet uden for sin Dør, søgende forgæves at se noget som helst, trækkende sig tilbage med et Par tilfredse Smaanik: Jo, nu har vi rigtig Foraarsregnen.

Ude fra Grønsletvejen lød langsomme, sjappende Fodtrin. En Mand i lang Overfrakke sjaskede foroverbøjet af Sted, ligeglad med Regn og Søle.

Det var Kanstrup.

Kanstrup var forelsket, thi Kanstrup var altid forelsket. Ellen Rings Billede stod i en underfuld, vemodig Glans for ham, mens han langsomt gik og gik. Han vilde til Grønsletgaarden. Ikke fordi han tænkte paa at gaa ind; thi han havde intet som helst at gøre paa Grønslet, nej, men hver Aften i den sidste Uge havde Kanstrup gaaet denne Vandring, listet sig ind i Grønsletgaardens Have, staaet i Skjul bag et Træ, ulykkelig og varm af Selvmedlidenhed, blot for at se Ellens Skygge paa Gardinet eller høre hende spille paa Klaveret inde i Dagligstuen. Det var ikke hans Mening at fri. Hans Tanker naaede end ikke saa langt, at han overvejede. Han vilde kun drømme om den Lykke, han maaske kunde have naaet sammen med hende, den lille, uendeligt fristende Frøken Ring, trykke Hatten melankolsk ned i Nakken, sprede Armene ud i Luften, som skulde hun fare i hans aabne Favn . . . . derefter gaa langsomt hjem, med bøjet Hoved, nydende Tanken paa den Rigdom, der atter og atter gav Glimt fra hans Indre, sukkende over sin Ensomhed, fablende henrykt om hende, den eneste, der engang skulde komme . . . i Bund og Grund glad som et

Barn over sin egen Forelskelse og Livets Herlighed.

Forelskelsen var den Stimulans, der var Kanstrup nødvendig for at leve lykkeligt. Han kunde, naar ingen anden Kvinde optog ham, ligge hjemme paa sin Sofa og fantasere om Kleopatra, Berengaria og andre Skønhedsaabenbaringer, indtil Vandet stod ham blankt i Øjnene. Intet standsede ham, naar han søgte Næring for sine Længsler. Derfor gik han i Mulm og Mørke til Grønslet-gaarden, lykkelig over, at Aftenen omsider var kommen.

Kanstrup var et ejegodt Menneske.

*

Medens Regnen knitrede ned over alle Blade, hørte Kanstrup ikke de lette, faste Skridt, der nærmede sig ad Havegangens tungt vaade Grus. Ellen havde været en Tur hos Gartneren og vendte nu tilbage mod Hovedbygningen med Kjolen løftet lige til Knæene.

Hun opdagede en mørk Skikkelse inde i Taagen, lod lynsnart Kjolen falde og stod stiv som en Støtte.

»Hvem er det?« sagde hun meget højt.

»Bliv ikke bange,« svarede en bedende Stemme, »det er blot mig.«

Vaad som en druknet Mus dukkede Kanstrup frem fra Taagen.

»Men . . . hvad behager . . . Hr. Kanstrup . . . jeg syntes virkelig, De stod stille.«

»Ja, det gjorde jeg ogsaa,« svarede Kanstrup forfærdet.

»Ja, men . . . her staar De . . . De er vaad.« — Hun var ved at tabe Mælet af Bestyrtelse og kom i Tanker om, at Kanstrup vilde gøre Indbrud, men smilede i det samme lystigt. Hun følte, hvordan et Slør reves bort fra hendes Øjne, og i pludselig fuld Forstaaelse saa hun sin forelskede Kanstrup staa for sig i den gennemblødte Have.

»Ja, jeg stod der henne under Træet,« sagde Kanstrup og pegede paa Stammen, der hævede sig lige ved Siden af ham, »det . . det . . jeg . . det regnede jo ikke videre, da jeg gik hjemme fra — mellem syv og otte — om Frøkenen husker det . . jeg . .« — Han greb sin Hat og slog Vandet af den. — »Det er et farligt Regnvejr.«

»Naa, De er altsaa blot ude at spadsere,« sagde hun henkastet, som om alt dermed var afgjort. Hun var hed af en forunderlig stigende

og faldende Taknemmelighed, der blussede stadig klarere frem gennem hendes vage, endnu vaagne Følelse af Forundring.

»Ja, jeg er ude at spadsere,« svarede han, saa lynsnart paa hende og slog derefter igen energisk med Hatten.

Der blev en kort Pavse.

»Ja, og saa har De selvfølgelig søgt Ly under Træerne . . . naturligvis . .«

»Ja . . ne-j . . jo, jeg har . . jeg hørte ikke, hvad De sagde . . jo, jeg har. — Men det regner igennem!«

Det var hende ikke muligt at styre sig. Hun brast i Latter. Kanstrup for stærkt sammen og blev rød.

Hun nærmede resolut sit Ansigt til hans.

»De bliver ikke vred,« sagde hun hastigt, »jeg skal sige Dem, jeg kom virkelig i første Øjeblik til at tænke paa, at De vilde gøre Indbrud. Hvorfor gik De dog ikke op?«

»Gik op,« gentog Kanstrup og saa haanligt ned ad sig selv, idet han holdt Hænderne ud fra Kroppen og rystede dem. — »Indbrud.« — Han fæstede Blikket paa hende og blev stadig mere rød.

»Hr. Kanstrup, hvis De forstaar Spøg, vil det være meget ejendommeligt, saa fremt De

tvinger mig til at forsvare en saadan Ytring over for Dem.«

»Ja, saa undskyld mig,« sagde han endelig langsomt, og det begyndte at bævre saa smaat om hans Mund, »men jeg mener ikke noget ondt . . jeg mener aldrig noget ondt . . om Dem da . . tværtimod . . aldrig ondt . . men . .« Et Fortvivlelsens Mod skød lynsnart frem i hans Bryst, men forsvandt lige saa lynsnart. — »Det er vist bedre, at jeg gaar, tror jeg — jeg skal jo hjem, hvad?« — Han strakte Haanden ud.

»Ikke paa nogen Maade,« svarede hun livligt, men meget overlegent, og drog sine Hænder tilbage. »Nu aner jeg, at der maaske ligger noget bag ved dette. Er De ikke en Filur, Hr. Kanstrup. Og ærlig talt — vilde vi nu ikke gaa hver sin Vej og spekulere over, hvad den anden tænker. Hvorfor skulde vi det?« — Hun saa ham op i Øjnene.

Der gik en hæftig Trækning over Kanstrups Ansigt.

»Skal det være — jeg er ikke bange for at sige det,« sagde han fast og i tungeste Alvor.

»Hys, tal ikke saa højt,« hviskede hun. — »Naar vi gaar gennem Nøddegangen her, kommer vi ind i Syrenlysthuset. Der er maaske Læ.«

Hun løb, lidt affekteret, foran, og Kanstrup fulgte.

Regnen blev stadig stærkere. Fra Haven lød et dumpt, ensformigt Sus, og fra Lysthusets Syrenblade hørtes uafladelig en fin, skarp Knitren, afbrudt af de sørgmodige Draaber, der idelig og idelig løb sammen under Tagets fine Spanter og faldt paa samme Sted i den store Vanddam, som allerede havde samlet sig paa Bordet. Nøddegangen laa begsort. I Lysthuset var der en bleg, skummel Lysning, Luften var iskold.

»Ja, vi kan ikke komme til at sidde ned,« sagde Kanstrup, der undersøgte Bænkene, tung i Hovedet, saa han næppe vidste, hvad han selv gjorde. — »Jeg har mange Gange været her i Haven,« vedblev han straks efter og saa stadig ned. Han taalte ikke at vente med Forklaringen længere.

»Om Aftenen?« spurgte hun ligesom i et Ryk og følte i det samme, at Lysthuset, Suset og alt hævede sig over dem, stirrede ned og blev højtideligt.

»Ja, om Aftenen!«

»Som nu?«

»Som nu . . ja, akkurat som nu . .«

Dybt og hørligt drog han Vejret.

»Jeg vilde ikke andet end se op til Vinduerne,« hviskede han.

»Ja, men Menneske dog!« — Hun kom nærmere, tanketom af en hæftig Forskrækkelse, skønt han netop havde sagt de Ord, hun ventede.

»Bliv ikke bange,« stammede han, »jeg vilde blot se Dem . . eller høre Dem spille . . for jeg kan jo . .« Hans Stemme blev hæs og anstrengt . . »for nu skal det jo siges, som det er . . saadan har jeg gjort det, at naar jeg ikke har set Dem en hel Dag, saa gaar jeg herned. — Hver eneste Aften,« raabte han pludselig umotiveret og næsten rystende.

Det var, som om der dybt i hendes Blik tændtes en Flamme, der nu og da blussede op og blev stærkere, som om den kom nærmere, forventningsfuld, men lidt tøvende.

»Ja, saa — kæreste Kanstrup.«

Han stod lidt hjælpeløst støttet til Bordet. Selv i dette Øjeblik var han sig bevidst, at han ikke helt fuldt ud just rigtig elskede hende. Han frøs, men ikke for en Verden trak han sig tilbage. Han tænkte paa den Salighed, det vilde være, hvis hun lagde sin Arm om hans Hals.

»Ja, De siger vel ingen Ting,« spurgte han sky, »De mener vel ikke noget.«

»Hvad jeg mener — jeg er glad,« hviskede hun, og hendes Øjne skød Lyn af Glæde. — »Jeg er Dem i en Grad taknemmelig, som De ikke selv aner.« — Hendes Bryst bølgede. Det syntes hende i dette Øjeblik, at de sidste langsommelige Maaneder rullede sig sammen og løftede sig fra hende, saa hun atter kunde rette Ryggen. Hun havde den hæftigste Lyst til at gribe i Kanstrup og ruske ham. — »Ak, Gud, jeg er Dem saa inderlig taknemmelig,« mumlede hun næsten bedende.

Kanstrup formelig sank sammen af Forbavselse.

»Ja, men hvorfor . . jeg ved da ikke . .«

»Hvad ved De ikke?« — Hun lo og Øjnene lyste imod ham. Hun var lidt ør i Hovedet, lidt forvildet, men følte sig saa usigelig let og næsten meningsløs glad. — »Hvad ved De ikke? — Jeg vil fortælle Dem nu, hvorfor De gjorde mig saa glad. — Men hvad vil De mig nu?« fortsatte hun i samme Tone, saa ham ind i Ansigtet og blev i det samme blodrød lige til Øreflipperne. — »Ja, jeg mener.« Hun stammede, overvejede, tog en stor Beslutning og tav saa, imens hun saa ham lige ind i Øjnene. — »Hvad vil De mig?« gentog hun lidt efter.

Kanstrup følte sine Ben slappes, og Lysthuset begyndte at gynge med ham. Ogsaa han var blodrød.

»Hvis jeg dog vidste, at De ikke blev vred,« hviskede han sagte for at vinde Tid og samle sig.

»Blev vred.« — Hendes Stemme lød haanlig og utaalmodig.

Det gav et Sæt i Kanstrup. Nu begreb han intet. Gud forbarme sig. Vilde hun gøre Nar af ham.

Han fornam hendes Haand paa sin Arm.

»De siger intet«, hviskede hun febrilsk. »Herregud, hvorfor staar De og grunder her? Hvad vilde De? Sig mig det.«

»Ja, jeg ved ikke . . .«

»Kujon,« hviskede hun hastigt.

»Ja, men Frøken . . .«

»Ja, men Frøken,« vrængede hun. Hun saa allerede Slappelsen nærme sig med sit grinende Snogeansigt. Den kom fra Haven ind gennem Nøddegangen. Hun klemte sine Fingre om hans Arm, saa haardt hun evnede.

»De stod i Haven, da jeg kom — erindrer De det? — Jeg talte med Dem der. — Erindrer De det? — Vi fulgtes herned.« — Hun stampede i Jorden for at kvæle en fortvivlet Latter. »Jeg

vil vide, hvad De vilde — hører De — jeg vil — jeg vil —«

»Ja, saa i Guds Navn,« mumlede Kanstrup i mørk Alvor, »saa siger jeg Dem det, som det er . . vil De — jeg mener, kan De . . Kone, mener jeg . . kan De . . engang, naturligvis, blive min . . . . Kone.

Han hviskede det sidste Ord, og det lød som Kanontorden i hendes Øre. Hendes Tanker svajede som Træer for Stormen. — Der knustes Æventyret til Støv, der kom den haangrinende Snog gennem Nøddegangen, før hun endnu kunde tage imod den, og der stod hun pludselig foran et vildfremmed Menneske, Hr. Postfuldmægtig Kanstrup fra Landsbyen.

Hendes Hænder rystede, og hun søgte kun ét: sin Selvbeherskelse.

»Ja, det er vel saa Deres Svar,« sagde Kanstrup langsomt og tungt.

»Ja, jeg siger intet, det er ikke noget Svar, mener jeg. — Ja, nu siger jeg ligesom De. — Jeg var lidt voldsom, ikke sandt. — Ja, De kender mig jo ikke — saadan da.«

Hun følte næsten Modbydelighed for ham.

»Men nu ved jeg jo alt — og løber denne Vej — og siger Dem Tak.«

Hun rakte ham sin Haand. Den var kold, men blød og fin, og i dette Øjeblik følte Kanstrup i en Slags aandestandsende Angst, at han virkelig elskede hende alvorligt.

»Ja, vi vil jo nok ses snart igen,« hviskede hun ude fra Regntykningen og var forsvunden.

Men paa Trappen ved Hoveddøren blev hun staaende, og hendes Ansigt fortrak sig i Harme. Hun hørte hans listende Trin fjerne sig i Retning af Havelaagen, og da lo hun, lydløst og selvforagtende. Hun knugede Hænderne i Haan mod sig selv.

Der gik altsaa Hr. Kanstrup.

Da Ellen den Aften kom op paa sit Værelse og udmattet slængte sig i en Lænestol, da stod der en klam Sved paa hendes Pande. Hun var alligevel gennemrystet til sin Sjæls Inderste.

Det var, som om en ydre, brutal Magt havde aabnet hendes Øjne for det, hun saa længe i Smug havde vidst: at hun hadede Grønslet. — Ikke Folkene, men Gaarden, Egnen, Landsbyen, og først og sidst disse Dage, der uangribelige i hele deres Længde sneglede sig forbi hende og gloede paa hende med døde, glansløse Øjne, den Stund, de først saa hende, og den Stund, de ligegyldige trak sig bort.

Hendes Arm faldt tungt ned paa Stolearmen, og hendes Hoved sank grublende ned paa Brystet.

Inden Sommeren var forløben, blev hun fem og tyve Aar.

Det havde før hændt, at hun var bleven gæstet af en kold, hvislende Angst, der vilde forudsige hende, at Endemaalet for hendes Livs-

bane var naaet. Som Guvernante skulde hun nu ældes, rynkes og graanes, fæste sig bort fra Gaard til Gaard, indtil hun endelig spiste Naadsensbrød paa den sidste.

Hun led legemligt ved den Tanke. Altid tog hun en hovedkulds Beslutning om at vende tilbage til København, i hvis urolige Virvar der dog sikkert i ethvert Tilfælde vilde ske noget. Men hvorhen skulde hun vende sig, nu efter Moderens Død; Grønsletgaardens ubundent magelige Dage drog hende alligevel, dens Rigdom fristede hendes luksuselskende Sind — og hun evnede atter at slaa sig til Ro for en Tid.

Men i Aften var det anderledes.

Ikke fordi hun brød sig om Kanstrup, hun tænkte slet ikke paa Kanstrup. — Men det levelystne i hendes Natur, hvorover Tiden travlt havde smuldret sig selv til Støv, det var i Aften ved Scenen i Haven brudt frem som en lynklar Flamme, som Vulkanens Ild, der voldsomt sprænger det ensomme, tilgroede Krater. Og hun havde brændt sig. Hun fornam den sydende Hede gennem hele sit Legeme, der syntes hende langsomt at opstaa fra det døde. I rædselsblandet Undren saa hun, at denne hendes Levelyst vilde blive hidsigere, mere koncentreret, naar Ungdommen

veg, og den havde samlet Kræfter, mens den syntes at ligge stille.

Flygtig gik Lynges Navn gennem hendes Tanker. Hun havde maaske ikke elsket ham dybt, men vænnet sig til ham, klynget sig til ham, og hun kunde længes efter ham endnu. — Den Mand havde alligevel haft en rank Nakke — men med et lidet, sygt Smil snigløb hun sine egne Tanker — havde han gjort klogt, da han gav Slip paa hende, hvilke Løfter fik hun ikke i dette Øjeblik af sin uhyre Evne til at leve Livet. Hun kunde jo dirre af Angst for den Voldsomhed, der glimtvis kom som en hensynsløs Aabenbaring fra hendes Indre, mens hun dog i næste Nu rasede med Tanken paa, at denne Voldsomhed aldrig skulde komme til Udbrud.

Hendes Tanker forvildedes. Sit Haar havde hun løst og gik nu frem og tilbage, mens hun vred det om Hænderne. Hun var glødende rød.

Saa standsede hun ved Bordet, støttede sig til det med begge Hænder og saa frem for sig med et tomt Blik, indtil hendes Øjne fyldtes, uden at hun selv vidste det. Hun lagde sig grædende hen over Bordet, Ensomheden lejrede sig tættere og tættere om hende, Tiden begyndte atter at smuldre sit Støv over hende, men ét vidste hun:

Sommeren over maatte hun blive paa Grønslet, og da ikke en Dag længere.

*

Kanstrup laa hjemme paa sin Sofa og røg Tobak, saa Stuen var én Damp. Han var i Aften roligere, alvorligere end ellers, og det var den store Beslutnings alvorlige Ro, der højtidsfuldt gæstede ham. Kanstrup havde jo ikke faaet noget Afslag paa sit Frieri, og derfor var der et forunderlig stærkt Baand mellem ham og Ellen Ring. Her laa han jo og vidste, at hendes Tanker uafladeligt og undersøgende vare hos ham, som hans hos hende, og det ikke Hverdagstanker, nej, store, stærke Tanker, der hævede sig til at skue ud over et helt Livs Forløb. Og alle sine abstrakte Længsler mod det evigt kvindelige havde han kaldt hjem, hver eneste en, og lagt dem for hendes Fødder, mens stadig og sødt den Overbevisning fæstnedes hos ham, at hun dog evig og altid havde været deres fjerne, vidunderlige Herskerinde.

Fru Behrend var rejst paa Besøg hos sin Søster, efter at hun i en hel Maaned i Forvejen havde været syg hver eneste Dag ved Tanken paa Rejsen. Børnene havde hun taget med, efter vel hundrede Gange at have spurgt Behrend, om han troede at kunne undvære dem. I otte Dage skulde hun være borte — hvis hun holdt det ud.

Behrend var paa Færde tidlig og silde. Vejret var prægtigt, og Høhøsten gik som en Leg. Det var næppe muligt at køre hjem saa hurtigt, som Høet kunde blive tjenligt. Behrend var i Perlehumør og havde næppe Tid til at spise.

Ellen bestilte næsten intet andet end at læse Romaner. Hun gik stadig i en sløv Ro. Hun ventede kun paa Efteraaret. Kanstrup kom en enkelt Gang til Grønslet i et Ærinde, som han havde været Dage om at udfinde. De sad ene to en halv Eftermiddag, og hun levede op. Hun var overstrømmende elskværdig, men vidste

at holde Samtalen i et ganske almindeligt Spor, mens Kanstrup dog stadig sad med en interessant Fornemmelse af, at der var et hemmeligt Frimureri imellem dem. Han gik hjem i stille Lykke. Han lagde sig paa Sofaen og drømte. I det hele taget gik han nu altid ind i Fremtiden med en vis glad Stilfærdighed som en Mand, der endelig har valgt og valgt godt. Hver Gang han siden hin Aften havde været sammen med hende, havde han haft denne Følelse af, at en dyb dunkel Sky af Hemmelighedsfuldhed indhyllede hende og ham. Fremtiden vilde lønne ham rigt for hver Længsel, han led.

Efter hans Besøg gik Ellen engang en Spadseretur op forbi Landsbyen, traf ham imidlertid ikke og glemte ham saa. —

En Aften, da Solen var nær sin Nedgang, aabnede Behrend Dagligstuedøren paa Klem og tittede ind.

»Hvad siger De om en Ridetur, Frøken?«

»Jeg siger, jeg er færdig om et Kvarter.«

»Ja, jeg med.«

Dermed forsvandt Behrend. Hun saa ham gaa over Gaardspladsen til Stalden. Det summede i hendes Hoved. Sin Bog lagde hun fra sig. Det var Turgenjevs »Foraarsbølger«.

Hvor havde hun levet med i Scenen mellem Maria og Ssanin. De rider op over Bjærgene. Groomen har de ladt tilbage i et Værtshus og er nu ene. Hun rider foran, vild, voldsom guddommelig skøn, han magtstjaalet og tilbedende bagefter. I Skovtykningen ligger en liden Hytte. Maria driver sin Hest ind mellem Granerne, stiller sig i Hyttens Dør og hvisker et betagende, længselsfuldt Ord ud imod ham . . . og han kommer. —

Ellen stirrede sløvt hen for sig, dybt inde i Æventyret.

Hvor hun forstod, at Ssanin ofrede et langt adstadigt Livs Tilfredshed for en Eftermiddags oversanselig Lykke. Hjemme gaar en anden Kvinde og venter ham . . . Hvad gør det? — han elsker denne Kvinde. — Hvad gør det. — En Gang i sit Liv at hæve sig til Lykkens tindrende Højdepunkt, kan det for dyrt betales? Løvet i Haven begyndte allerede at smelte sammen til mørke Masser, da de red ud af Porten, men den synkende Sol lagde sin sidste, fine Rødme over Træernes Toppe, over Tagene og over Mark og Agre.

»Nu en lille, rask Tur,« sagde Behrend.

Hun var tavs, men han mærkede det næppe

i Aften, da han selv var saa glad og meget talende.

»Fa'ens, som De sidder paa en Hest, De har udlært, før De faar rigtig begyndt.« — Han saa beundrende paa hende.

Som en bleg, bred Stribe snoede Vejene sig foran dem ind i de store Enge, indtil den gjorde en brat Drejning og var borte i de grønne Flader.

Hun saa ikke en eneste Gang paa ham, kun frem over den støvblege Vej, og hun paaskyndede stadig Farten. Der var kommen et Træk som af haanlig Trods om hendes Mund, Blikket var mørkt og stift stirrende, Ansigtet ubevægeligt.

Hun digtede om paa Æventyret, mens Hovslagene lød rappe under hende. Selv var hun Maria . . Ledsageren var . . hun tænkte paa Kanstrup i bitter Skamfølelse og var Graaden nær . . hun skænkede Behrend en hastig Tanke, der ligesom prellede af paa ham, han var et Slags Murmeldyr . . .

men frem for hun, og hun drømte om, at hun blev forfulgt, og i Drømme hørte hun Hovslag bag sig og Lyden af ringlende Ridetøj . . .

det var ham, hun ikke kendte, men som hun ventede. — Lyden kom nærmere, blev svagere

og var saa atter nærmere . . Hovslag . . drømmetunge . . forunderlig døde, skræmmende . . vildt indsmigrende . . og oven over Lyden af de dumpe Hovslag, den stadig stigende og faldende Knitren af ringlende Ridetøj . .

Hun paaskyndede Farten. En hidsende Angst brændte i hendes Blod. Ikke for en Verden vilde hun undslippe. —

»Skal vi ikke snart vende?« raabte en Stemme.

Hun vendte sig hastig om. Det var virkelig Behrend, der var kommen bagefter. Hun blev ildrød af et Raseri, der dog svandt i samme Nu.

»Jeg har aldrig været disse Veje før,« svarede hun dybt aandende og for videre — efter Æventyret, der er gaaet i Forvejen, ind over Vidderne.

Engene laa helt om dem. Luften var blikstille, lun og lind. Insekter summede, Myggene dansede i tætte Skyer, Oldenborrer fløj mod hendes Hænder og Ansigt og styrtede ned. Hun lo, naar dette skete, men hemmeligt, med en indre Gysen, i en Slags halvbevidst, vellystig Grusomhed.

Solen var nu sunken. Skumringen trak sig sammen over den blege Himmelhvælving.

Paa den anden Side Engene tændtes et Lys

. . for en syg, der gik Natten i Møde . . eller for en Arbejder, der vil hvile en Stund ved eget Bord . . hendes Øjne lyste. Hun følte pludselig, at hun levede.

Hesten arbejdede stærkt under hende.

»Bliver vi saadan ved, kan Hestene ikke bære os hjem,« raabte Behrend bag hende. Hun hørte paa Tonen, at han begyndte at blive hidsig, men hun ligesom rystede hans Vrede af sig, idet hun halvt i Tanker drejede om ad en Vej, der gik i Retning af Landsbyen.

Stenene laa tæt paa denne Vej. Tuer voksede op mellem Hjulsporene. Hun holdt stadig Farten.

»Hold Hesten strammere . . stramt . . stramt . . De rider sku løbsk til sidst.«

Der gik en kildrende Gysen gennem hende, et dæmpet Suk af Skræk, men det var, som om hendes Indre derved aabnedes, saa hun blev sig sin egen Vildskab bevidst — og hun frydedes over den.

Hun vendte sig i Sadlen og lo, saa Latteren trillede over de sovende Enge.

»Nu hilser vi snart paa Mosekonen, hun brygger flittigt her foran . .«

»Frøken . . De falder af . . aa, hører De.« — Nu var der Bøn i hans Stemme. Han sporede

sin Hest for at naa op i Linie med hende. Men hendes Øre havde atter fanget Lyden af de rappe Hovslag der bagved . . og af dem groede Æventyret . . forfulgt var hun, og atter flygtede hun . .

Der var en Duft af Hø fra Engene og Duft af Pors og vilde Blomster fra Kærets Tuer, Tjørnen stod mørk langs Grøfteranden . . og endelig en kukkende Gøg paa en fjern Tørvestak, et ensomt vemodigt Kukkuk, der kun hørtes afbrudt under det voldsomme Ridt, men varslede Spøgelsedansen over de store Flader, hvor Taagerne begyndte at stige . .

I et Sæt var hun paa den anden Side Grøften og jog ind i Taagerne.

»Hvad er det?« skreg han.

En dirrende Latter svarede ham. Hun selv var forsvunden i Taagerne . .

sølvhvide, blege, fugtige Taager . .

»Ja, men for Fa'n da . .«

»Kalder De paa ham her?« lød det tilbage . . . »Tør De . . .«

Han stivnede et Øjeblik af Rædsel. — Hendes Hoved dukkede frem og svandt atter . . Taagerne gled op mellem dem, steg og steg . . Han saa hende atter, da hun red over en Banke, saa hende og Hesten et Nu, hvorefter alt var

sporløst forsvundet . . atter saa han Hovedet og Skuldrene . . hun var atter forsvunden.

Hans Sanser forvirredes. Hans anstrengte Blik sløredes. Alt om ham skiftede paa en forunderlig Maade Form. Det nære trak sig tilbage, og det fjernere kom frem . . han red over Banken . . han saa Stenene og Tuerne, men vidste ikke, hvor de laa, han saa kun, at de i rasende Fart gled bort til Siderne, mens han sprængte af Sted — igen ind i Taagerne, der lukkede sig om ham . .

Der stod et smertelig fortvivlet Smil om hans Mund. Han var ikke sig selv mægtig.

»Elverpigen,« hørte han . . »her bor de . . fang én . . fang to . . fang tusinde . .«

Han kunde skreget i dette Øjeblik, vildt og raat, skreget som Markernes rasende Dyr, hver Muskel i hans Ansigt spændtes, og Smilet om hans Mund blev smerteskælvende brutalt . . han var syg . . men han kunde ikke standse; thi rundt om hørte ogsaa han den dybe Ensomheds Glemselssang; over hans Hoved hørtes det fjerne, tunge Sus af Tidens Vinger; den glider og vender aldrig tilbage, den flygter og haaner og vender aldrig tilbage . .

han saa hende foran sig som et mørkt,

spøgelseagtigt Skyggebillede, der blev usikkert og atter gled ud i et med Taagen . .

han saa hende igen over lave Taager, der holdt Hesten fangen, men bar hende op over sig — hvor var hendes svajende Figur dog vidunderlig — og atter drog Taagerne hende ind i sig . . lukkede sig, og hun var svundet som det natlige daarende Drømmesyn ved første Hanegal.

Han sad bøjet helt frem over Hestens Hals. Han havde glemt alt uden hende alene . .

Han vidste ikke selv hvordan, men nu gjaldt det for ham et Kapløb. Hun syntes at føle det. Hun var stadig tavs. Rundt om dem den dybeste Stilhed. Hovslagene fra hendes Hest lød fjernere og syntes at blive hængende i Taagen lige bag ham . . De fjernede sig endnu mere og lød kun ekkoagtige.

Han kunde grædt i dette Øjeblik, af Sorg, af Harme, af utilfredsstillet Længsel.

Hun maatte have fundet den jævne Vej og trak sig nu ud af Legen. Han forandrede Retning. Snart svandt Taagerne bag ham. Han var lige for Kirkebakken. Hun red langsomt op ad Skraaningen.

Han sank som tilintetgjort sammen paa Hesten. Med Vilje holdt han den tilbage. Hun skulde dog ikke høre, hvor hans Stemme rystede.

Paa Bakketoppen naaede han hende.

»Se, se,« hviskede hun, da han nærmede sig. — »Natten er forbi . . . alt er Lys.«

En straalende Maane gled majestætisk op i Øst, stirrende fremad over sine ensomme Veje, mens Fjorden knitrede i dens Lys, og Hus og Land dukkede frem af Dæmringen, badet i kold, skær Sølvglans.

Hendes Læber var blodigrøde og sitrede, men Munden var fast lukket. Øjnene store og mørke og syntes at skyde Lyn, Næsevingerne dirrede feberagtigt.

Men medens hun stirrede og stirrede ud over Landskabet, dirrede hurtigt hvert Træk til Ro. Ansigtet blev blegere. Der lagde sig en kold, fast Marmorhvidhed over det.

Langsomt gled Maanen opad. Uhyre Skygger hævede sig stadig fra Landskabet og forsvandt.

Hun talte ikke. Hun stirrede kun frem for sig, og der var et forunderligt Herskerblik i hendes Øjne, mens Munden lidt efter lidt fortrak sig til et ydmygt Smil.

Men ved Siden af hende holdt Behrend, foroverbøjet paa Hesten. Han stirrede ind i hendes Ansigt, og hun voksede for hans Øjne. Hun blev en Dronning for hans sky Blik. — Hun havde

leget og smilet, kun drømt sine Tanker, hidset og lokket og smilet skælvende og viljeløst — mens han jog bagefter, stønnende raat og ynkelig haardhændet, saa Troldene maatte springe frem fra Bakkerne.

Elverpigen!

Der holdt hun rolig ved hans Side, hensunken i Beundringen over dette vidunderlige Lys, som han selv et Øjeblik havde forbandet.

Han frøs under en hemmelig spottende Bitterhed mod sig selv. Hvor var hendes Overlegenhed ikke grænseløs i dette Øjeblik, da han næppe forstod hende, men næsten tilbad hende.

Han tav endnu, men kun af den dybeste Ærbødighed, af vild Tilbedelse.

Hendes Blik faldt paa Behrends Hest. Den rystede under ham og var skumhvid, hvor Tøjlen gled paa Halsen. Det gav et Ryk i hende, og en kold, blinkende Taare sad pludselig i hendes Øje.

»Vi skal vel videre,« sagde hun lavt, men med en forunderlig klar Stemme, som han aldrig havde hørt. Endnu en Gang saa hun sig tilbage over Kærets gøglende, blege Taager, forbi hendes Øre for Ekkoet af dumpe, drømmetunge Hovslag og Knitren af ringlende Ridetøj — saa red hun langsomt ned ad Bakken.

I sløv Forundring over sin egen tanketomme Viljeløshed fulgte han efter.

De kom gennem Landsbyen, hvor alt sov og hvilede. De stille Huse gav brutal Genlyd af Hovenes Sliben mod Gruset.

»Tror De, at Dyrene have taget Skade af dette?« spurgte hun med samme klare Stemme, der formelig syntes at have en blank, skinnende Klang. — Hendes store Øjne lyste i mørk Ro.

Han rystede paa Hovedet. Han vidste næppe, om han vilde være i Stand til at tale. Han var forfærdelig træt. —

Det gungrede hult og tomt under Porthvælvingen, da de red ind. Grønsletgaarden laa som uddød.

»Det varede længe,« sagde Behrend til Karlen, der kom farende ud af Stalddøren. Han stampede i Jorden i nervøs Ophidselse.

»Jeg var falden i Søvn, Husbond. Det er sent.«

»Det er ikke sent,« svarede Behrend kort. — »Hallo, er der ikke flere?« skreg han pludselig, saa det gjaldede fra alle Bygninger. — »Hallo! — En til!« — Han raabte, som vidste han ikke af sig selv at sige.

»Jeg skal kalde,« sagde Karlen hurtigt og ærbødigt, »Hestene skal vel gnides?«

»Gnid dem med Halm i en halv Time,« svarede Behrend, og hans Stemme rystede pludselig, saa han næppe kunde faa Ordene frem. Karlen saa ængsteligt og nysgerrigt efter ham. Han blev staaende som livløs paa samme Plet, indtil Hestene var forsvundne gennem Stalddøren.

Ellen stod endnu ved Vinduet i Entreen, da han kom ind.

»De er ikke gaaet til Sengs,« sagde han anstrengt og hængte sin Hat bort.

»Nej,« svarede hun kort.

Han studsede.

»Nej, naar Maanen skinner saa utrolig klart, kan jeg aldrig sove.«

»Naar Maanen skinner,« gentog han famlende, og det var, som om hendes Ord manede hele Trolddommen levende igen. Han ligesom sank sammen.

»Naar jeg tænker paa, hvordan den skinner over de fjerneste Steder og over Skovene . . .«

Hendes Bryst hævede sig langsomt og sank igen.

Han var ikke sig selv mægtig. Han saa hende koglende komme og svinde derude i Taa-

gerne . . flygte . . hidse . . og flygte igen. — Og her stod endelig Elverpigen ved hans Side, saa nær at han kunde naa hende.

»Det er ikke Nat,« sagde hun, »det er ingen Ting, det er kun en vidunderlig Glans, der lever.«

Nu og da hørtes Raslen af Jærnbindsler og Stampen af Heste. De hjemlige Mure rejste sig omkring dem. Gaarden laa i et Hav af Maaneglans, der vældede i brede Strømme ind gennem Vinduet, ind over hende, idet den gjorde hendes blege Ansigt marmorkoldt.

Men det var netop det forunderlige, at denne vilde, dystre Ensomhed kunde leve her mellem disse Mure, at alt her kunde være modstandsløst, livløst, uddøet — kun to Mennesker, der stirrede og stirrede ud i Maaneglansen.

Det var den Ensomhed, gennem hvis Nynnen der høres tunge Suk, i hvis Smil der lurer en Trusel, men som vugger og vugger, mens Natten dirrer af Glemsel.

Hendes Haand laa i Vindueskarmen, og han lagde pludselig sin derover.

I samme Nu rev hun den til sig og slog efter ham.

»Jeg bliver dødssyg i Morgen,« hviskede hun, men han havde set i hendes Øjne, og han formelig sank i Knæ.

Hun vendte sig for at gaa, han greb som i Febervildelse hendes Haand, og hun trak den ikke til sig, men blev ved at gaa. — Alle Døre stod aabne efter dem. De gik gennem den lange Korridor til hendes Værelse. Ind gennem alle Vinduer vældede Maaneglansen. Saa lød der et Knæk, der gav sukkende Genlyd i det øde Rum. Det var hende, der drejede Nøglen i Laasen.

Over Grønsletgaarden laa der en lummer, aandestandsende Stilhed, næret af Respekten for Døden.

Fru Behrend var syg.

Folkene stirrede ængsteligt efter Hovedbygningen, naar de listede over Gaarden. De hilsede dobbelt ærbødigt paa Behrend. Han var mørk og udvaaget. Men det hændte tit, at han gik rundt og gav Haand til Røgterne, naar han kom gennem Staldene.

Fru Behrend selv var maaske den, der var mest rolig.

Hun havde for længe siden givet den gamle Stuepige fuld Besked med Hensyn til alle Gemmer og Skuffer i Huset. Hun havde Gang paa Gang forklaret, hvordan alt skulde indrettes med Hensyn til Behrend, at hans Liv dog kunde komme til at gaa omtrent, som det plejede. Hun vilde usigelig gerne have levet, men frygtede ikke Døden. Hændte det, at hun græd, var det altid af Svag-

hed, aldrig af Angst. Koldblodigt saa hun Dødstimen nærme sig. Der var saa mange, der var døde før hun, og alt, som levede, skulde komme efter, ogsaa Behrend og Børnene.

»Kære Niels,« sagde hun den sidste Dag, »det er godt, at det er mig, der skal dø. En Fader er meget mere værd for Drengene, naar først de bliver voksne.« —

I den sene Høstaften samledes Karlene og Pigerne i Gaarden. I Sygeværelsets Vinduer saas ikke Lys som sædvanlig, skønt Gardinerne vare trukne for.

Behrend stod pludselig i Hoveddøren, og det gav et Sæt i dem alle. Han var kridhvid i Ansigtet. Han nikkede en Gang som Svar paa deres stumme Spørgsmaal, vinkede med Haanden og forsvandt atter.

Det var, som om Gaarden i et Sæt sank med dem alle.

Pigerne holdt Tørklæderne for Øjnene og skyndte sig af Sted. Karlene listede tilbage til Karlekammeret, men der hørtes ikke den sædvanlige Træskoskralden mod Brostenene.

Stilheden var bleven end dybere.

*

Næste Dag var Behrend i Købstaden og kom sent hjem. Morgenen derpaa red han som sædvanlig i Marken, men Folkene forstod godt, at han aldeles ikke lagde Mærke til Arbejdet, og han sagde heller ikke et Ord derom.

Ved Frokostbordet sad Ellen og ventede ham.

Hun sørgede meget over Fru Behrends Død, men mest for Børnenes Skyld. Hun havde dem stadig hos sig i sit Værelse. Hun havde givet dem det frieste Raaderum over alt, hvad hun ejede, selv sine Smykker. Hun lo med dem og legede med dem og græd over dem, naar hun var ene. De hang om hende, kyssede og klappede hende, søgte Beskyttelse hos hende og fandt den. De sov roligt ind, naar hun havde lagt dem til Hvile og lovet at blive ved at synge.

Ellen rettede hyppig paa Opdækningen. Hendes Øjne var lidt usikre. Hun og Behrend havde siden hin Juniaften sjælden været ene sammen. Behrend undveg hende.

Rent instinktsmæssig havde hun hadet Behrend i den første Tid; men Aftenens Begivenheder levede stadig deres frodige, vilde Liv i hendes Fantasi, og var han atter kommen imod hende med stærke Arme, havde hun været hans.

Men Behrend var knust. For ham var der gaaet en Djævel gennem Gaarden, og han var husvild i sit Hjem efter den Nat. Paafaldende rastløs for han ud og ind og var dog glemsom og ligeglad med sit Arbejde. Hans Nag jog ham foran sig, og han turde ikke søge nogen som helst Trøst imod det. Han var pludselig bleven rodløs.

Fru Behrend gik i Rette med ham, men nøjedes altid med hans Forklaringer. Hendes klare Natur evnede end ikke at faa mindste Skygge af Mistanke.

Men Ellen var delt mellem spottende Medlidenhed og haardhudet Trods. Hans Ynkelighed gjorde ogsaa hende ussel. Hun begreb ikke, at et Menneske overhovedet kunde begaa et Fejltrin, som han bagefter i den Grad vilde angre. Naar hun ynkede ham, følte hun, at hun selv sank derved, og blev da ude af sig selv af Harme. Det blev ensomt om hende, og hun kunde til Tider faa en pinlig Fornemmelse af Fattigdom. Hun gik forbi Behrend med haanlige Blikke, der syntes hende et Slags Forsvar imod ham. Bagefter fortrød hun det dog. Aldrig var hun sig selv og tænkte kun paa at komme bort.

Men ikke et Øjeblik havde hun ønsket det skete ugjort. Hun havde set Døden for sig hin Aften, men hun havde levet.

Tiden gled langsomt. Behrend var mattet ud af den evige Sjælsspænding. Mindet om hin Aften gled efterhaanden tavst ind mellem de andre Minder og stod ikke længere saa taarnhøjt og ene. En Dag, da han uventet mødte Ellen i Entreen, fløj der uvilkaarlig et Smil over hans Ansigt, et barnligt Genkendelsessmil, ydmygt lykkeligt, som det, hvormed den Syge møder Dagen, efter at den truende Krise er overstaaet. Det skræmmede sig selv bort, men Hjertet hoppede i hendes Bryst af Fryd, skønt denne hendes egen Glæde ærgrede hende over al Maade. Hun havde længe Følelsen af at være vaagnet op fra en tung Drøm; hun taalte lige lidt at have Fjender og at føle sig medskyldig i noget Menneskes Nød.

Hun blev blid og venlig som før og var næsten taknemmelig mod Behrend, uden at hun selv vidste hvorfor. Hun var ude af sig selv af Hjælpsomhed, da Fru Behrend blev syg; men fra den Time, Døden begyndte at banke paa Grønsletgaardens Porte, var Behrend igen bleven et helt andet Menneske. Ellen tænkte ikke et Øje-

blik mere paa at forsvare sig imod ham. Hun frygtede.

*

Behrend traadte ind gennem Døren i Baggrunden af Spisestuen. Hun forstod, han kom fra Værelset, hvor hans Hustru laa.

Han satte sig ikke til Bords, men gik lige hen til hendes Stol

»De maa rejse,« sagde han og saa stift paa hende.

Der blev en kort, skarp Stilhed.

»Hvorfor?«

Han svarede ikke.

»Hvorfor?« gentog hun hidsigt.

»De maa rejse,« sagde han, og Stemmen havde en haard, truende Metalklang. Hun forstod, at der bag hans Ord laa en uberegnelig Voldsomhed, som han ikke selv var Herre over.

Hun rejste sig hastigt. Hans Blik fulgte hende.

»Min Hustru og jeg,« vedblev han, — »jeg kommer fra min Hustru — vi takke Dem. Børnene takke Dem. Der ligger Alvor i den Tak. De har været god mod de Smaa.«

Det bævrede om hans Mund.

»De maa rejse,« gentog han kort og afgørende. — »Saa snart som muligt . . . før min Hustru forlader Hjemmet her . . . forstaar De det,« hviskede han bedende . . . »jeg er glad ved, at jeg har faaet det sagt, og at De tager det saa roligt . . . vi bliver Deres Skyldnere . . . undskyld mig, hvis jeg er hensynsløs . . . jeg kan ikke lave Omstændigheder.«

Han talte stadig hurtigere, og hans Blik blev efterhaanden forskræmt.

»Hvor stor er vor Gæld til Dem . . . for det sidste Fjerdingaar . . . bestem selv . . . sig meget . . . meget . . . i Dag faar De alt, hvad De forlanger . . . aldrig senere . . . tror jeg ikke . . . men nu . . .«

Hans Hænder dirrede af Sindsbevægelse, og han krammede febrilsk sin Tegnebog, der bugnede af Sedler.

»Se her,« sagde han og viste hende Tegnebogen, »maa jeg tælle op.« — Han smilede og blev ildrød.

Hun gik mod Døren.

»Jeg skal meget hurtig være færdig, Hr. Proprietær,« sagde hun meget rolig og i iskold Haan.

»Hvor gaar De hen?« skreg han.

Hun standsede.

»De er ude af Dem selv, Hr. Proprietær.«

Hans Ansigt fortrak sig krampagtigt, og han slog et drønende Slag i Bordet.

»De gør mig ikke bange,« sagde hun. »De er jo selv saa hjælpeløs bange som et Barn. Derfor har De dog ingen Ret til at slaa løs paa mig i Blinde. Jeg er ogsaa kun et Menneske.«

Han var pludselig bleven gustenbleg. Hans Øjne udvidede sig og straalede i tøjlesløst Had, og han rettede sig som for at gaa hen til hende. Uvilkaarlig drog hun sig et Skridt mod Døren.

»De jager mig ud af Huset,« vedblev hun roligt, »den Akt er mindst brutal, forsikrer jeg Dem, naar den gøres saa brutal som muligt. Deres Taknemmelighedsytringer og Deres Pengeraslen er en afskylig Haan imod mig. Selv talte De om, at De behandlede mig hensynsløst. Ved De, at der er ingen og intet, der kan tillade Dem at være hensynsløs over for mig. Lad være, De er dybt nedbøjet. Jeg ser det. De er forskræmt, men hvad angaar det mig. Den Aften, som er Skyld i, at jeg i dette Øjeblik staar husvild, den havde, efter min Mening, givet Dem mange Pligter over for mig, men fremfor alt ingen Pligter til at være hensynsløs og saare mig. Ikke, Hr. Pro-

prietær, fordi jeg er hjemløs, men fordi jeg i dette Tilfælde staar forsvarsløs.«

»Der skal ikke spildes flere Ord paa den Sag,« vedblev hun lidt efter, »men ét skal De dog vide. De angrer, og jeg kan — med god Vilje — forstaa det. Men at De skal bruge mig og min Bortrejse som et Middel mod netop denne Deres Anger, det er Dem i høj Grad uværdigt. Jeg har intet mere at sige.« —

Han stod fortabt og sammensunken med Øjnene fæstede paa hendes Mund, som var det ham en Lise at følge hendes Ord og for et Øjeblik slippe sine egne Tanker. —

Men saa snart hun havde lukket Døren, for han hidsigt sammen. Hans Hustrus Skygge var hos ham. I to lange Nætter havde den staaet for ham:

»Niels, hvis jeg saa, at du kyssede hende, og du vendte dig imod mig og sagde, at jeg saa fejl, jeg vilde tro dig.«

*

Ellen stod i Entreen.

Hun var harmfuld og saaret. Hun bed Tænderne sammen af Harme, mens hun lyttede efter,

om ikke Behrend nu med lettet Sind begav sig tilbage til sin Hustru.

Hun saa ud paa den brolagte Gaardsplads og syntes, at hun havde faaet den kær. Hun saa paa de legende Hunde, som alle holdt af hende, og som hun saa tit havde klappet.

Fra Spisestuen hørtes ikke en Lyd. Behrend stod endnu, hvor hun havde forladt ham. Da var det pludselig, som om hun skulde synke i Knæ. Hendes Øjne sved og løb fulde. Hun undredes derover. Det var Medlidenheden med Behrend, der formelig skyllede ind over hende. Hun glemte sig selv og følte kun en vild Lyst til at forsvare dette værgeløse Barn.

Hun gik langsomt ind gennem Havestuen og vilde til Værelset, hvor Fru Behrend laa. Hendes Had til Fru Behrend gik over alle Grænser. Hun væmmedes ved Fru Behrend, hendes værdige, veldædige Liv og værdige Død, hendes usigelig haardhudede Evne til at fylde sin Plads og blive i den og aldrig rokkes og dø værdigt — denne elskværdige, ædelttænkende Fru Behrend, der endnu efter Døden spankede rundt i sin Ufejlbarhed, smilende blodløst og ædelt straffende — Ellen gyste som ved Tanken paa blegt, slimet

Kryb. Godt var det, at hun snart skulde fra Grønslet. —

For alle Vinduer var der hvide Forhæng, og paa en Seng midt i Værelset laa Fru Behrend med Hænderne foldede over sit brede, flade Bryst. Ansigtet var magret ud af Sygdommen, men dets Udtryk var roligt og fredelig mildt, som hvilede hun, netop fordi hun trængte til at hvile. Alt lydløst. End ikke Fluesummen i Karmene.

Ellen lukkede varsomt efter sig.

Stilheden herinde lejrede sig om hende, tog hende som en Del af sig selv og blev atter rolig, og gennem Stilheden hørte hun de dybe, højtidsfulde Toner fra en ventende Grav.

Hun gyste atter, men blev i det samme glødende rød. Hun havde ingen Skyld deri, men en vanvittig Levelyst betog hende. Blot en og anden vilde komme — netop herind — en, som hun kunde kysse, klappe, ruske — lange, sugende Kys — saa den døde skulde svimle . . .

Hun gyste atter. — Da lød der Barnestemmer fra Haven. Ellens Øjne fæstede sig krampagtigt ved den dødes Træk. Skulde Fru Behrend ikke kunne røre sig, naar Børnene talte. — Stemmerne kom igen. — Den dødes Ansigt

var stadig lige ubevægeligt. — Da følte Ellen, hvordan hendes Hjerte snøredes sammen. Hendes Øjne brændte og blændedes, og hun vendte sig for at gaa. Hun græd over den døde, hvis evigt tillukte Mund dog havde sagt hende mange venlige Ord, hun græd over Behrend og over Børnene og over sig selv. Hun var rystet til sin Sjæls Inderste.

Tilfældet vilde, at Landsbyens Lærerindeembede just i de samme Dage var ledigt. Ellen søgte Tilladelse til at bestyre det under Vakancen og fik den. Saaledes kom hun hurtig bort fra Grønslet.

Et Skatol, sin Moders Lænestol og Klaveret havde hun faaet sendt fra København efter Moderens Død. De øvrige Møbler lejede hun for nogle Uger hos en Marchandiser.

Herfra skulde hun søge sig en Plads for Vinteren.

Lærerindeembedet vilde hun sagtens kunne faa, men det vilde være hende umuligt at leve i disse to smaa, fattige Stuer, og det vilde være hende umuligt at vænne sig til disse Bønderbørn med deres Træsko, deres maabende Naivetet og skrækkelige Sprog.

Hun gyste allerede ved Tanken om at skulle være her nogle Uger.

Hun søgte en Plads som Selskabsdame, men

fik intet Svar og følte det som en Forhaanelse. — Nu havde vel enhver Mod til at skubbe til Vognen, siden den var begyndt at hælde. — Hun tabte for en Tid Modet og vidste ikke, hvorhen hun skulde vende sig. I Købstaden havde hun Forpligtelser at indfri og fik undertiden pinlige Breve.

Hver Aften gik hun en Spadseretur gennem Landsbyen, klædt i Blaat og pyntet som altid, venlig som altid mod enhver, der saa til hende. — Folkene i Landsbyen og selv Børnene lærte hurtig at holde af hende. —

Ensomheden om hende var uangribelig. Det hændte vel, at Bønderkonerne saa til hende, men hun frygtede dem. Den, der hyppigst kom, var en gammel Lærerenke, der levede usselt af en ussel Pension og altid var ladet med denne Alderdommens lurende Ondskabsfuldhed, der leder Tanken hen paa lange og indgroede Lidelser. Et helt Livs hidsige Kamp mod Armoden havde gjort hende bidsk og nærig som en Lænkehund, der endog bider Haanden, som vil række den Brød.

Hun gjorde altid Ellen syg.

Bedre blev det ikke, naar der engang imellem faldt Stilhed over den gamle Stakkel, saa

hendes Blik blev indadvendt, mens Alderdommens haabløse Tungsind knugede hende. — Ellen følte sig da saa fattig og sønderknust, at hun var Graaden nær.

Hun var som en Plante, der er rykket op med Rode og plantet i barske Egne. Hun kunde ikke tænke i disse fattigt klagende Omgivelser, vidste end ikke, hvorhen hun skulde vende sig, naar Lærerindeboligens Dør lukkedes for hende.

Hun var bleven bleg,

I de lange Sommeraftener sad hun ofte ved Vinduet. Aftenen kom med tungsindige Drømme. Den rummede for hende kun et uendeligt Vemod, der kom som Forløber for et stort Intet.

Hun støttede sit Hoved i Hænderne.

Det var, som om Gud Herren selv lukkede sin Himmel og tyede ind i sit inderste Lønkammer, selvopgivet, i ensom trøstesløs Graad, og hun længtes mod Efteraaret med fredløse Kragers Skrig over Gærderne.

Kun ét vidste hun. Hun maatte se at komme tilbage til København. Men hvordan? — Hun følte sig som et Barn, det skal staa ene og ikke evner det.

Dage gik, og Dage kom, og hun turde til sidst næppe sætte sig ved sit eget Vindue, hvor-

fra hun kendte Udsigten lige saa godt som sit eget Sybord. Den lange Mark foran Vinduerne, og til venstre Klatremaskinen op til Legepladsen, hvor der aldrig kunde gro Græs. Længere borte gulkalkede Gaarde paa Skraaningen af Bakken, som saa tog Udsigten i Dag som i Gaar, og i Gaar som i Forgaars — fra højre Side Støjen fra Landsbyen, i Dag som i Gaar, Vognrummel, Hanegal og Andesnadren — og gamle ubevægelige Huse med Halm slaaet paa Væggene, og en Høker med seks Par brogede Kopper i Vinduet, smagløst, frygteligt, og Bønder, der satte Træskoene i Forstuen og bankede paa, og Hylen over Loftet, naar Blæsten ruskede, og Tagdryp og Regn, naar det regnede, og Skolebørnenes Vrøvl fra Morgen til Aften.

Hun holdt ikke dette ud.

Og mer end af de ydre Forhold kuedes hun dog af den Splittelse, der havde været i hendes Sjæl siden hin Dag ved Fru Behrens Dødsleje. Den Gang, da Dødsklokkerne ringede, og det lange Ligtog kom fra Grønsletgaarden, var hun færdig ved at græde sine Øjne ud. Hun beundrede den stærke Fru Behrend, der evnede at leve et Liv for andre, der gik ind i Døden med frygtløse Øjne efter at have levet et Liv, der laa

skinnende klart for alles Blikke. Hun turde næppe lægge Planer for sit eget Liv, saa længe hun ikke kunde kue sin Beundring for en Fru Behrend, der uden en eneste Skuffelse som Grund evnede at blive en Selvfornægtelsens Apostel.

*

Kanstrup kom engang imellem en kort Visit, altid lige intetsigende og altid lige hjertensgod. Hun holdt af hans Besøg; hans Ærbødighed satte hende der, hvor hun havde staaet før.

En Eftermiddag, henimod Aften, bankede det sagte og undskyldende paa Døren. Det var Kanstrup, som kom, iført sin bedste Stads og med et Ansigt saa befippet, at det næsten var storsnudet.

Hun vidste øjeblikkelig, hvad han vilde.

»Frøken Ring,« begyndte han med rystende Stemme, saa snart han var bleven sat til Sæde, »jeg er ikke fattig, jeg er snarere velhavende . . .«

Der var begyndt at komme en vis Bondefiffighed i hans Ansigt, men pludselig holdt han forfærdet inde. Hun var bleven ildrød.

Tankerne summede i hendes Hoved, som var de voldsomt skræmmede op fra deres Hvile. — Skulde Hr. Kanstrup virkelig være en Menneske-

kender. Netop saadan maatte jo nu en Kanstrups Frieri til hende begynde. Hvis han i Stedet for velhavende kunde have sagt hovedrig . . hvad saa? — Hun gruede. — Var det ikke hende, der et Liv igennem havde troet, at det mest umulige var at gaa paa Akkord med sin Kærlighed. — Ak, Gud, skulde hun være begyndt at blive gammel.

»Ja, undskyld,« sagde hun hurtigt, da hun stadig mærkede hans Blik paa sig, »jeg har været i lidt daarligt Humør i Dag . .«

»Der er da vel ikke noget, hvormed jeg kan hjælpe Dem,« raabte Kanstrup og saa bedende og tillidsfuldt paa hende. — »De kan tro, hvis blot De siger det. . .«

Hun smilede og rystede paa Hovedet.

»De har sikkert Lyst til at høre nogle nye Sange,« sagde hun godmodigt uden at tænke over, at hendes Overlegenhed kunde saare.

»Ja, det har jeg,« sagde han øjeblikkelig beredvilligt.

Hun lo.

»Ja, De holder jo meget af Musik, ved jeg,« sagde hun og aabnede langsomt Klaveret.

Hun var allerede træt af ham og følte sig sikker paa, at hun ikke kunde synge, men brede

og fyldige strømmede Tonerne hende af Brystet. Hun undredes, men en mægtig Glæde greb hende. Hun hastede ilsomt bort til andre Steder, til Bredden af store Floder, til varmere Egne med Solstraaleglans over blanke, solglødende Have, med alle Længsler liggende som døde, sorte Skyer i Horisonten.

Ak, i dette Hus havde hun lært at drømme.

Kanstrup saa ufravendt paa hende, indtil omsider hans Blik droges gennem Vinduerne op mod Himmeldybet, hvorfra Stjerner en for en dukkede frem. Han blev altid greben af Musik, særlig dog i Mørkningen, naar han kunde fortabe sig i Fantasier om de store Stjerner og sin egen Lidenhed, Fantasier, der taagedes ud mod Uendelighed og Evighed.

»Kunde De ikke spille det igen?« hviskede han, da hun holdt op. Han havde næsten glemt sit Ærinde.

»Hvilket?« spurgte hun koldt.

Han for sammen og svarede ikke.

»Man spiller virkelig ikke saadan to Gange.« — Hendes Hænder skælvede af Hidsighed. Talte nu virkelig den Hr. Kanstrup, der kom for at bede hende om Tilladelse til at kalde hende sin Herre og Mester. Hvordan faldt det egentlig

den Mand ind at komme her. Det var jo en Fornærmelse.

Med et haanligt, behersket Smil vendte hun sig imod ham. — Der var en Hunds undvigende Blik i hans Øjne, og hun skammede sig over sig selv.

»Kære Kanstrup«, sagde hun hastigt, og der var i hendes Stemme en Venlighed, som glædede hende selv. — »De ønskede før at kende Aarsagen til mit daarlige Humør. Nu skal jeg sige Dem den. Jeg har en fortvivlet Evne til at gro fast. Selv om jeg ikke holder af at være et Sted, føler jeg mig dog trykket den Dag, jeg skal forlade det. Nu har jeg jo været her paa Egnen i lang Tid, og nu er Vakancetiden jo meget snart udløben — ikke sandt — og jeg skal jo saa rejse. — Tilmed ved jeg ikke engang, hvor jeg skal hen,« vedblev hun henkastet.

Hun hævede Hovedet og saa ham lige i Øjnene.

»Tak for Deres gode Vilje, Hr. Kanstrup, men De ser altsaa, at De aldeles ikke kan hjælpe mig.«

Han havde forstaaet hende. Han gjorde en nervøs, afværgende Bevægelse med Haanden og rejste sig uvilkaarligt.

Hun lod ikke til at bemærke det.

»Jeg har Vin,« fortsatte hun stadig lige venligt og gik hen til Skabet. — »Har De en Cigar, maa De endelig tænde den. Jeg holder af Cigarrøg.«

Kanstrup modstod ikke Fristelsen og satte sig atter.

*

Da han omsider gik, stod hun bag Gardinet og saa efter ham. Hvis den Mand var kommen for to Maaneder siden, da havde hun ligget henslængt i en Lænestol og ladet ham tale ud, været for overlegen til at hjælpe og fundet det interessant at høre sig selv rost — og nu skammede hun sig ved den blotte Tanke; men hendes ukuelige Følelse af egentlig at være fremmed for sig selv, blev stærkere end nogen Sinde. Hun havde intet Hjem, men dybest i hendes Bryst voksede denne rodløse, sære Følelse af Hjemve.

— Et Par Dage efter vidste den gamle Lærerenke Besked med Frieriet. Ellen lo lettet. Hun havde haft Medlidenhed med Kanstrup. Det var befriende, at han dog var i Stand til at finde noget interessant i sin dybe Skuffelse.

Endelig skete det da, at Behrend atter opsøgte hende.

Han vidste, at hun snart skulde rejse, og han haabede maaske at finde et Øjebliks Ro bag hendes kloge Overlegenhed, som han altid havde beundret. Han var aldrig glad. Han mindedes de Dage, da han og hans Hustru sørgede over deres førstefødte Søns Død. Fru Behrend kunde ikke begribe, at Barnets Lidelser var ophørt med Døden. Hun var sikker paa, at det led stadig, selv da Graven havde lukket sig over det. Behrend turde ikke gaa over Kirkegaarden nu og frygtede næsten for sin Forstand. Mange Gange havde han ligesom i Smug tænkt paa at køre til Lærerindeboligen, men Beslutningen maatte komme pludselig og pludselig sættes i Værk. —

Besøget faldt ikke ud, som han og Ellen vilde tænkt sig; thi havde han end været haard imod hende, hun kunde dog aldrig ret bære Nag til ham. —

Hun stod uden for sin Dør og talte med en Bondemand, der vilde have et Barn indmeldt i Skolen. Han havde bare Fødder og var helt hvid af Mel; thi tværs over Hesten, som han holdt i Tømmen, laa en stor Melsæk. Han kom fra Mølle.

De vendte begge paa en Gang Hovedet ved at høre en Fjedervogns lette Rullen.

»Det er Herskabsvognen,« sagde Bonden og spyttede resolut til Siden. — »Jeg maa vel af Sted. — Farvel og Tak.«

Han satte sin ene snavsede, svedige Fod paa Hestens Knæ, greb voldsomt fat i dens Manke og kravlede møjsommeligt op.

Hun saa paa ham med Afsky og gik hurtigt ind. Han red adstadigt hen ad Vejen med Melsækken og saa sig tilbage efter Vognen, der standsede foran Lærerindeboligen, øjeblikkelig omringet af Gadens tankeløst gloende Ungdom.

Behrend sprang af Vognen, og i det samme kom Ellen ud. Hendes Øjne funklede.

Hun vilde intet hellere end bekæmpe sin egen Harme, men det var hende ikke muligt. Det var dog denne Mand, der var Skyld i, at hun sad her i disse fattige, fedtede, stinkende Omgivelser med Kanstrupske Frierier som eneste Afveksling, her, hvor hun i sin Hjælpeløshed blev gammel, hvor hendes Liv randt, som Blodet drypper i Sand.

»Jeg ønsker ikke Deres Besøg, Hr. Proprietær Behrend.«

»Undskyld, Frøken Ring.«

Hun smilede høfligt.

»Dette er for Tiden mit Hjem, Hr. Proprietær.«

Han hilste kejtet, men meget dybt og trak sig tilbage.

Hun blev staaende midt paa Gulvet i sin Dagligstue og havde ikke engang faaet Døren lukket efter sig. Al hendes Harme var sporløst forsvunden. Hun vidste i dette Øjeblik klart, hvad hun aldrig før havde turdet tænke, at det blev hende, der nødtes til at besøge Proprietær Behrend paa Grønslet. Den Dag, hun skulde rejse, maatte hun besøge ham for at bede om Hjælp.

Hun var ligbleg.

Og dog vilde hun endnu nødigere blotte sin Fattigdom for enhver som helst anden.

Dette var første Gang, hendes Stolthed fuldstændig forlod hende. Der var Trøstesløshed i hendes Graad. Saa var hun vel kommen saa dybt ned, som hun kunde synke.

Dagen igennem havde Solen skinnet med hed, tør Glans. Mod Aften forsvandt den bag vældige, sorte Skyer, der kantedes med ildespaaende Purpur.

Luften var lummer.

Det var, som om Landsbyen nu i Skumringen trak sig sammen i Angst, som om lave, straatækte Huse ængsteligt sank ind i sig selv.

Alle Blade hang dirrende ned. Insekter summede og brummede. Alle Lyd klang stærkt igennem. I Øjeblikke var der dødsstille.

I Syd ulmede Tordenskyerne op som blaasort, væltende Røg fra uhyre Ovne. —

I et Hjørne af Dagligstuen sad Ellen sammenkrøben, og her havde hun siddet, lige siden Behrend var kørt. Det syntes hende til sidst, at hver Time var som et Aar af hendes Liv. — Fluer havde summet monotont i Karmene, Uhret havde dikket paa Væggen, og i den uendelige Lydløshed havde hun hørt, hvordan Græsset

langsomt og langsomt groede derude i Plænerne. — Det syntes hende til sidst, at snart maatte alt gaa til Grunde — naar det blev Nat, opløste al Verden sig i et Intet og svandt i Mørket.

Hendes Hoved var tungt.

Den Krog, hvori hun selv sad, var den tjerneste paa al Jorden, den ensomste, den mest forladte. Billeder fra hendes Liv drog forbi hendes Øjne. Det var, som om hun fra nu af ikke længere skulde være sig selv og derfor maatte gøre sit Regnskab op.

Hele hendes Barneuskylds Sjælsklarhed var gaaet bort i vanvittige Drømme og hul Trods mod Faderen og alle de mange, der overlegne saa over ham og hende. Som en løssluppen Fugl, der er bleven vild af Tvang, havde hun truffet Lynge, der saa paa, hvordan hun i Jubel udfoldede sit Væsen for ham, og trak sig tilbage og blev borte. Og endelig en modløs, svag Behrend, der vilde alt og vilde intet . . . og tilsidst hende selv i en skummel Krog, hvor Rimfrost trak sig sammen over hendes ensomme Hoved, og hvor Fattigdommen lurede paa hendes Livsmods sidste Rester.

Aldrig havde hun dog vidst, hvad Hjælpeløshed var før nu, da dette blege Spøgelse kunde

naa med sine Arme saa langt, som hendes Tanker tænkte. Fra nu af var hun lammet. Hun havde haft stærke Vinger og vild Lyst til at bruge dem. Nu var de stækkede.

Klokken i Kirketaarnet slog ti dybe, gungrende Slag. Hun rystede ganske sagte, men var helt rolig. Hun havde lænet sig tilbage og saa ud gennem Vinduet, mens hun talte de langsomme Klokkeslag — frem over Bankerne i Horisonten gled allerede de første vældige Uvejrsskyer, langt borte ulmede nye op, ustandseligt for at følge efter.

Da hørtes en tung Dundren.

Fra højre og venstre, fra alle Sider lød hastige, skarpe Smæld af Luger og Vinduer, der lukkedes. En tung Port faldt bragende i. Hurtige Træskoskridt over en Stenbro hørtes. Et Par Stemmer raabte i Munden paa hinanden. De forstummede. Lyden blev saa forunderlig pludselig borte, og det blev atter dødsstille. —

Ensomheden groede atter tæt og stærkt af Jorden, men den var hende næsten hjemlig, som den var uafvendelig. Efter denne Nat en gusten Morgen og efter den en endeløs Dag — Ensomheden sejrrigt udstrakt over det altsammen. Naar hun saa mod Tiden, som kom, da var det, som

om hendes Tanker sagteligt gled i en Afgrund, gled saa jævnt og selvfølgeligt nedad, til de svandt i en Skyggeverden, hvor alt var tyst og tungsindigt og dækt med Skimmel, en Kirkegaard for døende Livsmod og brustne Haab om Lykke . . . engang imellem et Paradis for febervilde Drømme.

Hun rejste pludselig Hovedet.

Et Lyn flammede. Et til. Lyset formelig sved i hendes Øjne, skønt hun havde lukket dem . . . . denne Ensomhed, denne frygtelige følesløse Ensomhed, den drog stadig sin Aande stærkere og dybere . . . to skarpe Skrald lød næsten samtidigt, tabte sig, kom igen og svandt endelig i uhyre Højder som en dyb, truende Brummen . . . Ensomheden laa fast og ubevægelig, og midt inde i den begyndte nu hendes Angst for Uvejret levende at røre sig . . . røre sig som en bleg Orm, der stadig blev større . . .

Hun svimlede.

Da vidste hun, at hun var nødt til at rejse sig i Fortvivlelsens Trods, for at kue Angsten under sin Fod og holde den nede, men endnu et Øjeblik kunde hun dukke Hovedet og glide bort fra det altsammen, og da begyndte hendes Legeme pludselig at brænde.

For hendes Blik stod en Mur af graalige Taager, der naaede fra Jord til Himmel . . nej, da hun ret saa til, da laa de som legende Skyer langs ad Jorden, der var skjult under dem . . . de legede og væltede og steg og sank , . som en Aares hede Pulsslag, som en snehvid Jomfrubarm, som et Øjelaag over sorte, vilde Øjne . . og saa langsomt og blidt og bævende som et Havs kælne Dønninger i Sommerstille . . . der hørtes intet, men en Verden anedes i disse Trolddomstaager, i denne Sommerdis . . der lo og blinkede i Maanestraaler og blev til Sølv. . . og sank i Jorden.

Hun for forvildet op.

Inde i Værelset var det begsort Nat, men hun kunde ikke tænke derpaa.

Ak hvilket forunderligt gemte disse Taager . . . hvor gled de hen. — Hun havde været beredt til at styrte sig i dem og gribe for sig med nøgne Arme . . . thi den Taage var uendelig, og i dens inderste Dyb klang Musik . . som fejende Orkaner, . . sagte Toner, perlende i ensom Vemod som Kildevældets Rislen i de natlig stille Skove . . . al Glemsels dragende Musik . . . som Vindens Sus i Graners Toppe . . hun vilde lukket Øjnene og ladet Elverdisen slynget sig om hende

. . . hun følte dens Bugtninger om sit Legeme, der svandt og droges dybere ned med længselsfulde Arme udstrakt . . . efter et Favntag, der sluttede, naar Hjertet endelig tav, bristet af Salighed. Det var at leve.

Hun bed Tænderne sammen. Hendes Blik funklede.

Rundt om hende fire Mure, og rundt om en lille Have, og rundt om en Landsby, og rundt om brede, fattige Egne, og rundt om intet —

uden en Himmel, der lokker og aldrig naas.

Voldsomt faldt hun paa sine Knæ. Hun knugede sine Hænder i hinanden . . . hun følte Trang til at trygle . . ud i Rummet . . tigge om Forbarmelse . . . hun vilde jo leve.

Men hun rejste sig og lo vildt.

Bort med alle Længsler. — Naar det kommer højt, saa faar du et Ridt over Engen med en Behrend . . der bander . . og jager alle fine Aander bort, driver alle Alfer i Blomsterbægrene og alle Elverpiger ud over Mosens dybeste Grunde, hvor ingen følger, hvorfra deres blege, uudgrundelige Øjne stirre mod de levende, mens Armen holdes over Brynet, mens Legemet svæver og glider ud i ét med Taagen . . .

men bag dig en Behrend, som bander . .

og kun usigelig tjernt, bag en solrød Horisont, den fine lydløse Knitren af ringlende Ridetøj . . .

Hun hadede Behrend . . hvad er Maanelyset, og hvad er Elverdisen, naar han rider derigennem, som den dødtrætte Trold tumler over drømmende Høje.

Hun foragtede alt . . alt . . lige til sig selv, der sank fra Maanedisen i Behrends Favn . .

Frygteligt.

Hun græd

Ak, den, hun ventede, han boede derude, hvor Kornmodglansen lyser i Midsommernætter, hvor Himlen tavst og hemmeligt aabner sig i Ild og Guld og atter lukker sig bag Sjælen, som gik ind og fandt Lykken der, hvor den er uendelig. Hendes brændende Blod forlangte ham som noget overmenneskeligt, thi hendes Tørst efter Lykke var overmenneskelig. Men, du Vidunderlykke . . . . . viser du dig for Sjælen og gækker du Sjælen, da gaar den til Grunde . . .

Og du gækker altid.

Men den, som sidder i fattig Dragt og ikke evner at købe Livets dyre Lykke, hans Sjæl maa alligevel for at holde Pinen ud gaa i Drømme over alle Bjærge, svinde i Verdener, hvor den

ved, den intet tør naa og intet eje, og derfor udholder at være Tilskuer til Festerne, mens den betaler med sig selv, tæres hen af indgroet Sult og bliver til intet. —

En saadan Sjæl dør i Vanvid og Krampe . . . thi det er den eneste Lettelse i Døden at have levet meget, og at drømme er ikke at leve.

Eller er Livet til for Dødens Skyld. Er Døden den vældigste, den frygteligste Vellyst, som det er den sidste.

Hun gruede.

Fjernt havde hun hørt, hvordan Uvejret langsomt trak sig nærmere. Nu rystede pludselig et tordnende Brag Huset. Ruderne klirrede, og en Dør sprang op. Al hendes tilbagestængte Angst rev sig løs i samme Nu, bredte sig med rivende Hast og fyldte Rummet omkring hende. Sitrende for tre, fire Lyn ned over Himlen . . Kirken paa Bakken sprang frem, kalkhvid mod blaasort Grund . . Mulmet tog den, og i samme Øjeblik en Lyd som af bragende Orkaner, der mødtes højere oppe.

Hun følte sit Ansigt strammes af Angst, og hendes Hænder dirrede hæftigt.

Skyerne slæbte over Taget og vilde tage Vejret fra hende. Det syntes hende pludselig.

at de maatte være Bolig for en vanvittig Aand, der skred ustandselig over Jorden, lysende for sig med blændende Lyn.

Hun var mørkeræd.

Hun troede at se, hvordan Havens Træer nikkede imod hende og kom mod Vinduet for at rasle med Bladene . . .

Men midt i sin Spøgelsefrygt fornam hun endnu i den hedeste Lidenskabelighed, at den, hun ventede, maatte være i Slægt med Natten og Døden og alt, hvad der skræmmer og driver Livsfølelsen ud gennem alle Fibre.

Og hun begyndte at ane Dødens frygtelige Vellyst.

Hun hørte Natten sukke derude, men forfærdede gik hendes Tanker endnu engang andetsteds hen, svandt endnu engang i Lande, hvor Nattergalen aldrig tier.

Hellige jordiske Kærlighed!

Er du til? — Lever du? — Du, som i din skinnende Klarhed intet leflende taaler — lever du andetsteds end i Menneskets bønlige Drømme.

Midt i denne Angstens Time var det, som om hendes Væsen foldede sig ud — ligesom hine hede Egnes Blomst, der kun straaler en

Time en eneste Nat . . hendes Blik blev tindrende klart, og hun forstod sig selv.

Hellige Kærlighed!

Du som anes i Menneskets bævende Lykkedrømme, du er min Sjæl, som jeg aldrig har ejet, som jeg altid har søgt, som endnu maa findes for at fri mit Liv fra det meningsløse, fra Staklens skrækkelige Vanførhed.

Finder jeg dig, der giver mig din Kærlighed helt — Du skal blive min Gud.

Alle Blade raslede stærkere. Hun for forfærdet sammen. En fjern, mørk Susen naaede hendes Øre — hvad var dog dette? — med svimlende Hast kom den nærmere, en Draabe slog mod en Rude, og Regnen strømmede ned.

Da aandede hun lettet og lagde sit dødtrætte Hoved ned paa sine Arme.

*

Hun vaagnede ved, at hun rystede af Kulde. Hendes Lemmer var stive, og hun følte sig syg. Hun kunde ikke rejse sig; hendes Hoved var altfor tungt, og hun vidste egentlig godt selv, at hun halvsov endnu.

Hun havde drømt.

Tæt og uafladelig faldt Regnen. Luften var bleven kold. Hun fornam paa sig selv, at det næppe var meget over Midnat.

Hun havde drømt frygteligt.

En snæver Sti mellem Klipper, langs en Afgrund. Alt i Bevægelse om hende. Alle Blade paa Træer raslede, alle Græsstraa svingede uroligt, og om Klippestykker susede Vinden. Alt iskoldt. Men fra Tinderne Brag i Brag af nedstyrtende Laviner. Det værste dog, at hun stadig svimlede ved Siden af denne Afgrund. Langt nede en Kirke fremdukkende og forsvindende, kalkhvid paa blaasort Grund, og mørk mod en luende Himmel. Hun bevægede sig stadig fremad, og Stien gik over Skyerne — ind i det ubekendte, hvor intet Menneskes Fod tør træde. Hun svimlede stadig mere. Hun vidste, at hun maatte styrte i Afgrunden; thi hun bespottede Gud og Mennesker. — Dødssvimmelheden greb hende, og da vidste hun, at hun ikke kunde vende om, men blev tvungen videre . . og vilde naa Tinden et Sekund . . . et Sekund, der opvejer en Evighed . . . og saa styrte ned.

Kulden vakte hende. Men da hun gennem Suset hørte den fjerne, dumpe Dundren, da var det, som om hun atter rykkedes tilbage til sine

svimlende Højder, hvorover Himmelen laa, og da forstod hun i Rædsel, at denne fjerne, truende Dundren var Genlyd af Evighedens Klokker, der kalder paa Mennesket.

Bumm . . .

En Lyd som af uhyre Malmklokker.

I sin uendelige Sal sidder Jehova. — Hun ser det — Menneskene trænge sig foran Portene, hvorover der hæver sig vældige Taarne.

Jehova kalder til Dom.

Bumm . . .

Menneskene trænges og frygte. De frygte Lidelsen for Evigheden. Der kommer den ensomme, og der den fattige, og der den af Alder sammenbøjede . . . de frygte Lidelsen for Evigheden . . .

»Ha, ha,« . . . da lo hun pludselig uden selv at vide det, lo i haanende Trods, men lydløst . . »Lidelsen for Evigheden over Staklerne . . ak, hvilken grænseløs, sindsforvirrende Umulighed« . . . Og dog var hun skræmmet af sin egen Latter og maatte bruge alle Kræfter til at holde Angsten nede.

— Kirkeuret slog ét.

Hun gyste, men døsede atter hen og blev da forunderlig varm.

Nej, ud gennem Tiderne stirrer Jehova. Han længes mod Dommedagen, da alt, som levede, staar ved hans Trones Fod, da han udstrækker sin Haand og hvisker sit: »Alt er tilgivet fra Evighed af,« ud over alle Verdener, mens alle Øjne fyldes.

Hun forstod en Gud i dette Øjeblik.

I bitter Selvfornægtelse, i Følelsen af at være usselig lille, forstod hun Gud. Hun krøb sammen, som var hun ramt i sit Hjertes Inderste.

Hans Kærlighed er ikke Jordens — den fordrer intet, den higer ikke, den drømmer aldrig; thi den rummer alt.

Er han derfor Gud?

Det var, som om det blev koldt i hendes Bryst, som om hendes Sjæl døde hen.

Er han Gud, fordi han er Almagten i en saadan Kærlighed? — Hendes Tanker stod stille. Og atter hørte hun denne Susen derude, denne usigelig sørgmodige Susen . . .

*

Hun tænkte paa, at hun vilde vaagne.

Hun vilde klæde sig af og sove og hvile.

Hun havde Opium staaende fra gammel Tid, men havde kun sjælden drukket deraf. Nu vilde hun tage et Par Draaber for at synke rigtig dybt i Drømme, før Morgenen kom, graa og øde, lang og bleg . . .

Hendes Kinder var vaade af Graad. Hun havde grædt i Søvne.

Med halvt lukkede Øjne gik hun ind i sit Soveværelse, men blev da pludselig staaende som forstenet.

Udenfor var det Sommermorgen, blinkende, straalende, blikstille.

Hun turde ikke røre sig, at ikke Synet skulde forsvinde som et Blændværk. Det var, som hun i ét Blik saa en Evighed, og det begyndte at hulke ganske stille i hendes Bryst. Hun var som Barnet, der vaagner og er lysvaagent i samme Nu; Luften udenfor er stivnet af Lys og klinger af Fuglenes Kvidder, og Barneøjet stirrer ud saa uudsigeligt lykkeligt, at Lykken i det er en inderlig Bøn.

Hun gik til Vinduet. Hun svimlede let, men det var kun behageligt — ak, Gud, og det intet Blændværk. Sommermorgenen var der, vidunderlig som en Ildebrand, som et Drømmesyn over Felande.

I den østlige Horisont stod en gylden Sol, men vidt om straalede Sommerskyerne i en Farvepragt, som kun en Himmel evner at give den . . fra det tungeste Guld til flammende Ildskær . . . fra Purpur til det sartest henaandede rosenrøde der højt oppe . . Bjærge med Ild over Tinderne . . . Øer, der svømmede i glødende Purpur . . . ubevægelige laa disse Skyer, og Farver skiftede og gled gennem alle Nuancer . . .

og endelig en Stjærne, der dukkede ind og forsvandt i den tindrende Solglans.

Hun stod med begge Hænder i Karmen, og hun græd stadig. Ved denne Stjerne blev hendes Tanker . . svinde som denne i Solglans . . blive borte deri og hvile deri . . Nattens Minder gik sorte og truende forbi hende . . . drømme evigt . . . hun mindedes som i en uhyre Sum sit fattige Liv . . svinde for aldrig at vende tilbage . .

Du stærke Død, du Selvopgivelsens forunderligt dragende, evige Vellyst!

Hun saa paa Stjernen, der langsomt blegnede og svandt ind i Solglansen. — Hun tænkte paa sin Opium og smilede med rynket Pande . . . hun tænkte ikke Tanken ud . . . hun vuggede

sig mod Stjernen . . . svinde for aldrig at vende tilbage.

Det syntes hende, at hendes Ryg rettede sig. — Ak, hvor var dog alt i Livet smaat . . og kummerligt . .

Kun en Gang driver Livsfølelsen gennem alle Menneskets Fibre . . den Dag, da det gaar over gyldne Broer derude i Øst og svinder som Stjernen i Solglansen for aldrig at vende tilbage.

Hun stirrede og svimlede stadig mere. Hendes Ansigt var usigelig lykkeligt, og dog var hun gulgusten og græd stadig stærkere uden selv at vide det.

Men hun evnede alligevel at holde Drømmene fast. Hun svævede . . . der voksede Vinger ud paa hende . . . og hun gled mod denne evige Farvepragt, svandt i den som Stjernen . . gled dybere og kom aldrig tilbage. —

Det er Dødens evige Vellyst.

I Karmen stod Opiumsflasken, og uvilkaarlig havde hun faaet den i Haanden. Opad og opad gled hendes sælsomt svimlende Tanke. Ved den første Lyd fra den vaagnende By gik der en næsten umærkelig nervøs Trækning gennem hendes Legeme. Fra sin Højhed skuede hun ned til den lave Jord og gav den sit sidste Smil. — Pludselig

rystede hendes Haand, og hendes Ansigt fortrak sig som i Vanvid. Men Smilet kom tilbage, lysere, æterlet og forklaret . . . med store, vildt begærlige Øjne saa hun mod den opgaaende Sol og tømte Flasken til Bunden.

EN FORBUNDSFÆLLE

De skiltes paa Vesterbro.

Han skulde i Selskab, og nu sad hun i Omnibussen, der rumlede ud ad Gamle Kongevej. Han havde bestemt forlangt, at hun skulde køre.

Det var hen paa Aftenen.

Hun havde det godt og fredeligt og var saa ydmygelig, saa taknemmelig glad. I fjorten Dage havde hun ikke set ham, men han havde været lige saa kærlig som i den allerførste Tid og havde fortalt, at det var ham helt umuligt at undvære hende.

Nu sad hun sammenbøjet herinde i Halvmørket, smilede og grundede. Men da hun skulde stige ud, og alles Øjne rettedes imod hende, var der over hende en paafaldende Fornemhed og Værdighed. Hun saa koldt hen over disse Hoveder, mens hendes eget Hjerte stadig bankede varmere.

*

Else havde sikkert ventet at bedaare alle, saa snart hun blot viste sig i København. Hjemme i Landsbyen gjaldt hun for en Skønhed, og hun saa selv, at Folk ikke tog fejl. Hun ønskede brændende at finde den Mand, som hun ret kunde holde af. Hun tænkte derpaa med denne hellige Gysen, der bor under Afgudstemplers skumle Hvælving. Det var ikke udelukket, at hun kunde blive et let Bytte for en eller anden af dem, der forfulgte hendes yppige Skikkelse Gade op og Gade ned. — Men Tanten, hos hvem hun boede, havde taget sine bestemte Løfter af hende, og da kunde det end ikke falde Else ind at bryde dem.

Gennem de andre Damer i Forretningen blev hun ogsaa hurtig lidt mere vidende og kunde nu møde disse Forfølgere med en Slags tavs Foragt, der i sin Overlegenhed ikke var fri for et Anstrøg af det komiske. Hun var bleven selvfølende, eftersom Principalen havde lært at sætte særlig Pris paa hende. Var hun end lidt sen i Vendingen, var der til Gengæld en ualmindelig Fikshed over hendes Arbejder. Flere Gange fik hun sin Løn forhøjet.

Hun fik Veninder, som hun besøgte; thi ogsaa mellem Kammeraterne var hun meget af-

holdt. Hun viste stadig den samme, lidt tunge Trofasthed, og hendes Hjælpsomhed var uden Grænser. — Tanten tog hende et Par Gange med paa Bal, hvor hun dog ikke gjorde særlig Lykke, fordi hun aldrig havde lært at danse. Men hvor mange beundrende Blikke indkasserede hun ikke, naar hun nu og da stod bag Disken. Glæden derover skjulte hun godt, men i sit langsomt voksende Overmod drømte hun stadig videre om Venners og Bekendtes Forbavselse ved det glimrende Parti, hun engang skulde gøre. Et Par Gange havde hun dog troet at være rent ud dødelig forelsket, men Forelskelsen var gaaet saa forbløffende hurtigt over, at hun kunde blive skamrød ved at tænke paa den — indtil endelig han var kommen. Fra den Dag, hun traf Harald Aaby, blev hendes Tid dateret.

Thi hvor var hun ikke ligesom i et Slag igen bleven det længselsfulde Barn, der kom fra den hjemlige Landsby. Hvor havde hun ikke været ynkelig i sin Kærlighed denne første Tid. Det var hende ikke muligt at aande, naar hun pludselig saa denne slanke, fornemme Skikkelse, dette blege, kloge Ansigt, dette prægtige, mørke Haar. Der var Ild i hendes Blod, naar han rørte ved hende, og hun var saa uhyre, saa forunderlig elendig lykkelig. Der

kom Maaneders trolddomsbundne Higen efter ham, forunderlig sød Ydmyghed, i knælende, frydefuld Selvopgivelse. Han havde kastet hende til Jorden; thi han kunde tit være haard imod hende, han havde hævet hende til Skyerne, og stadig havde hans Blik overstraalet hende — der var et Krampegreb i hans Kærlighed, saa hun enten maatte flygte eller hidses og stadig hidses. — Det sidste skete, og hun forstod selv, hvordan han dannede hende i sit Billede, mens al Truslen, al Angsten flygtede fra hendes Kærlighed, og kun Hyggen laa hedende tilbage. Og i den skønneste Krog af Afgudstemplet havde da hun og han redet sig Leje, draget Væggene sammen om sig til et lidet Paradis, der stængte saa forunderlig for Synet og for alt det derude, og her drømte hun om at holde ham knuget i sin Favn, saa længe Blodet hamrede i hendes Aarer.

*

Det var sent ud paa Natten, da Aaby, sammen med en Ven, gik hjemad.

Overalt var der Stilhed. Maaneskinnet laa stivnet over Byen.

»Det var en bevæget Aften,« sagde Vennen, »men du blev lidt for hidsig, Aaby.«

»Jeg blev ikke for hidsig,« svarede Aaby afgørende. »Jeg føler mig absolut ikke forpligtet til at sidde og høre paa saadan et Par Fyres forlorne Flotheder. Hørte du Sammenligningen mellem det stærke Samvittighedsnag og Drukkenboltens Delirier. Hørte du en Benævnelse som »moralske Tømmermænd«. Der staar kun en Vindbeutel bag saadant et Udtryk.«

»Du havde derfor ikke haft behov at sige det.«

»Hvorfor?«

»Fordi det var fornærmeligt.«

»Hm.« — Aaby trak paa Skuldrene. — »Det hænder, at man lukker Samvittigheden inde, naar man har mest Brug for den. Faar den Magt til at sprænge Dørene, bestiger man den i sin Skræk som en anden Kæphest og skamrider den, saa den hverken kan røre eller vende sig, hvorefter man højtidelig trækker det ubehagelige Bæst ind gennem dets Stalddør, der har Krogen paa Ydersiden. Det hænder altsammen, men man inviterer ikke Venner og Bekendte sammen for at se paa Dyret.«

»Hør, sig mig, Aaby, hvad er der i Vejen med dig?«

»Vil du høre en Historie?« svarede Aaby

og gik hurtigere. Han var bleg og ophidset. — »For en andens Skyld taler du ikke om den, men giv mig et godt Raad. Jeg er syg. Jeg er selv med i en Slyngelaffære, og netop i Aften piner den mig mere end nogen Sinde. — Jeg kom i et Pensionat til at kende en Haandværker, et godt Hoved og et godt Menneske. Ham mødte jeg igen for et Aars Tid siden paa Nørre-Boulevard. Han var i Selskab med to Damer. Han var just bleven forlovet — den anden var hans Kærestes Veninde — han bød mig med — jeg skulde dog klinke og ønske til Lykke. Hun — den anden — hedder Else. — — Trækker du paa Skuldrene?«

»Det forundrer mig. Jeg havde dog mindst af alt troet, at du havde Fruentimmerhistorier.«

»Navnet maa du beholde, til du har hørt Historien,« svarede Aaby vredt. »Jeg skal fortælle, saa kort jeg kan, og saa sandt du er den eneste Ven, jeg har, maa du give mig et godt Raad. Dette er ikke Spøg og Lefleri. Det er Alvor — forstaar du — Alvor!

Han, Haandværkeren, bød mig hjem til Forlovelsesgilde . . . han var lidt tølperagtig paatrængende . . . jeg var en studeret Herre, en fin Fyr . . . vilde være en Ære . . . gammel Be-

kendt . . . jeg vilde ikke saare ham, og jeg kom. For anden Gang saa jeg Else, og nu skete noget vidunderligt, noget, som jeg ikke kan forklare dig. Og dog er det let sagt. Jeg sad ved Bordet over for Else, kom til at se paa hende, traf hendes Øjne, og da sad jeg som naglet til Stedet. Jeg mægtede ikke mere at vende Blikket fra hende. — Jeg forstaar det endnu ikke. — Hvad var det? At hun var smuk, havde jeg før set. Hun var fuldstændig fortabt i Beskuelsen af mig, og dog vidste hun vist slet ikke, at hun saa paa mig, men ved du, hvordan man i et eneste Nu kan lære et helt Menneske at kende. Hun havde været lidt overmodig, lidt pjattet over for mig før, der sad hun pludselig og fortalte, at hun beundrede mig grænseløst — det skal ikke være nogen Latterlighed — hendes Øjne raabte det til mig, og jeg syntes at kunne se lige til Bunden af hendes Sjæl. Jeg fandt kun Ærlighed, den mest uforbeholdne Ærlighed, og endnu en Gang Ærlighed.

Folk lagde Mærke til os. Hun blev mørkerød — jeg med. Jeg kan ikke forstille mig. Saa ynkelig var jeg, at jeg end ikke vidste, hvorhen jeg turde vende Øjnene. Jeg kunde faa Lyst til at hævne mig ved at saare hende rigtig ondt.

Jeg følte mig mishandlet, tanketom, rodløs — og vil du saa tro, at da vi stod ude i Mørket for at tage Afsked, da var pludselig hele Trolddommen der igen. Al min Selvbeherskelse opbød jeg, den var som et Intet . . . jeg bad om at følge hende til Omnibussen, som var det kun en Naade, hun viste mig . . . hun halvgræd hele Tiden, tror jeg . . . senere har hun fortalt mig, at da hun kom hjem, gik hun helt sansesløs til Tantens Sovekammer i Stedet for sit eget.

Her var rig Lejlighed til at være vittig paa egen Bekostning. Da jeg gik hjem, havde jeg den elendigste Kvalme ved Komedien . . . Romeo og Julie i Trav paa Frederiksbergvejene . . . men Natten igennem drømte jeg om de Øjne. Det var ikke tilfældigt, at jeg traf hende et Par Dage senere og igen et Par Dage senere . . . der kom en Aften, du . . . det var Maaneskin som nu . . . vi gik derude paa Vejene . . . jeg bemærkede et eller andet . . . hun saa op og blev ved at se op . . . og jeg bøjede mig ned . . . hun blev meget bleg, men tog ikke Ansigtet til sig . . . og lidt efter vidste jeg, at jeg havde kysset hende. —

Hvis jeg nogen Sinde skulde oprejse en Statue, da skulde det være for Lejligheden . . .

eminente Kræfter, forstaar du, troskyldigt Faareansigt og det hedeste Mefistofelesgrin bag Skægget.

Den Gang var det, jeg fik et frygteligt Anfald af Ærlighed, om jeg saa maa sige. Det blev mig pludselig en Nødvendighed at være ærlig overfor alt og alle og for mig selv. Jeg saa ikke Else i lang Tid. Men det at være ærlig mod sig selv er et umenneskeligt Sisyfusarbejde. En Gang imellem synes man at naa Maalet, er i det mindste ganske nær ved Ærlighedens Klippe og staar der og synger et lille selverkendende Viktoria . . . indtil det pludselig, aldeles meningsløst pludselig gaar op for en, at man har løjet drabeligt. Man er ganske simpelt bleven træt af Sisyfusarbejdet, ønsker at se Frugter af sine Anstrengelser . . . ja, og saa . . . saa hallucinerer man sig selv, det vil sige, man bilder sig ind, at Maalet er naaet, det vil igen sige, man er bleven træt af den evige Ærlighed og hviler ud i en Løgn. — Er man end kommen saa vidt, at Hjernen uafhængig af Viljen arbejder paa at skille Tankerne i sorte og hvide . . . man er kun saa meget mere forpint og opgiver saa meget desto hurtigere Ævret. — Jeg opsøgte igen Else. Den lange Adskillelse havde gjort mig svimmel af Længsel.«

Aaby tav lidt og grundede.

»Du maa dog ikke misforstaa mig,« fortsatte han. »Jeg lod flere Gange Else forstaa, at jeg ikke tænkte paa at gifte mig med hende. Hun svarede intet. Hun havde vist en Slags Tro paa, at Spørgsmaalet dør ud, naar det ties bort. Og hun taaler ingen Skygge imellem os, thi det er det forunderlige ved Else. Hun er ærlig til Hjerteroden. Den første Usandhed er den første Dødsskygge over hendes Kærlighed. Hun er helstøbt . . .

thi hun er usammensat, saa grumme lidt mangfoldig, saa let at beregne, et Slags perpetuum mobile . . . ja, du skal ikke le . . . skønt det kan være forunderligt nok, at hun kan vedligeholde sin Magt over et Menneske.

Men naar man er træt af hende, har hun gennem lykkelige Indskydelser et eller andet Ord paa rede Haand, der virker som et Slag i ens overlegne Hoved og banker al Vigtighed ud. Blot et lille Udbrud som:

»Du har ogsaa saadan en Magt over mig,« saa drev Blodet igen som en Stormbølge gennem mig, og jeg kunde omfavne hende med en Hæftighed, der atter gik nær mod Inderlighed. Men du maa tænke dig hende sige det — med de

kærligste, sødeste Øjne, i den mest rørende Troskyldighed. Hun staar saadan værgeløs lige foran mig og ser mig op i Øjnene og siger det som et Barn, der egentlig er lykkeligt.

Eller en anden Gang siger hun:

»Jeg kan alligevel ikke forstaa, at du har Glæde af at tale med mig, der er saa gaaset.«

Finder du det plat? Støder det dig? — Ja, saadan rent ovenud fin er hun nu ikke. Men du maa tænke dig det som et Suk, tænke dig det komme som en Bekendelse, hvis Selvfølgelighed ikke kan bestrides — saa vil du forstaa, at man med et blidt Smil bøjer sig over hende og klapper hendes Kind og ser i hendes Øjne, hvor Graaden lurer . . . alt imens man selv vokser fem Alen over Hovedet paa hende.

Hver Gang jeg har været en lille Tid borte fra hende, er hun atter ny for mig. Jeg ved nok hvorfor. Selvfølgelig er ogsaa jeg efterhaanden bleven klogere — desværre kun. Havde hun for mig kun været én af mange, da var dette Forhold for længe siden brudt. Nu er der for mig noget helligt over hende.«

»Det forstaar jeg ikke, Aaby.«

»Du ved det heller ikke altsammen. Der kom en Aften, da hun glædestraalende fortalte

mig, at Tanten var rejst bort . . . vi gik ad Frederiksberg af gammel Vane . . . vi stod paa Gadehjørnet . . . og da var Lejligheden der atter . . . jeg saa den . . . hun med, tror jeg . . . sat sapienti . . . det blev Morgen, før jeg gik fra Else.

Ja, du studser.

Og siden den Tid kan jeg selvfølgelig ikke forklare Else, at jeg aldrig har tænkt paa Giftermaal. Jeg fortryder bitterlig, at jeg fortalte Historien. Men jeg var angrebet i Aften. Jeg bildte Else ind, at jeg skulde rejse bort. Hvorfor? — Hun kunde muligvis glemme mig . . . det var kun et fortvivlet Eksperiment . . . hun har naturligvis aldrig været mere rørende lykkelig, end da vi i Aften saa hinanden. Jeg vidste det hele Tiden, og hvor er det ikke modbydeligt at lyve for hende. Hun tror mig som et Evangelium. Jeg gør det heller ikke mere. Lov mig, at du ikke nævner den Historie, naar vi igen træffes. — Tak for i Aften og God Nat,«

Aaby lettede paa Hatten og nikkede. Det sorte Haar faldt ham vaadt ned over Panden.

*

Han gik hjemad.

Det var, som alle Tanker forlod ham, da han blev ene. Han hvilede ud ved at se paa det hvide Maanelys.

Fuldmaanen var standset over Byen og gjorde sin Gerning fortræffeligt. Lyset laa stivnet langs alle Gader og hen over alle Tage, der glinsede koldt. Og Ruderne stirrede frem for sig i mørk indadvendt Alvor, men Skiltene saa haabløst ud over Gaden og blot frøs, stadig tættere lagde Rimfrosten sig om deres Rande. Natten var frygtelig. De længtes inderst inde efter, at denne fordringsfulde Maane skulde sejle af Sted igen, saa at Skyggen, der nu tittede ud fra Kælderen, kunde komme frem og slikke sig op ad Husene og række Tunge ad denne Maane, imens de selv opgav Værdigheden og krøb sammen for Frosten.

Der gik en Gysen gennem Aaby. Han frøs. I samme Nu var hans Tanker vendt mod Else.

Hvor er det godt at tænke sig, at du endnu kan ligge varmt og fredeligt gemt i dit Værelse med de mange Kasser, du kærlige Sjæl. Kan de lykkelige Drømme endnu lege om dit ærlige Hoved? Endnu kan du glæde dig ved dine mange Kasser med de gamle Baand og Tøjresterne, der vel kun er Klude. Du har ikke tabt din

hyggelige, godmodige Bamsegraadighed. Stakkels Else! Hvorfor tænker man altid, at du er saa lille, naar man er borte fra dig . . . en liden Humlebi, der med store og ivrigt beskæftigede Øjne mønstrer rundt i sin Rede midt i al sin Honning.

Det var ud paa Aftenen.

Aaby stod ved Vinduet og saa paa Sneen, der lydløst og ustandseligt sank over Byen. Alt var knitrende hvidt. Store Fnug forvildede sig ind paa Ruderne og gled langsomt ned.

Nu og da tog han sig til Panden. Han var træt. I den sidste Tid arbejdede han stadig anstrengt. Til Sommer skulde han tage sin Embedseksamen.

Det ringede. Aaby gik selv for at lukke op.

Det var Else.

»Maa jeg komme ind?« hviskede hun forpustet og saa sky paa ham.

»Om du maa . . . God Aften, Else,« svarede han meget venligt, om end en Smule spottende.

Han laasede Entrédøren og gik ind efter hende.

»Jeg beder dig undskylde,« sagde hun aandeløst og saa stadig ned, »jeg har listet mig herop. Jeg forsikrer dig, at ingen har set mig.«

»Ja, og selv om,« svarede han, »her er jo intet at undskylde.«

»Jo, det er der naturligvis, det er der,« — Hun forsøgte at se paa ham, men Blikket gled til Siden og fæstede sig krampagtigt ved Lampen. — »Men ingen har set mig. Det er jo blevet noget sent. Men naturligvis . . .«

Han stirrede forbavset paa hende, mens han trak Bordet ud fra Sofaen.

»Har jeg gjort dig imod, Else? Er du vred?«

»Nej, Harald nej . . . nej, slet ikke, Harald.«

»Er der noget i Vejen?«

»Nej,« hviskede hun forskræmt, »nej, nej . . . jo, der er. Jo, Harald, du kan jo nok tænke, at jeg havde et Ærinde, hvad?« — Hun vendte sig helt om for at faa fat i sit Lommetørklæde. — »Du kan vel slet ikke tænke dig, hvad det er?«

Han lo.

»Kan du ikke . . . kan du ikke . . .« Hendes Stemme blev klynkende. — »Kan du virkelig ikke, Harald?« hviskede hun længe efter, fuldstændig umotiveret, men meget indtrængende.

»Hør, Else,« sagde han ærgerligt, »hvad er dog dette for noget?«

Hendes Øjne gik pludselig lige i hans.

»Jeg skal have et lille Barn,« hviskede hun.

Hendes Blik blev skrigende, graadigt spejdende og slap ham ikke.

Han blev meget bleg, men stod ellers rolig.

»Et lille Barn,« gled det endnu en Gang forbi hans Øre. Hvilken sælsom Betoning hun lagde over de tre Ord — som en uendelig fjern, skamfuld Glæde.

Han saa vist paa hende, men var helt tanketom.

»Det er du sikker paa?« sagde han let.

Hun nikkede og blev ved at nikke med Øjnene fulde.

»Du græder over det,« sagde han tonløst, og der blev lang Stilhed.

Stilheden sang om dem, der gik hidsige Trækninger gennem hende.

»Harald,« hviskede hun. — »Harald,« lød det højere. Hun kom langsomt hen imod ham.

Han saa afventende op. Hun standsede.

»Harald, tror du saa, at vi snart maa giftes?« — Hun greb i Bordet for at holde sig fast.

»Giftes,« gentog han. »Kom her hen, Else.«

Han tog hendes Haand, saa en Gang op og ned ad hende og vendte sig bort for at skjule, at det bævrede om hans Mund.

»Du og jeg bliver aldrig gift,« sagde han

roligt. »Hvad end du tænker og til Trods for dette . . . det er dog umuligt. Man bøder ikke paa en Ulykke ved at gaa ind i en ny. Dette er frygteligt for dig . . . og for mig. Jeg hjælper dig paa enhver Maade, der staar i min Magt, men binde mig til dig . . . det gør jeg ikke . . .«

»Ja, for vi skal jo da giftes,« hviskede hun sansesløst, som havde han slet ikke svaret. — — »Kære, kære Harald.« — Stemmen blev fuldstændig idiotisk indsmigrende, indtil der gik en blaalig Skygge over hendes forvildede Ansigt.

»Hvad siger du, Harald!« skreg hun og græd højt som et Barn. Hendes Mund aabnede sig, og Underlæben begyndte at hænge, Skrækkens frygteligste Kendetegn. Øjnene var brændende, sugende, men slap ham ikke.

Han ledte hende hen til Sofaen.

»Du bliver bange, Else . . . Else . . . troede jeg paa en Gud, da bad jeg om Raad i dette Øjeblik. Men her er intet andet end at se Sandheden lige i Øjnene.«

Hun lagde begge Arme hen over Bordet og rystede af Graad.

Han satte sig, hans Haand famlede rundt paa Skrivebordet. Han rejste sig, men kunde ikke holde ud at gaa og maatte atter sætte sig.

Intet turde han sige. Han hørte Olien koge i Lampen og sank sløvt hen.

Han prøvede engang paa at narre sig selv. Skulde det virkelig være saa umuligt at binde sig til Else. Men da var det, som om hans Tanker af sig selv for ilsomt ind i Fremtiden. Han forstod, at gav han nu efter, da blev det ham, der vilde synke sammen, saa snart Else i Aften havde lukket Døren efter sig.

Hun var holdt op at græde, men hun rørte sig ikke.

Men det undrede ham storligen, at han ikke blev harmfuld og kaldte sig selv med lave Navne, at han ikke i fuld, vild Alvor rettede Bebrejdelsernes skarpeste Od mod sit eget Hoved. Han saa kun Ulykke. En anden led dybere end han, og han kunde ikke hjælpe, saa sandt som han maatte blive ved at være den, han altid havde været.

Hans Tanke var træt, og han døsede atter hen i Stilheden. Han syntes, at den maatte kunne brede sig helt ud om dem, drage dem ind i sig, mens de blev til intet. Thi hvorfor ikke . . . de to. De havde elsket, de to, og de havde levet.

Men halvbevidst holdt han Øje med Tankerne,

der ligesom boblede højere og højere. De bar nu paa Selvbebrejdelsens og Selvforagtens laveste Navne. Han fik Medlidenhed med sin egen Afmagt, men den var i samme Nu druknet i Haan, og han rejste sig.

Han for forfærdet tilbage, som saa han Spøgelser. — Else stod ret op og ned ved Døren. Hun havde allerede knappet Overtøjet og trukket Sløret for Ansigtet.

»Nej, du maa ikke gaa,« raabte han voldsomt, men meget bedende.

»Jo, du kan vel tænke dig, at jeg gaar øjeblikkelig igen — naturligvis øjeblikkelig, hvad?« — Hun tog Sløret til Side og sendte ham et saaret, ondt Øjekast. Han for sammen. Var det Elses brune, prægtige Øjne? Der var en forunderlig fattig, sørgelig Værdighed over hende, som hun der stod. — Hans Hjerte vred sig. — »Og hvad er det saa, du vil mig?« vedblev hun og gjorde et ligegyldigt Slæng med Hovedet, som var hun paa Spring mod Døren.

»Hvor kan du spørge saadan? Hvordan kan du gaa saadan fra mig? Der staar du med hele Bjærge af Anklager imod mig . . .«

»Nej, jeg gør ikke,« raabte hun grædende, »nej, jeg gør ikke. Jeg kunde ladet være at tro paa dig, Harald . . .«

Han for sammen som ved et giftigt Bid.

»Du faar ikke Lov at gaa,« sagde han afgørende og gik hen for at stille sig ved Døren. — »Else, vær nu god,« tilføjede han bønligt. Han havde en inderlig Lyst til at tage hendes Haand, men turde ikke røre hende.

Hun lo. — Det var en uhyggelig, uvirkelig Latter. Øjnene lo ogsaa, men straalede i det samme næsten vanvittigt. Han vendte sig bort, thi hans Kinder brændte. — »Vær nu god,« det havde før været hans kæreste Udtryk. Leende og jublende, anklagende og bebrejdende var de Ord gaaede fra ham til hende. De vakte et Sus af Minder, der fløj op som summende Insekter, naar der røres ved deres Rede. Han tænkte i denne Stund paa hendes lille, ømme Latter, naar hun ellers lagde sine Hænder i hans, denne Latter, der dog rummede saa stor og lidenskabelig Hengivenhed, denne lille, bedaarende Latter, der formelig havde raabt ham hendes ydmyge, totale Selvopgivelse ind i Øret. — Hun var gaaet i Skjul bag Sofaarmen, og hun var ikke bleg mere. Hun havde frygtelig travlt med et eller andet usynligt. Skamrødmen glødede dunkelt paa hendes Kinder.

Vild af Medlidenhed gik han imod hende.

Hun drog sig forfærdet tilbage og strakte Haanden afværgende frem for sig.

»Naa, nu kan jeg nok snart forstaa, hvorfor du vilde have mig til at blive heroppe.« — Hun lo hæst. — »Tænkte du maaske, at jeg endnu — fulgte dig — i — saadan . . .«

Hun gik længere ind bag Sofaarmen og stirrede paa ham i ubetvingelig Gru. Han svarede intet, han var kold af Vrede. Men hans Blik flygtede; thi han var værgeløs. Og pludselig forvirredes hans Tanker og tumlede sig ustyrligt, hvor meget han end gjorde Modstand imod dem. Skulde det være umuligt, at hun, som stod der, nu endelig vilde hævne sig ved at overdænge ham med en Søle af Gadetøsens Ukvemsord. — Han ønskede det. —

»Det havde da ikke været saa underligt, om du havde tænkt paa saadan noget.« — Ordene kom anstrengt, ligegyldigt, som et sejt, mørkt svirrende Piskeslag ned over hendes egne Skuldre.

Han blev ildrød, vendte sig og gik bort fra hende.

Hun tog haardt fat i Sofaen.

»Og saa vil jeg gaa min Vej,« fortsatte hun, »for her vil jeg ikke blive længere. Det kan du vel tænke dig. Hvis du saa blot sagde mig rent

ud, hvorfor du ikke vil gifte dig med mig. Hvad er der i Vejen med mig . . . hvad?«

»Spørger du Else — det var godt, du spurgte.« — Han satte sig ved Bordet, og Lampelyset faldt stærkt over hans Ansigt. — »Og dog kan jeg ikke sige dig noget bestemt. Naar jeg staar foran en Afgørelse, da er det, som en Dør aabnede sig for min Intelligens, der kaster et eneste Blik ind og har taget Parti med det samme. Forstaar du mig?

Du svarer ikke. — Jeg har for længe siden ladet dig forstaa, at der aldrig blev Tale om et Giftermaal mellem dig og mig.«

»Jeg var for dum, Harald,« hviskede hun.

»Der har aldrig været Tale om Dumhed eller Mangel paa Forstand. Jeg har sagt dig, at min Hustru maatte kunne følge mig i min Udvikling, maatte kunne glæde sig over hver aandelig Værdi, jeg vandt ind. — Forstaar du mig? — Rent ud sagt, Else, tror du, at du nogen Sinde kunde føle dig hjemme hos mig. Du maatte staa helt udenfor Arbejdet, som giver mit Liv Indhold. Vilde du finde dig deri? — Nej, ikke gennem hele dit Liv, Else. — De forskellige Forudsætninger vilde gøre sig gældende, vi trak hver til sin Side, og selv den stærkeste blev ulykkelig.

— Jeg vil ikke allerede nu være et ødelagt Menneske — et andet Liv tror jeg ikke paa.«

Hun rørte sig ikke.

Han havde været stor og fjern, den Harald, været som i gamle Dage, naar han en Gang imellem blev fornem og sagde noget, som hun ikke rigtig kunde komme ind i.

»Selv da du i Aften kom og betroede mig dette med Barnet, faldt det mig end ikke ind, at jeg nu burde gifte mig med dig. Jeg skal give Barnet mit Navn og sørge for det — og for dig, saa længe det er nødvendigt — det tvivler du vel ikke paa? Jeg er ikke rig, men jeg kan holde ethvert Savn borte fra Jer. — Og jeg skal, saa længe jeg lever, passe paa dig, hvor du er, og hjælpe dig paa enhver Maade, der staar i min Magt. — Jeg siger ikke dette for at bede dig om Tilgivelse, det vilde blive for ynkværdig en Scene, om du skulde til at give mig den. Jeg vil altid vedblive at være din Skyldner, jeg har gjort en stor Synd imod dig, og større synes den mig i Aften end nogen Sinde.«

Han gjorde en synkende Bevægelse og rejste sig meget langsomt.

»Hvor var det godt, Else, at du begyndte at udspørge mig. Jeg var som lammet. Nu bliver jeg igen et Menneske.«

»Aa, du behøver ikke at sige saa meget,« indskød hun pludselig, »det er vist let nok at begribe, at du ikke vil have en Pige, der har et Barn.«

»Maaske,« svarede han koldt. »Jeg har ikke tænkt paa det.«

»Nej, for du har maaske for længe siden en anden.«

»Sig mig, Else,« sagde han roligt, »er det din Mening, at du er falden for Forførelseskunster? Ja, jeg mener det kun som et simpelt Spørgsmaal.«

Hun hørte ikke paa ham.

»Jeg ved godt, at du har truffet mig paa Gaden,« sagde hun følesløst, »og jeg rendte efter dig som en Hund . . .« Hun blev ildrød og stampede i Gulvet. »Og naar du ikke vil have mig længere, saa jager du mig bort, og det har du vel Lov til. Jeg siger jo heller ikke noget til det . . . Men hvad om du alligevel vidste, at den Aften, da du fulgte med mig op . . . og du bad mig om at gaa med op . . .«

»Ja, Else, ja.«

»Ja, da tænkte jeg hele Tiden paa, hvordan vort Hjem skulde blive, hvordan jeg skulde holde det pænt og vente paa dig, til du kom hjem,

og saa syntes jeg til sidst, at vi sad i vor egen Stue . . . din Stue, Harald . . . for alt, hvad der var mit, var jo ogsaa dit, og derfor kunde du den Aften ikke bede mig om noget, som jeg ikke syntes var for ringe til dig.«

Hendes Øjne var store og bitterlig klagende. Han saa, hvordan de langsomt mørknede Stuen.

»Jeg siger det til dig, om ogsaa du ikke bryder dig om at høre det, for nu gaar jeg, du har vel ikke tænkt, at jeg vilde tigge dig . . .«

Hun græd ustyrligt.

»For jeg vil ikke ynkes. — Det kan du spare dig til de andre Piger, hvis du har nogen.«

Hun traadte pludselig et Skridt frem og hævede Hovedet som til Angreb, men faldt saa igen sammen. Hun græd blot højt et Øjeblik.

»Jeg ved godt, at du aldrig har lovet mig noget. Men jeg var altid lige glad, for jeg tror aldrig, at jeg saadan rigtig har tænkt paa det. Jeg har aldrig spurgt dig og villet have dig til at love noget . . . jeg tænkte vel ikke paa det . . . og om ogsaa jeg havde tænkt paa det, saa turde jeg vel ikke alligevel spørge, for jeg var bange for, at du skulde gaa din Vej, at du skulde gaa fra mig . . .«

Stemmen svigtede.

». . . det kan godt være, at det er dumt, ja, det var det jo . . . for nu kan jeg staa her.«

Hun sank helt hen i sin seje, bundløse Graad.

»Og saa sagde jeg ingen Ting,« fortsatte hun med bortvendt Ansigt, mens hun nu og da tørrede Øjnene, »og gik blot og ventede paa, at du skulde faa din Eksamen, for jeg vidste jo ogsaa godt, at du var meget mere end jeg . . . og nu er jeg, ligesom jeg har sovet, ligesom jeg har drømt . . . og saa mærkede jeg dette her, det med Barnet . . . og saa kom jeg . . . og saa . . . ja, og saa kan du jo nok tænke, hvordan jeg brød mit Hoved med, hvad du vilde sige . . . jeg fik saa ondt i mit Hoved . . . jeg vidste jo nok, at du vilde blive vred, men saa troede jeg ogsaa, at du vilde blive en lille bitte Smule glad, for det var jeg . . . jeg tænkte paa, at Barnet vilde faa dit sorte Haar . . . og komme til at ligne dig . . . jeg har altid syntes, at du var saa smuk, Harald . . . og saa holdt jeg af ham, den lille Harald . . . for han skulde ogsaa hedde Harald . . .«

Hun saa paa ham med et Blik som et døende Dyrs, kastede sig voldsomt over Bordet og græd.

Hans Træk var slappede. Han gik hen til Bordet og satte sig ved Siden af hende.

»Er du syg, Harald?« hviskede hun og saa i pludselig Ængstelse op paa ham, indtil hun bøjede sig forover og lo, indtil hun igen pludselig syntes helt hensunken i Tilbedelse af ham. — Skulde en anden nu tage hendes Plads i Eje? — Hun fornam i den vildeste Rædsel, at hun elskede ham endnu, vildt og overmenneskeligt, hun greb ham i Haaret og ruskede med sammenbidte Tænder, saa hans Ansigt fortrak sig, kastede sig overvældet paa Knæ for ham med Hovedet ind til hans Bryst og var i næste Nu ude af Døren, som var hun jaget og forfulgt af alle Helvedes Aander.

*

Han tog sin Overfrakke og gik hen for at slukke Lampen. — I en af Lommerne sad et graat Silketørklæde med Elses Navnetræk sirligt og omhyggeligt broderet i det ene Hjørne. En Aften, hun selv frøs, havde hun tvunget ham til at tage det paa. Hun havde hentet det paa sit Værelse og været glad som et Barn, fordi Tanten ikke opdagede hende. — Aaby havde staaet med en vis rodløs Vrede overfor Else. Nu forsvandt den.

Han hængte Overfrakken bort.

Kun for din egen Skyld vilde du gaaet efter hende. I Aften lader du Staklen i Fred — du, Harald Aaby.

*

Hun havde været lidt raa imod ham.

Men hvilken værgeløs Stakkel stod der ikke bag de vilde Ord. Han hjemsøgtes ofte af en nedrig Frygt for, at alle hans Ord og alle hans Gerninger med ét skulde skifte Farve og tage Lighed med gemene Forførelseskunster, naar den grædende Else nu samlede dem i Dynge med samme trolige Sparsommelighed og lavbaarne Fremsynethed, som fik hende til at fylde sine Kasser derhjemme med sirligt sammenlagte Baandrester.

Havde hun maaske alligevel været saa meget finere end han og elsket saa meget højere end han, at hun endnu vanskeligt gik ned til Forstaaelsen af en forhenværende Gentleman som Hr. Harald Aaby. I sin halvt stædige Sejhed havde hun kun hørt, hvad hun vilde høre, og kun troet, hvad hun vilde tro, næret en Tyrketro paa, at Resultatet til Slut blev det samme: Hun blev hans Hustru. Nu var det Synd at forsvare sig imod hende; thi hun vilde sikkert finde Trøst i

Bevidstheden om, at hun var skammelig bedraget.

Og hin Aften under Besøget, da hun gik ind i Fortiden for derfra at tale til ham, havde der da ikke været en ubøjelig Kraft over hendes Skikkelse, havde der ikke været noget mægtigt over de Ord, bag hvilke den hele Else sandhedskærlig stod. —

Aaby var bitter og syg. Han trak sig tilbage fra alle og kastede sig over sit Arbejde. Uærlig og leflende havde han været, og dog vilde han ikke undvære det Aar af sit Liv, da Else havde været al hans Glæde.

Han søgte at møde hende paa Gaden, men hun behandlede ham som en paatrængende Fremmed. Gang paa Gang skrev han til hende, skønt hvert Brev maatte være som et haanligt Slag i hendes Ansigt — Stene for Brød. Men hvor meget mere hjerteløst var det ikke at tie.

*

Else havde halvvejs glemt Aaby.

Naar hun havde set ham, græd hun og glemte ham saa igen. Hun havde Følelsen af, at hun ikke mere levede rigtigt, men var rykket

op med Rode og drev bort, et eller andet Steds hen, ud i noget ubestemt frygteligt.

Men Dag gik efter Dag, ensformigt og velgørende trættende. Hver Morgen gik hun til Forretningen, hver Aften hjem igen, akkurat som før. Ingen havde endnu mærket noget paa hende, og hver Gang hun forsøgte at tænke dybt, gjorde det saa hidsig ondt i hendes Hoved, at hun lysskyt kneb Øjnene sammen — hun begyndte at leve i Tanken paa, at endnu en Tid kunde hun have Fred.

Hun døsede hen og sløvedes.

Hun blev ligegyldig for sig selv og sit Arbejde; thi midt i sin tunge Ro var hun dog en anden. Selv om Fortvivlelsen og Skrækken syntes en Stund at ville hvile og blunde, som Maskinen i Natten har standset sin klaprende Snurren for at hvile og blunde, saa var dog hendes Tanker lænkede til det tavse Rum der inden i hendes Hoved, hvor de døde, skinnende Tandhjul stod. Hun kunde krybe sammen i Anelsen om, at engang kom der atter Liv i de tavse Kolosser. Da dreje de sig atter, disse Hjul, langsomt, bestemt, ustandseligt, Tænder gribe i Tænder, langsomt først, men det hele passer saa vidunderlig sammen, og Maskinen

gaar igen, snurrer og maler ligegyldigt, gaar af sig selv, ustandselig.

Men hele hendes brede Godmodighed og seje Sparsomhed, der kunde synes helt forsvunden, var i al Stilhed vendt mod Barnet. Hun havde købt Lærred, og naar Tanten var i Seng, satte hun sig op i sit Værelse, klippede og syede smaa Skjorter og Trøjer, syede Blonder om, overvejede omhyggeligt, hvad der passede bedst og tog sig mest ud. Dagen ud glædede hun sig til dette Arbejde, og i hendes travle Ivrighed løb Tiden tit fra hende, lige til Morgenstunden.

I Spejlet saa hun, at hun blev mager og grim. Hun græmmede sig træt over dette uundgaaelige og vendte derpaa hele sin Forfængelighed mod Barnet. — Men hvordan alt skulde ordne sig, naar Tiden kom, turde hun ikke tænke paa. Hun fik skumple og skubbe sig igennem, som det bedst kunde falde. Kun det vidste hun, at tilbage til Harald gik hun aldrig i Evighed ... og saa kom hun dog alligevel.

Tanten havde fattet Mistanke og overraskede saa en Nat Else ved Sytøjet. Og efter den Scene, som paafulgte, foretrak Else ethvert andet frem for at blive hjemme. Tanten lod hende da ogsaa ligefrem vide, at inden ret længe skulde hun ud af Huset. —

Dagen efter rejste Else.

Hun havde jo i sin Sløvhed sagtens kunnet taale Tantens Ukvemsord, men denne havde i sin Hidsighed ogsaa raset mod de Unger, hvormed Ungdommen nu til Dags overfylder Verden . . . og det taalte Else ikke.

Aaby havde underrettet hende om, at han havde lejet et Værelse, som stadig stod beredt til at modtage hende. Derhen tyede hun.

*

Aaby ventede selv paa hende.

En Drager slæbte en tung Kuffert ind, satte den midt paa Gulvet og forsvandt igen. —

Aaby havde forstaaet, at Else vilde gøre sig saa ydmygelig lille, naar Ulykken sigtede paa hende, at hun næsten blev til intet, saa der intet var at ramme. Hun vilde ligesom skynde sig at stige et Trin nedad og af alle Livsens Kræfter kæmpe for at finde sig hjemme paa det lavere Stade. Dette havde før trøstet ham. Nu var den Tanke ham den mest uhyggelige af alle.

Den hele Verden syntes ham uddød, Tavsheden om ham var saa skinger og vammelt fortærende, Støjen fra Gaden fjern og uvirkelig . . .

endelig var Stakkelen jaget tilbage til ham, modstræbende, prisgivet Ulykken, hjemløs.

Værtinden kom og gik for at gøre Værelset i Stand. Han stod roligt ventende, vogtende paa Døren. Men hans Ben evnede næppe at bære ham.

*

Hver Dag siden kom Aaby for at besøge hende. Til Tider var hun næsten raa i sin Selvanklage. Til andre Tider trak hun sig tilbage som den stærkt forurettede. Det var for Aaby en frygtelig Lidelse at være i hendes Selskab, men han holdt ud. —

Just i de Dage, han tog sin Embedseksamen, blev Barnet født, og saa snart Else igen var oppe, rejste Aaby til Jylland, hvor hans Fader var Læge. Else skulde blive boende i Værelset for at komme til Kræfter, indtil han vendte tilbage for at sætte Barnet i Pleje og hjælpe hende til at begynde sin egen lille Forretning. I øvrigt var det hans Agt selv at blive i København for at søge Timer.

Han blev borte i tre Maaneder.

Solen straalede ind i Værelset og fyldte det med blankt, gyldent Lys.

Ved Vinduet sad Else med sit Haandarbejde. Hun blomstrede igen som før og havde faaet hele sin sunde Fyldighed tilbage. Kun var Kinderne lidt blege af den megen Indesidden.

Nu og da kastede hun et Blik til Bordtæppet, til Sengetæppet, rejste sig ogsaa en enkelt Gang for at mønstre Hængelampen. Ikke et Støvgran maatte der være. Hun ventede Aaby. — Efter det sidste Brev burde han være kommen for fire Dage siden. Men saa maatte han vel have faaet Forhindringer. — Endnu ventede hun troligt, Time efter Time.

Nær Kakkelovnen stod Vuggen, hvori det sovende Barn laa. En Avis var sat op for at skærme dets Ansigt mod Lyset. —

I det han traadte ind, blev hun brændende rød. Der var han selv, smuk, elegant som altid.

»Aa, Harald!« sagde hun inderligt. Hun

havde rejst sig, men stod stille og saa ufravendt paa ham.

»Ja, det er mig,« svarede han med et tvungent Smil. Hans Blik var usikkert. — »Du ventede mig maaske ikke nu.« — Han lagde Hatten paa Bordet. — »God Dag, Else. Hvordan — hm — hvordan har du det?«

»Godt, ja . . . og Bamsen . . . ja, men Harald, du har jo slet ikke set Bamsen.« — Hun kom hurtigt over Gulvet. — »Her, Harald, her!«

Det lød, som om hun vilde vise ham al Verdens Herlighed. Hun saa spændt paa ham.

Han nærmede sig Vuggen, men sagde intet.

»Ja, nu sover han,« hviskede hun, »men derfor kan du jo nok se ham. Kan du se, han ligner dig, her ved Panden og Hovedet her . . . og det er jeg saa glad ved . . . saa bliver han nok klog . . . og han ser ud af Øjnene akkurat ligesom du . . .«

Hun saa op. — Han stod tavs.

»Ja, jeg kalder ham Bamsen, fordi du en Gang sagde, at jeg lignede en Bamse . . . det — er — maaske noget dumt noget.«

»Hm —.« — Han smilede nervøst.

Hun saa længe paa ham.

»Ja, men der er jo ingen, der hører det,« hviskede hun endelig og var nær Graaden.

Han tog hende med begge Hænder om Hovedet.

»Du ser virkelig sund og frisk ud. Jeg havde ikke ventet at finde dig saadan.«

»Jeg er ogsaa saa glad.« — Hun kom helt hen til ham og saa op paa ham med store, taarefyldte Øjne.

»Ja, saa!« — Han slap hende og gik hen til Sofaen, men hun gik efter og tog fat i hans Frakke.

»Harald, faar jeg Lov at beholde Bamsen nogle Dage . . . nogle Uger!« rettede hun hurtigt.

»Ja, selvfølgelig,« svarede han, brændende varm.

Hun strøg op i Haaret med begge Hænder og smilede stadig, mens hun længe og omhyggeligt lagde Dynen til Rette over Barnet.

»Tak, Harald,« hviskede hun.

Han smilede tankeløst. Han havde en sælsom Følelse af, at han ikke kendte Else mere.

»Ja, vi siger Tak begge to,« vedblev hun.

»Hvorfor? — Der er selvfølgelig ingen, der har tænkt paa saadan at rive ham fra dig,« svarede han vredt.

»Ja — jeg vidste — det jo ikke,« stammede hun. — »Jeg har jo nok været glad hele Tiden,

men jeg har da ogsaa engang imellem tænkt paa . . . at naar du kom . . .«

Hun græd.

»Ja, men Else dog. Jeg er da ingen Bøddel.«

»Nej, og han er heller ikke rigtig rask.« — Hun puslede om Barnet. — »Og naar han saa græder, saa . . .«

Han havde uvilkaarlig rejst sig og gik atter til Vuggen.

»Ikke rigtig rask. — Ja, han er bleg. — Aa, du skal se, det har intet at betyde.« — Han tog varsomt Barnets Haand, der havde dybe Huller ved alle Knoerne. — »Hm, den er blød og se, saa lille. — Ligner han mig, siger du?«

»Ja, — ja, nu skal jeg vække ham . . . nu skal du se . . .«

»Nej, nej . . . nej, vil du lade være, det var dog Synd.«

Han vendte sig bort. I dette Øjeblik ønskede han kun det, at de to var døde . . . et stort Kors og et lille Kors paa Gravene . . . og Tanken paa disse Kors altid faldende sammen med Følelsen af, at han fjernede sig hurtigt fra dem. — Som et nyt Menneske gensaa han København. — Fire lange Dage samlede han Kræfter til et Gensyn med disse sit Livs Fjender . . . Fjender

. . . brat vendte han sig og saa paa Barnet . . . der kom et brutalt, selvforagtende Smil om hans Mund.

»En Ting vil jeg underrette dig om, Else,« sagde han pludselig, »jeg kan aldeles ikke tage Barnet fra dig.«

Hun saa paa ham i den vildeste Forfærdelse.

»Tænk, og det har jeg troet.«

»Ja, jeg mærker det,« sagde han koldt og satte sig. — »En anden Ting bliver, at jeg vil gøre alt for at overtale dig til at sætte Barnet i Pleje. Derfor kunde du jo selvfølgelig meget godt se til det. — Du kan ikke hele dit Liv have det Barn som Skilt for dig.«

»Ja, men Harald, han er jo ikke rigtig rask.«

»Nej, nej, for Fanden, jeg mener jo heller ikke, at han skal bort i Dag.«

»Naa.«

Der blev lang Stilhed.

»Vil du have noget Portvin?« spurgte hun ydmygt, »jeg gemte lidt, til du kom.«

»Ja, mange Tak,« svarede han venligt, »men i øvrigt vil jeg ogsaa underrette dig om, at du ingen som helst Grund har til at vise dig godhjertet over for mig. — Forstaar du?«

Hun tog et Vinglas ned. Det havde staaet

oven paa Skabet, indsvøbt i Papir. Flasken hentede hun i Krogen bag Skabet. Han skar Ansigt og blev kold. Der var fattigt om den Vugge.

»Barnet har da ikke savnet noget?« brusede han pludselig op.

Hun havde nær tabt Flasken.

»Nej, men hvad mener du, Harald? Den Portvin kom min Tante med, og . . .«

»Aa, hvad er det dog,« raabte han rasende. — »Tror du, jeg mener, at du har drukket Pengene op?« — Han lo kort. — »Jeg spørger, om I har savnet noget . . . forstaar du . . . har I — nogen — Sinde — savnet?«

»Nej — aa, Harald, hvorfor bliver du saadan . . . nej, du sendte jo Penge, jeg har over tredive Kroner i Skabet . . . en og tredive Kroner . . .«

»Naa, det var jo blot det, jeg vilde vide.« — Han aandede lettet — »Tak, Else,« sagde han i pludselig Inderlighed, »ja, jeg drikker meget gerne et Glas Portvin. — Din Tante, Else, hun har været her?«

»Ja, mange Gange. — Bamsen holder saa forfærdelig af hende. Hun kommer hver Dag.«

»Ja saa. — Jeg haaber dog, Værtinden her ogsaa har hjulpet dig?«

»Ikke med Barnet . . . ikke med Barnet. Nej, han maa ogsaa nok komme til at holde meget af dig . . . men ikke af andre, Harald . . . ikke af andre . . .«

»Nej, det forstaar jeg meget godt,« sagde han og vendte pludselig Hovedet bort, »men saa gør du dog vel i samtidig at gruble lidt over, at en Frøken med en stor Dreng og en Frue, som ikke er gift, det er en Slags Amfibier, som er velkomne for den første den bedste Gadedreng . . . hvad jeg mener,« vedblev han bævende, »jeg mener, at det Barn skal faa det saa godt, som vi kan skaffe ham' det . . . føj, det siger ikke meget . . . tag ham op!«

Hun formelig løb til Vuggen. Han traadte i Vejen for hende.

»Vær dog en Smule forsigtig!«

Da saa han paa hende. Hun græd atter.

»Er I bange for mig, det var ikke Meningen,« sagde han og traadte til Side, bleg i Ansigtet.

Hun tog Barnet op og holdt det, saa han kunde se det. Hun fandt et Lommetørklæde i Vuggen og tørrede dets Øjne. Gulvet gyngede under ham. — Ganske rigtigt, de Øjne var hans egne. — Ja, rigtigt, hans egne mørkeblaa Øjne, som forundret stirrede ham i Møde fra et lidet,

fuldstændig levende Ansigt . . . han havde egentlig ikke før forstaaet, hvad det vilde sige, at Barnet var levende.

Else stod med bortvendt Ansigt. Hun lagde den ene Arm op om Barnet og trykkede det hæftig ind til sig.

»Else!« raabte han skrigende, men for sammen i Angst for sin egen Stemme. — »Har jeg ikke sagt dig, at du har selv Magten, du kan tvinge mig til at betale dig for ham . . . tvinge . . . aner du, hvad jeg siger . . . tvinge, forstaar du . . . hvilket du aldeles ikke behøver, jeg skal ikke tvinges . . .«

Han vendte sig bevæget bort og syntes, at hans Hoved var tungt og tomt. — Nej, nu saa han dem igen for sit indre Øje . . . Hun staar med Bamsen og ganske rigtigt, der er fattigt omkring dem . . . der straaler en sær Forladthed ud fra dem . . . de to, en Moder og et Barn . . . aner du, du lille, pæne Dreng, at I har en og tredive Kroner endnu derinde i Skabet . . .

Der var noget, som lempelig berørte hans Arm.

»Du skal da ogsaa én Gang prøve at løfte ham,« hviskede hun fortvivlet. Hans Blik mødte hendes fugtige, bedende Øjne, og han tog Barnet.

Hans Arme rystede, skønt han fjernt indsaa, at nu begyndte Situationen at blive latterlig. — »For jeg har saadan glædet mig til at vise dig den Dreng,« vedblev hun grædende, mens hun stadig stod ved Siden og klappede Barnet . . . »hvad, kan du mærke, at han er tung . . . den lille Bamse . . . han er altid saa sød . . . saa mild . . .« — Hendes Fingre famlede febrilsk om Barnet . . . »du skal se, naar blot du har været her lidt . . .«

Pludselig stivnede hendes Træk i klagende Angst, og hun veg et Skridt tilbage; thi Barnet var begyndt at klynke og brast endelig ud i en jamrende, bønfaldende Graad.

Tavs rakte han Barnet mod hende og var meget vred. Der stod Sved paa hans Pande.

Han gik over Gulvet.

»Ja, men han kender dig jo heller ikke endnu,« græd hun.

»Ja, men hvad er det? Hvad gør dog det?« sagde han og vendte sig hastig mod hende.

Hun havde sat sig, bøjede sig tavs over Barnet og klappede det. Han saa ufravendt paa hende. Er dette Beregning? Hele hans Ærlighed rejste sig voldsomt. — Nej! — Nej, det er noget andet, du ærlige Elsemor, du trofaste Sjæl.

— Der kom en tung Vemod i hans Blik og om Munden stod der et blegt Smil. — Piner din Kærlighed dig, din Kærlighed til en Harald Aaby og til en liden Bamse. Er en Stjerne slukket over dit bøjede, troskyldige Hoved. Har du med den dybeste Sjælefryd set hen til det Lyspunkt i dit Liv, da du skulde føre Bamsen og hans Fader sammen. — Og har du vel derover glemt, at Skyerne laa regntunge i Horisonten, rede til at trække sig sammen over dit og dit ulykkelige Barns Hoved. — Ja, du græder, du fattige Barn, uskyldige Stakkel . . . endnu ejer du din Moder.

»Else,« sagde han pludselig, »kom her, saa skal du se.« — Han havde revet sit Ur op af Lommen og lod det svinge i Kæden. — »Kom med ham, Fyren, du skal se . . .«

Og hun rejste sig lydigt og kom stille hen imod ham. Begge sine Arme, der holdt Barnet, lagde hun paa hans Knæ. Forbavset og rørt saa han paa hende. Nej, det var ikke mere den samme Else.

Drengen fik fat i Uret og begyndte at rykke i Kæden. Aaby sad spændt afventende. Men da Barnet stadig tav, ulmede en hidsig, hedende Glæde frem med rivende Hurtighed. Han fik fat i sin Lommebog, sin Kniv, sit Nøgleknippe. Bamsen rev i det altsammen.

»Ja, men han kunde rive noget i Stykker,« hviskede Else.

»Hvad gør det! Hvad gør det!« — Han ledte efter mere, og idet han hævede Blikket, opdagede han først, at Else var gaaet bort og nu stod midt paa Gulvet med et Ansigt, der formelig skød Straaler.

»Det er Kaffen,« hviskede hun, da det bankede paa Døren til Køkkenet, »og du skal ogsaa have Kaffe, hvad Harald?«

Hun løb ud og hun løb ind, mens han satte Barnet hen i Sofaen og lagde sig paa Knæ foran for at lege videre. Hver Gang Bamsen spærrede sin lille tandløse Mund op for at le til ham, følte han en sælsom gnavende Trykken i Brystet. Else kom og lagde sig paa Knæ ved Siden af ham. Drengen lo og greb efter hendes Ansigt. Og hun fortalte om Bamsen, der blev til en lille, graa Mand, naar han fik sin Kjole af, men som for Resten havde en rigtig blød og varm, stribet Kjole, saadan en fin og nydelig Kjole, og naar han fik den paa, kendte han ikke rigtig sig selv . . .

Men denne knugende Gnaven holdt sig nu stadig i Aabys Bryst, og han begyndte at ængstes for den, ja, han var kold af Angst.

Og saa interesserede det ham dog stadig mere og mere, hvad Else fortalte. Imens han lyttede, saa han paa Barnet. Nu kendte han snart dette lille Ansigt, baade Panden og de mørke Øjne, som jo lignede ham, og Underansigtet, som maaske blev Elses . . . skønt det var jo ikke saa let at sige . . .

Flere Gange gik der hæftige Jag igennem ham, og han tog en hovedkulds Beslutning om at gaa. Det var, som om noget ængstelig kaldte paa ham.

Men det varede dog to Timer, før han nede paa Trappen sagde Farvel til Elses brede, lykkeligt smilende Ansigt, der kigede ud over Rækværket.

Aaby gik hen ad Fælledvejen med bøjet Hoved. Han gik fra Fortovet ud paa Gaden. En Sporvognskusk ringede. En Slagter, der kom kørende som en forrykt, raabte bandende og skældende efter ham, men hvad brød han sig om de Dosmere.

Han kunde jo ikke nægte for sig selv, at han alligevel havde været ude og gjort Forsøg paa at tinge sin Bamse i Kost og Pleje.

Men som Slagtervognens forfærdelige Skralden tabte sig og skulde til at blive borte for hans Øre, vældede et vanvittigt Raseri ind over ham, uventet og uhyggeligt som Lynet fra en kold Himmel, og dog var det som overgemt, dog maatte det hele Tiden have ligget paa Lur med de stærke, krummede Sener til det yderste spændt — han blev ildrød.

Han forstod Slagterens Ord i dette Øjeblik og løb efter for at indhente ham. Han skulde

faa denne blodplettede Hund af en Dyrplager til at stivne under alle Haanens og Afskyens Kraftord. Han skulde hævne sig, saa det maatte kvalme for Fyren, mens han selv vellystigt frydede sig ved ethvert rigtig ætsende Ord, som hans Hjærne kunde opdrive.

Folk saa forbløffede paa Aaby. Han blev pludselig stiv i Lemmerne. Slagteren hvirvlede triumfatorvildt om Hjørnet med Ryggen ligeglad og udstuderet krummet og fladbidt Cigar forude.

«Naa, lige meget. Vor Herre vil engang lade denne Hestebøddel knække Halsen.»

Aaby gik meget langsomt videre, stolt og med knejsende Hoved. Han var absolut lige glad med Rakket omkring sig. Med en uvilkaarlig Bevægelse rev han op af Lommen et sammenlagt Brev, stod pludselig bomstille, foldede det ud og læste nysgerrig.

Ærede Herre.

I Henhold til Deres meget ærede Avertissement af Dags Dato tillader Undertegnede sig ærbødist at tilbyde Deres lille Barn et Hjem i mit Hus. Et kærligt og hæderligt Hjem og venlig Omgang forsikres. Vi har to Børn, som er i Lære. Min Kone ælsker Børn.

Honorar 15 Kr. mdl. og videre efter mundtlig Aftale.

Ærbødist
Valdemar Gambetta Berglund
Skomager.

Aaby lo. Han maatte gaa ind i en Port for at le. — »Min Kone ælsker Børn.» — Det er Løgn, kæreste. — Hvad sagde du, da du smed Harald Aaby ned ad Trappen, dit stakkels dumme Fruentimmer. — »Han skal ikke tro«, sagde du, »min Sæl og Salighed«, sagde du, og du var yderst uskøn, mens du var glorød, »at vi ligger her og rakker med andre Folks Unger for ingen Ting.«

Billetten var skreven med en Uendelighed af vidunderlige, meningsløse Sving og var ellers omtrent ulæselig. — Hvor burde ikke Kærligheden til dig, stakkels Bamse, have lyst mellem Linierne, men Ubehageligheden ved at høre dine Skrig og dine Klager og ved at bære over med din spæde Hjælpeløshed er her vurderet. Femten Kroner om Maaneden

Ingen bedre. —

Det havde været Aaby umuligt at tinge. Da han først var kommen ind, da han først var sat

til Sæde i Skomagerens Stue med Mand og Kone foran sig, da maatte han gaa ind paa alt. — Femten Kroner om Maaneden — han gav det gladelig. — Men han tænkte ikke paa sine egne Ord, han saa kun paa denne Kones Ansigt. — Var der venlige Træk, var Øjnene ikke ondskabsfulde . . men der gik Taager for hans Øjne. Han turde saa vist ikke afgøre det, thi det var Bamsen, det gjaldt, og i dette frygtelige Øjeblik blev han uimodstaaelig tvungen til at forstaa og til at indrømme, at han holdt af sin Bamse.

Disse sorte, begede Næver, han dér sad og tørrede en Smule af i Skødskindet, kunde mon de slaa haardt, slaa, saa det rigtig kendtes og rigtig sved.

Hans Nysgerrighed gjorde ham syg.

Og da Konen gik over til at udlægge, hvor mange Par Lagener de nødvendigvis maatte have, hvor mange Skjorter, hvor mange smaa Barnetrøjer . . da fik han en saadan Trykken for Brystet, at han maatte staa op og gaa hen til Vinduet.

Han saa Bamsens Vugge slæbt op ad denne skidne Trappe af en svedig Fyr, der forbandede sin Byrde. Han saa Bamsen lagt til Rette herinde

. . . og pludselig saa han Else et eller andet Sted, til Døden saaret, ulægelig, afsindig, fortvivlet.

»Vuggen kunde meget godt staa der i Krogen ved Siden af Muren«, sagde Konen.

Han saa derned og blev kold over hele Legemet.

Han saa paa Huset der overfor. Skulde Bamsens Barnefingre klamre sig fast til denne Vindueskarm for at naa op til det skumle Lys i den smalle Gade . . skulde han stirre sig træt paa Stenene dernede i Afgrunden . . skulde han engang imellem vende sine Øjne, disse blaa, bedende Øjne, vende dem, slørede af Angst, mod de to, der vogtede paa ham, for at trygle om Tilladelse til at klatre op og faa en lille Del af det fattige Lys her i den mørke Gade.

Aldrig . . ved din Moders Kærlighed, du Bamse . . aldrig i Evighed.

»Hvad bliver det til?« spurgte Konen arrigt.

»Ingenting«, svarede han haardt. »Vi beholder selv Barnet.«

Mand og Kone saa paa hinanden. Manden rejste sig.

»Ja, saa er det vist bedst, at De gaar«,

sagde han, »vi er ikke fine Folk, der holder Sladder. Gør De Nar af Folk«.

»Jeg betaler Dem Deres Ulejlighed«, svarede Aaby roligt — »et Par Kroner« — han henvendte sig instinktmæssig til Konen, der nølende strakte Haanden frem — »jeg vil selvfølgelig gerne godtgøre Dem Tiden, De har spildt.«

Men der gik et Gys igennem ham, da han skulde betale denne Kone Penge, og endnu en Gang maatte han kaste et Blik rundt i Værelset.

Konen lagde Mærke til ham, og nu kunde hun ikke styre sig.

»Ja, her er ingen Guldstads paa Væggen. Kanske han gi'er noget . . hvad!« begyndte hun, og mens Aaby gik ned ad Trappen, havde han stadig hendes smældende Stemme over sig.

Han hørte det næppe. — I dette Hus havde han villet berede sit Barn et Hjem . . infame Stymper . . Harald Aaby.

»Bamsen er meget, meget syg.«

Aaby var kommen op til Else hen paa Eftermiddagen, og da havde hun sagt dette: »Bamsen er meget, meget syg«.

Barnet havde skrantet i flere Dage. Det havde ikke villet spise og var blevet blegt og udmagret. Men de havde dog haabet paa snarlig Bedring. — Nu laa det stille og syntes at sove.

Aaby var bleven graa i Ansigtet, en død Taage havde sløret hans Tanker til, men da han nu saa det lille, blege Ansigt paa Puden, begyndte han at vaagne.

»Aa, det er maaske overstaaet snart. — Se, nu er han falden i Ro.«

»Saadan har han ligget før.«

Bamsen spilede pludselig Fingrene ud, der gik et voldsomt Ryk igennem ham, Øjnene blev med ét store, og Angsten syntes at spejle sig i dem, og da tog han til at græde. Han klagede

sig og skreg. Hans Ansigt blev rødt, og Sveden sprang frem. Moderen vuggede, hun gjorde Forsøg paa at synge.

»Har han været saadan før?«

»Ja, to Gange«.

»Du skal se, det er kun nogle Anfald. Har du givet ham Draaber?«

Hun rystede paa Hovedet og lagde Dynen bedre til Rette.

»Nej, jeg kunde tænke det.« — Hans Angst hvilede ud i en rivende Hidsighed. — »Det er dog meningsløst, at Drengen pines, naar det maaske fuldstændig kan undgaas.«

»Vil du saa ikke give ham dem?« hviskede hun. Hendes Mundviger trak sig bævende nedad.

»Hvorfor?«

»Han tager dem saa nødig.« — Hun kunde vanskelig tale.

»Vil du saa holde Bamsens Hænder?« spurgte han mildere. Hun gjorde det, og han hældte Draaberne i Barnets Mund.

Bamsen skreg og vred sig krampagtig. Et Øjeblik efter kastede han op, saa det stod over Vuggen.

Aabys Hænder kom til at ryste.

Barnet skreg og jamrede. Else bøjede sig over Vuggen. Aaby blev staaende stivt og saa tomt frem for sig . . . Herregud . . Herregud . . dette lille, fortrukne Barneansigt . . disse smaa, smaa Hænder . . disse smaa Ben, der arbejdede under Dynen . . denne lille, lille Bamse . . . denne uskyldige, lille bitte Bamse . . se, Øjnene er dunkle af Taarer, hvori Lyset blinker.

Aaby begyndte pludselig at gøre Tegn med Hænderne, at knipse i Luften og spile Fingrene ud. Barnet vendte Blikket imod ham, men Aaby forstod, at der var et bebrejdende Udtryk i disse Øjne, en Anklage, der dog fik Tid til at komme frem midt i Smerten og Elendigheden.

Følelsen af Hjælpeløshed og Afmagt overvældede ham. Han satte sig hen paa en Stol. Else laa bøjet over Vuggen. Bamsen græd og græd.

»Han maa ikke dø! — Han maa ikke dø,« hviskede Else ude af sig selv. Hun rokkede planløst med Hovedet. Hvert Ord var for Aaby et brutalt Slag i Ansigtet, som han dér sad, næppe i Stand til at styre sin egen Angst. Men han svarede ikke; thi i en forfærdelig Stund var det gaaet op for ham, hvor værgeløs han her i Aften var i Elses Vold. Hvert af hendes Ord

der havde selv mindste Klang af Bebrejdelse, vilde hage sig i hans Sjæl med Jærnkløer og blive der til hans sidste Time.

»Else,« — han for hastigt op, men helt lydløst — »Else, svar mig ærligt . . for din Guds Aasyn . . har du . . « — han standsede aandeløs — »nogen Sinde tænkt dig, at jeg ønskede vort Barns Død?«

Han saa, hun stivnede. Han saa, at hendes Pupiller udvidede sig i vanvittig Rædsel. Hun græd højt.

»Hvor kan du tro det?« næsten raabte hun, og Taarerne løb og løb, »nej, det har jeg aldrig, aldrig tænkt . . nej, om Forladelse, hvis jeg har sagt noget , , . det kunde jeg aldrig finde paa . . nej . . nej . . nej . . nej . . « Hendes Stemme døde hen i en Hvisken og svandt i Graaden, mens hun atter bøjede sig over Vuggen.

Han sad som forstenet. Men han drog Vejret langt og lettet. En forunderlig dyb Fred sænkede sig over hans inderste Sjæl.

»Nej, han maa ogsaa nok dø«, hviskede hun næppe hørligt, »saa faar han det vel bedst, og vi maa ikke tænke paa os selv . . men han maa ikke blive for mager og elendig først . . Harald, det kan jeg ikke taale.«

Han grundede over de Ord. Han forstod dem ikke.

Hun tog Bamsen op for at gøre ham i Stand til Natten. Aaby traadte langsomt, ligesom ængsteligt hen for at se derpaa, og han blev staaende stivnet, mens der gik blaalige Taager for hans Øjne. Bamsen laa dernede et Sted i dette Blaa, lille bitte, indskrumpet, næsten uendelig lille. De gennemsigtige hvide Hænder fægtede fortvivlet i Luften, og disse udmagrede Ben evnede virkelig at røre sig. Til alt dette passede den smertelig dirrende Mund og disse Øjne, der laa dybt i store, sorte Hulninger — han stod stivnet, thi han fattede intet. Han saa Barnet, der var hærget af Sygdom, der maaske i næste Nu vilde krympe sig sammen som den usseligste Orm, men han begreb ikke Muligheden af, at han virkelig saa rigtigt. Dette var jo meningsløst. Dette Barn, der aldrig havde tænkt en Tanke, der aldrig havde fattet, at det levede — det laa vredet sammen under Sygdommens Jærnhæle. Stod Døden paa Lur et Sted, hvorfor kom den da ikke. Dette var vanvittigt. Men da saa omsider Moderen fik lokket et Smil frem paa dette Ansigt, paa hvilket Lidelsen og Nøden havde sat sit forfærdelige Stempel, da blev det

ham saa unaturligt, at han var lige ved at faa ondt. Denne uskyldige, ulykkelige Skabning — se, hvor mild, naar det blot er muligt.

Det gik pludselig op for ham, at nu forstod han Else.

Saa listede han tilbage til sin Plads, thi Barnets bebrejdende Blik syntes han igen at se; men Barneansigtet var blevet gammelmandsagtigt, og da nu al hans Tanke var naglet til disse Øjne, var det, som om han gik dybere og dybere i dem, indtil han dybt, dybt nede fandt Bunden, fandt Forstaaelsen af Far og Mor — og i det samme vendte Barnet Blikket fra ham til hende, den grædende Mor. Aaby saa paa hende. Fra det dybeste af hans Hjerte arbejdede Kærligheden til hende sig op, blandet med Ærefrygt.

Han følte sine Øjne dugges.

Else havde lagt Barnet i Vuggen.

»Er du ked af at sidde her saa længe, til jeg faar varmet noget Bygsuppe, som jeg lavede i Eftermiddag?«

»Ked af det«, sang det for hans Øre, og han evnede ikke at svare. Uden en Lyd kom han hen til Vuggen.

Han vuggede og uvilkaarligt nynnede han. . .

Toner, der ikke samlede sig til en Melodi, før de, uden at han selv mærkede det, var blevne til Moderens Sange fra den Tid, han selv blev sunget i Søvn.

»Og alle de købte
I Jesu Navn døbte,
Som Striden har stridt,
Som Døden har lidt,
Gik ind til den evige Hvile,
Istemme saa lydt
Halleluja nyt,
At Fuglene tie og smile».

Han bøjede sig dybere og dybere over Barnet, han lo til det med Taarer i Øjnene. Bamsen saa ufravendt paa ham, og hvad var det . . Bamsen smilede . . var det muligt . . jo, nu igen . . Bamsen smilede . .

»Else, Else, han ler . . Bamsen ler!« Taarerne løb ham af Øjnene. — »Aa, Else, ser du, han ler . . han ler til mig, Else.«

Else saa paa Barnet, men dernæst paa ham, og hun blev ved, indtil han endelig mærkede det. Hun var blodrød.

Der gik en Trækning gennem ham, og han rejste sig stille. Else kom med Maden, Barnet

drak og sov snart efter ind. Nu og da hævede Else Hovedet og saa igen paa Aaby.

»Jeg tror, det er bedre,« hviskede han, »maaske kan han faa en god Søvn. — Else, maa jeg gaa? Jeg faar Værtinden til at vaage, Else, det er blot for at være ene en Tid . . netop nu . . maa jeg gaa?«

Hun stirrede paa ham med bedrøvede, ydmyge Øjne.

«Kom i Morgen, Harald, saa snart Du kan.«

»Ja, jeg skal komme snart igen,« sagde han alvorligt, og med bortvendt Ansigt lukkede han varsomt Døren efter sig.

*

Aaby gennemlevede den længste Nat i sit Liv.

Saa var da nu ogsaa Bamsens Død bleven en Mulighed, der var rykket saa nær, at han intet Øjeblik blev fri for Synet. I et Anfald af Fejghed, som han forsøgte at udmaje som dødelig Træthed og altovervældende sjælelig Udmattelse, prøvede han at undvige Synet. — Saa voldsom var han rystet, saa ussel var han bleven. Men det var der alligevel, truede ham og gennemisnede ham med Haansord.

Og dog var han nu ligesom roligere, siden han var kommen inden for sine egne fire Vægge. Dog vilde han endnu gøre Modstand mod Else og hendes Barn. Han vilde ikke gaa til Grunde. Nu, da Rørelsen delvis havde lagt sig, nu vilde han ikke og turde ikke.

Han blev fri ved Bamsens Død, Else blev fri, der blev tilbage en Grav paa Vestre Kirkegaard, hvori et navnløst Barn smuldrede og blev til intet; der blev over hans Liv en hemmelig Luftning, som i sig gemte Bamsens Navn og hviskede det i enlige Timer — og saa var der intet mere. — Hvis Bamsen nu havde udstridt.

Du, som Striden har stridt,
som Døden har lidt,
gik ind til den evige Hvile.

Det var hans egen Barndomssang, der pludselig igen meldte sig. Han vred sig og snappede efter Vejret. — Vanvittige Meningsløshed, at ogsaa det kan synges over dit lille, blege, spidse Ansigt, du Bamse.

Han krøb sammen i en afmægtig, fjern Kærlighed til dette Barn, og den gjorde ham syg med sin vilde, forunderlige Inderlighed. —

Og om ti Aar kan det synges over dig, og

om tredive Aar kan det synges over dit forladte Hoved.

Du, som Striden har stridt,
som Døden har lidt,
gik ind til den evige Hvile.

Enlige, forskudte Bamse.

Skulde Bamsen mon alligevel have et langt Liv for sig.

Med et svimlende Tankespring jog han midt ind i leflende Fantasier om, hvor ønskeligt det var for den stakkels Bamse, at han gik bort, før Jordlivets Kampe ret rystede hans Sind, før han ret vaagnede til bevidst Liden — og han indhyllede disse Fantasier i et kælent Slør af egen Godhed, der var ham vammelt, og hvis Løgnagtighed han med utrolig Lethed gennemskuede.

Da det gjaldt en Kamp mod Else, da kunde han gaa ud af den med Sejr, men en Modstand mod de stumme Bønner, der altid stod som en Vagt om Barnets Vugge, var kun djævelske Krampetrækninger.

Stærke, gode Else. — Du vil ofre alt og har vel end ikke én Gang vaklet. — Og i denne Nat ligger du bøjet over dit lidende Barns Vugge.

Han blev mægtig rørt.

Eller er den lille Bamse død. Er det muligt, at Dødens ubarmhjertige Ishaand har isnet det spæde, ængsteligt bankende Hjerte, er Øjet brustent, og har du, Bamsemoder, trykket Laaget til og dulgt deres Lys for Evigheden. Har de blaalige Skygger lejret sig under disse Øjne for aldrig at forsvinde, er Munden sammenbidt med Mærker af Dødens barske Finger, der saa let fik Bugt med din uskyldige, bedende Hjælpeløshed, er dine smaa, magre Hænder da nu til Slutning foldet fast i hinanden, forladte Bamse, velsignede Bamse, ligger du kold under din Moders brændende Taarer. Er du stivnet, er du gaaet bort, er du husvild flakket hen for at søge dig et bedre Hjem, der har Varme for dine smaa, forfrosne Lemmer, og som tager venlig mod dig. — Bamse, Bamse, glemmer du din Moder. — Velsignede Bamse, vov det ikke, forbarm dig over din Moder, du var hendes Haab til Livet. Barmhjertighed — mod ham, der maa se dig i den vildt brændende Glorie, hans Forurettelser har lagt om dig.

Aaby for op som den, der vækkes ved et Angstskrig.

Og i dette Ensomhedens Øjeblik, da hver Nerve var spændt af Fortvivlelsens unænsomme

Jærnhaand, spændt, saa de dirrede, selv om intet rørte, da klang de alle om hans Brøde, klang nært og klang fjernt, højt og lavt, men alle, alle med samme forfærdelige Grundtone — der spilledes for ham et Tonemaleri, om hvis Frygtelighed han aldrig før havde kunnet faa Anelse.

Ensomheden heroppe i hans lejede Kammer, Nattens tavse, dunkelt lyttende Stilhed gav Sangbund, der fordoblede Vildheden, gjorde det umuligt at flygte. — —

— Der kan i ethvert alvorligt Menneskes Liv komme Øjeblikke, da Mennesket gør Oprør mod sin egen Vilje. Det er, som om selve Urgrunden hævede sig frem for Lyset, væltende foran sig alt det af Viljen avtoriserede. Da sætter Mennesket sig over sig selv og kalder sig selv til Dom, og da er Dommen uangribelig. Omgaas den, da er det en Helligbrøde, som er Mennesket selv bevidst. Da lefler Mennesket med det, som Mennesket var, da det hævede sig højest. —

— Der var bleven Stilhed deroppe i Aabys Kammer. Lampen lyste klart og roligt ud over ham, mens han sad der ved Skrivebordet. Pennen rystede ikke i hans Haand:

»Naar jeg denne Gang skriver til Eder, kære Forældre, da har jeg noget stort at betro Eder . . . . . .«

* * *

Fjorten Dage efter rejste Aaby, Else og Barnet fra København med Jyllandsdamperen. Sommernatten var bleg og stille. Alle Passagererne var til Køjs, kun Aaby gik endnu paa Dækket.

Han forstod, at han var bleven Aar ældre i den sidste Tid. Nu skulde han leve og arbejde for de to, som sov dernede, og som han førte til sit Hjem. Men der var Fred i hans Sind, og han ønskede intet ugjort. Han saa sig rolig paa Damperen, der gled ud over Havet som en staalsat Vilje.

UVEJR.

Det er en kold, øde Efteraarsaften med sorte Skyer i hvileløs Flugt over en sortgraa Himmel, en Aften med raa Blæst og vædesløret Luft, med pludselige, haarde Vindstød og med Regnbyger, der kun ere en Minuts Plasken mod Ruderne.

Hen over de flade, oppløjede Marker fare Vindhvirvlerne som løsslupne Fanger, vilde af Fryd over det vilde Jag. Solen er lige sunken, men der er ingen Aftenrøde. De sidste, svage Lysninger svinde brat og slukkes under den lave, forrevne Himmel.

Midt paa Marken staar en gammel Herregaard.

*

»Hvorfor vil Du gaa? Jeg maa jo dog faa det Indtryk, at du er bange for at være sammen med mig.«

»Mærkværdigt, Oluf, efter at jeg har anvendt

al min Overtalelsesevne for at faa dig til at blive her paa Høibygaard.«

»Jeg vil ikke blive.«

»Jeg beder dig heller ikke mere, men jeg frygter dig ikke, Oluf.«

Fru Berg satte sig atter ved Vinduet.

»Altsaa», fortsatte han, »som en Purk paa otte Aar kom jeg her for at anraabe om din Barmhjertighed. Jeg var forældreløs, forknyt, pint af Længsel efter et Hjem, som ikke længere var mit. Du tog imod mig, din Mand var gladere ved mig end du, skønt jeg var din Broders eneste Barn.«

Han stod bag en Stol med Hænderne paa dens Ryg. Hans Stemme var rolig, men Øjnene sorte af Harme. Fru Berg saa ud i Haven, hvorfra det tunge Stormsus lød ind, blandet med en trøstesløs Knagen i nøgne, vanddrukne Grene.

»Derefter hele Rollen som fattig Slægtning. Min Arv var tilstrækkelig indtil Studentereksamen, men fem Aar ventede jeg paa at komme i Latinskolen, fordi din egen Søn skulde med. Det var Begyndelsen. Efter mange Aars Slid kommer Fyren tilbage til Høibygaard med et Adjunktembede i Lommen. Han faar Under-

retning om, at ingen savner ham. Det er Slutningen.«

Fru Berg smilede koldt, men tav.

»Du syntes nærmest at finde det komisk, da jeg i Eftermiddag vovede at optræde som Frier til din Datter. Du gjorde den Bemærkning, at du ikke syntes om mig og motiverede ved dette noksom bekendte Faktum et Afslag baade fra dig og Marie, skønt hun alle Dage holdt fast ved mig som jeg ved hende. Regnede du mig ikke en Forklaring værd? Din Overlegenhed har hidtil ikke anfægtet mig, det ved du, men jeg syntes unægtelig, du kunde have lagt den til Side paa en Dag, da et Menneske i tungeste Alvor gør dig et Spørgsmaal, hvis Svar er frygtelig afgørende for hele hans Liv. Eller synes du det ikke?«

»Du blev som sædvanlig straks hæftig, saa snart du mødte Modstand, Oluf, og jeg vil ikke vide af nogen Slags Voldsomhed, derfor gik jeg fra dig. Jeg har ikke nægtet at give dig en Forklaring. Jeg er beredt til at give dig den nu.«

Deres Øjne mødtes — samme graa, kloge, skarpe Øjne.

»Jeg siger dig Tak, Tante, Tak paa Forhaand. Vil Du med det samme mindes, hvor mangen

Gang du viste, at du ubetinget stolede paa mig. Husker du Brevene til mig, efter at Edvard var flygtet baade fra dig og mig og Studeringerne og stukket til Søs. Bebrejdede du mig noget. Lod du mig ikke forstaa, at du ansaa mig for at være uden Skyld i hans fortvivlede Beslutning. Takkede du mig ikke atter og atter, fordi jeg i de mange Aar havde været for ham som en kærlig Broder?«

»Jeg takker dig inderligt endnu den Dag i Dag.«

Han gik hen over Gulvet.

»Edvard og Marie . . den ene er rejst fra mig . . den anden skal rives fra mig . .«

Han stod pludselig stille.

» . . . men vogt dig, Tante. Hver Ulykke, du bringer over Marie og Edvard og mig med, de skal blive Høibygaards Spøgelser engang. En Morgen, naar Du vaagner, er de komne, og da bliver de her.«

Hans Stemme begyndte at dirre, men Fru Berg afbrød:

»Jeg taaler ikke dette, Oluf. Hvad der bliver en Sag mellem mine Børn og mig, det skal jeg vide at forsvare.«

Han lo.

»Rigtigt. Den Dag, da du ser Edvard komme udpint af sine Lidelser, da han forklarer dig, at hans Læsetid var ham en uafbrudt Kæde af Ydmygelser, saa han foretrak at skjule sig som Matros i en gammel Skude . . hvad saa . . skal han have Tilgivelse af én, der et Aar igennem har siddet i sin stolte Fornemhed uden at værdige ham et Brev . . eller hvordan? Se ud, Tante, i Nat skvalper Edvard rundt i Nordsøen.«

«Du troede ikke, Oluf, at det strandede Skib, som Avisen i Dag melder om, kunde være Edvards?« Der gik en fin Rødme over Fru Bergs blege, strenge Træk.

»Nej, nej!« raabte han i hed Harme, »men jeg forstaar ikke . . er det nødvendigt, at han skylles død over Revlerne, før du kan gennemrystes. Var jeg da dum, naar jeg troede, at jeg paa dette Besøg i det mindste kunde slaa et Slag for min ulykkelige Broder?«

»Jeg vil sige dig, Oluf, at dine Forbønner for Edvard betragtede jeg altid som en Fornærmelse mod mig,« sagde Fru Berg roligt, »og skal vi saa lade Marie og Edvard ude af Samtalen!«

Han lo ondt.

»Saa bliver jeg selv tilbage. Og jeg siger dig — jeg forlader Høibygaard iaften med det

eneste Ønske, at jeg engang kan komme igen med Vaaben mod dig. Der er Uvejr over mit Liv, har du sagt. Jeg ønsker kun, at jeg engang kunde lade det suse ind over dig og dine forstenede, selvglade Stuer.«

»Jeg vil ikke gaa«, svarede Fru Berg lige roligt, »før jeg har givet dig den Forklaring, som jeg lovede. Men jeg beder dig høre paa mig i Ro. — — Oluf, du var en opvakt Dreng, da du kom her, men du var pinlig forkælet. Ros og Beundring fordrede du fremfor alt. Mine Børn blev opdraget strengt. Du trivedes vanskeligt i dette dit ny Hjem. Der har altid været en ubøjelig Natur i dig. Kun den lille Marie blev din trofaste Tilbeder, derfor blev dit Sind hurtig vendt fra alle andre til hende alene. Du tog mod hendes Beundring, og du gjorde Gengæld ved Offervillighed overfor hende. Jeg har aldrig tvivlet om, at du var god i Grunden. Du kom bort. Du tog glimrende Eksaminer, og i Ferien fornyede du atter og atter det særlige Venskab mellem Eder. Men fra den Dag, du kom til Universitetet, blev dine Besøg kortere og sjældnere. — Jeg ved, du mente ikke at være velset her, det lader vi staa, Følgen blev i ethvert Tilfælde, at Marie aldrig, siden hun blev

voksen Kvinde, har haft Lejlighed til at se dig som den, du er. — Det maa du indrømme mig.«

Han svarede ikke.

»Jeg kan beklage dig, Oluf . .«

»Du skal ikke beklage mig.«

Atter gik en svag Rødme over Fru Bergs Ansigt.

«Marie nærer endnu en Slags Barneforelskelse for dig; dit Navn, Oluf, er sikkert vævet ind i hendes lyseste Barndomsdrømme, men lige saa sikkert vil du blive Aarsag til hendes Livs dybeste Skuffelse, hvis hun blev knyttet til dig som din Hustru. Der er gennem hele dit Liv noget forfejlet, noget sært forurettet. Du taalte ikke i din Barndom at overflyttes til en anden Jordbund. Du blev det alligevel, og du forskansede dig mod alle.«

»Nej!«

»Du tænker paa de to igen. Ja, jeg ved, jeg skylder dig Tak for din Omsorg for Edvard. Du har aldrig svigtet ham, Oluf. Jeg vilde takket dig noget tiere, hvis ikke du altid viste mig, at din Uvilje mod mig voksede. Dine Breve angaaende Edvard var korte, tørre og uvenlige. Enhver Understøttelse fra mig afslog du, skønt jeg havde lovet at bekoste din Uddannelse. Du

var bleven hovmodig, Oluf; thi jeg vil ikke sige stolt, du vilde jo ydmyge mig gennem dit Afslag. Og dog trykkede din Fattigdom dig. Du blev haard og opfarende i al din Færd. Du søgte ingen Venner. Det var din Stolthed, at du ikke trængte til andre. Du kunde se en Fornærmelse i enhver uskyldig Ytring, og i din Hensynsløshed, som stadig voksede, tog du ikke i Betænkning at bruge dine store Evner mod enhver, der kom dig paa Tværs. Jeg ved mere om dig, end du tror.«

Over hans magre Ansigt gik der hæftige Trækninger.

»Sig det«, sagde han hastigt, »og du skal se, hvor jeg kan forsvare mig.«

»Jeg tvivler ikke om, at du har let ved at retfærdiggøre dig i dine egne Øjne.«

»Hvad skal det sige?« spurgte han brat, saaret og gik imod hende.

»Det skal sige, at du og jeg tænker vidt forskelligt, Oluf, og intet andet. Jeg tvivler ingenlunde om, at du tør staa ved dine egne Handlinger. Men Talen er jo ikke derom. Du handlede i Overensstemmelse med din Natur, du vil ogsaa dømme ud fra den, og netop denne din inderste Natur er det, jeg frygter. Marie er

barnlig og bøjelig Din Hensynsløshed, din Bitterhed mod Verden og dit Stivsind, Oluf, vil hurtig skræmme hende. Jeg tror, at du vil faa mange imod dig, hvorhen du end kommer. Hun er mindst af alle skikket til at tage Parti og leve i Uro. Tvinges hun dertil, da begaas der Vold mod hendes inderste og bedste Natur, og derfor sidder jeg her, Oluf, for intet mindre end at værge Marie mod dig.«

»Hvilket du aldeles ingen Ret har til.«

»Jeg anser det ikke alene for min Ret, men for min Pligt.«

Han kom helt hen til hende. Han var spøgelsehvid i Ansigtet.

»Ved Du egentlig andet, end at du er stærk nok til at kommandere Marie. Ved Du, hvad jeg bliver til, hvis jeg rejser skuffet fra Høibygaard i Aften?«

»Nej, Oluf, men det bør ikke undre dig, at Hensynet til dig træder i Baggrunden, naar Afgørelsen gælder min egen Datter.«

Da lo han.

»Folk har vist mig Hensyn, naar jeg har tvunget dem, ellers ikke. Jeg kan endnu ikke tvinge dig, men den Tid kan komme. Du vil svare, at jeg selv er brutal. I Dag har jeg vist

Marie det Hensyn, at jeg drager bort uden at sige det Ord til hende, som jeg i Aaringer har forberedt mig paa.«

»Det takker jeg dig inderligt for, Oluf.«

»Forstaar du da, at mit barske Stivsind, som du siger, har intet at gøre med den eneste, som ret staar mig nær. — Maa der saa gaa Vogn til Stationen i Aften?«

»Ja, selvfølgelig. — Oluf, skilles du fra mig med dyb Uvilje mod mig?«

»Spotter du?«

»Fy, Oluf!« — Hun rejste sig og stod tavs et Øjeblik. — »Anderledes ser jeg ikke paa dig, end at jeg mangen Gang under din Færd har ønsket, at du var min egen Søn. Vi to kunde blevet gode Venner. Det gør mig ondt for dig, Oluf.«

»Jeg har altid holdt mere af Haan end Medlidenhed.« sagde han i haard Ligegyldighed og vendte sig mod Vinduet.

Fru Berg gik stille ud.

*

Der var en særegen Stilhed, en høibygaardsk Stilhed, der kun passede til disse store Stuer, over disse smagfuldt ordnede, altid skinnende

Møbler. Den laa der ved Vinter og Sommer, ved Dag og Nat, den laa som fortættet om Fru Bergs høje, ranke Skikkelse, bag den smilte hun, gennem den talte hun, og indhyllet i den kom hun til Syne i Dørene. Og selv den fremmede, der første Gang steg op ad den brede Stentrappe, følte, hvordan Stilheden tog ham, mildt, køligt og fornemt, han sank ind i den, hans Tanker blev klare, og hans Hoved blev let, og han talte med dæmpet Livlighed. I Fru Bergs Værelser raabtes aldrig højt, blev der aldrig let højt. Stilheden var almægtig, uangribelig. —

Oluf stod med Panden støttet mod Ruden. Udenfor hvinede Stormen.

Ansigt til Ansigt med det raa Uvejr kom der over ham selv en haard Ro, men naar Regnbygerne overdængede Ruderne og stængede for Synet, da slappedes han og kunde ikke med al sin Magt værge sig mod Tungsindet, dette frygtelig tilintetgørende Tungsind, der atter og atter faar Øjnene til at svie.

Op gennem Havegangen kom en Mand i lang Oliefrakke. der skinnede mørk og vædeblank i Regntaagen. Oluf rev Vinduet op.

»Fik De Svartelegram?« raabte han.

»Ja.«

Manden kom hurtig nærmere. En rystende Haand kom ud gennem Vinduet, en anden rystende Haand slap i samme Nu sit Tag i Karmen for at rive Konvolutten itu.

Stormen hug Vinduet i, saa Ruderne klirrede.

*

Fru Berg stod i Spisestuen. Hun havde just givet Ordre til at dække Aftensbord.

Oluf kom hovedkulds stormende ind i Stuen.

»Edvard er død,« skreg han, »han er druknet, han er med mig . .«

Han styrtede hen mod Bordet, sank ned paa en Stol, lagde Hovedet paa Armene og hulkede som et Barn.

»Fat dig, Oluf . . . Fortæl mig . . .,« lød Fru Bergs Stemme skærende gennem Værelsets Lydløshed.

Derefter blev det længe stille.

En Haand lagde sig blidt paa hans Skuldre, men han for op, vild og forvirret.

»Telegrammet«, hviskede Fru Berg, »du har alligevel telegraferet.«

»Ja, jeg vilde ikke ængste dig, jeg telegraferede . . . . Skibet er Vrag, og hver Mand druknet.« — Han saa lige ind i Fru Bergs ligblege Ansigt,

selv murhvid og med Læber, der dirrede. — »Jeg holdt af ham over alle Ting. Han elskede mig . . en af de to, der holdt fast ved mig . .«

Hans Ansigt fortrak sig ustyrligt, og atter lagde han sig grædende ned. Hans ene Haand klappede blidt, taktfast og ustandseligt mod Bordpladen.

*

Ene.

Han havde for længe siden hørt, hvordan Fru Berg varsomt lukkede Døren efter sig.

Til alle fire Vægge, den ubønhørlige, høibygaardske Stilhed. Udenfor et hylende Uvejr.

Han var ene.

Men atter og atter saa han Manden, der i sort og vædeblank Oliefrakke hastede op over Havegangens Grus, og naar han kom nærmere, havde han Edvards døde Ansigt under den drivvaade Sydvest.

Rystende for Edvards Genfærd, saa nær Marie, at han nu og da hørte hendes og Moderens Skridt over Loftværelsets Gulv, stod han hjælpeløs ene.

Vild af Sorg var han, saaret, forladt — nu hævede Trodsen i ham sit stærke Hoved.

Han rejste sig med stivnede Træk — nu var han ond.

*

»Oluf, jeg haaber, at du vil blive her til i Morgen.«

Det var Fru Berg, der kom tilbage. Hendes Stemme var mild. Hun syntes dødtræt.

»I hvert Tilfælde rejser jeg ikke, før jeg atter faar talt med dig. Kan det ske nu, er jeg rejsefærdig.«

Han rejste sig og blev staaende. Fru Berg standsede lige indenfor Døren. Der havde været en dyb, truende Funklen i hans Øjne, der syntes helt sorte i det hvide Ansigt.

»Du taler i en ejendommelig Tone, Oluf, hvad vil du?«

Han rettede sig saa pludselig, at Fru Berg for sammen. Han stod stiv som en Støtte, og hans gennemborende Blik slap hende ikke.

»Det skal jeg sige dig, Tante,« begyndte han meget langsomt. — »Jeg vil nu prøve at rokke din Selvtillid. Jeg vil vise dig, at det ikke altid er let at tage Ansvaret paa sig. Nu staar jeg med Vaaben imod dig, thi jeg tager

ikke fejl, naar jeg tror, at fra i Aften er min døde Broders Skygge en Magt her i Huset.«

»Du tager ikke fejl,« svarede Fru Berg koldt og kom hen mod Bordet.

»Du har jo i hans Livshistorie et Hul paa et Par Aar«, sagde han, og hans voksende Vrede dirrede i Stemmen, »det Par Aar, da han ikke havde nogen bedre end mig at støtte sig til. Nu skal du faa et Indtryk af, hvad Edvard blev. Jeg har fulgt ham fra den Aften, da han tog sin store Beslutning og i vanvittig Fortvivlelse kylede Bøgerne rundt i Værelset for aldrig at tage dem mere. Da saa jeg første Gang, hvor nær hans Bitterhed imod dig var i Slægt med Had.«

»Had, Oluf!«

»Had, Tante. Generer Ordet dig. Hans højeste Ønske var at faa en liden Landejendom, først og fremmest til Trods for dig. Han ventede paa din Død, Tante, at han kunde faa Midler i Hænde.«

»Du lyver, Oluf! — — Oluf,« hviskede hun, »husker du, Edvard er druknet.«

»Jeg husker, at Edvard sagde, hvad her er sagt. Muligt han overdrev, han var altid fortvivlet, naar jeg traf ham. Muligt ogsaa han ventede paa et venligt Brev for at komme hjem og bede,

hvor han før truede. Han var veg, men Brevet kom aldrig.«

Fru Berg nikkede tankeløst en Gang, blev graa i Ansigtet og gled ned paa Stolen. Det var, som om hun efterhaanden forsvandt for hans Blik. Hendes Øjne blev sky, hun kæmpede sin sidste Kamp for at holde sig oppe, og tilbage var der kun en bleg, famlende Skygge af den Fru Berg, der saa tidt havde aftvunget ham Beundring. En trodsigt overbærende Medlidenhed begyndte at stikke ham i Brystet, men som for et Slag i Ansigtet veg han tilbage. Fru Berg havde atter rejst sig, den samme som før. Rank og selvsikker gik hun lige imod ham.

»Maa jeg spørge dig, Oluf, hvad er Meningen med dette?«

»At du skal kende Konsekvenserne af dine egne Handlinger — ganske simpelt.« Han talte i kold Ro. — »Jeg ser, du frygter disse Konsekvenser — Godt! — Det falder mig ind, at Marie vil drage Nytte af dette. Du vilde sætte Grænsepæle for Edvards Liv. Du fik dog ikke beregnet, hvor hans stakkels, svagt begavede Hoved til sidst skulde hvile. Det bliver herefter vanskeligere at være Maries Forsyn.«

»Sig mig engang, Oluf, venter du dig selv noget af dette?«

Han saa paa hende i haanlig Forundring.

»Jeg venter mig intet af dig.« — Han lo. — »Jeg vil end ikke tage mod en Venlighed, der kom fra dig. Det var ikke Edvard alene, du pinte med din Haardhed. Ved du, hvad han skrev i sit sidste Brev: »Jeg havde Lyst til at liste mig hjem en Aften og se Marie. Tror du, Oluf, at hun vil kende mig, som jeg ser ud nu. Tror du, det var Synd imod hende — nu har jeg saa faaet mig en ny Trøje . . en ny Trøje . .«

Han saa Fru Berg ind i Ansigtet, vendte sig hastig bort, bankede nogle Gange med Knoerne i Bordet og gik derpaa hen til Vinduet.

»Oluf.«

Han stampede rasende i Gulvet.

»Har Du Edvards sidste Brev, Oluf?«

Der gik et hæftigt Jag igennem ham, men med en voldsom Bevægelse rev han Brevet op af Lommen.

»Hvorfor ikke,« sagde han saarende haardt, »læs selv, hvad jeg vilde sagt . . hvorfor ikke . . bliv ikke bange for en hjemløs Stakkels Jamren . . »Jeg kunde alligevel blevet en anden, Oluf, hvis jeg havde haft en Moder, der holdt af mig.«

Han stod atter ved Vinduet. Han hørte

Papiret knitre i Fru Bergs Hænder. Stilheden var pludselig fyldt med tusinde sære Lyd. De drog sig sammen til en slørfint klingende Tone, der stadig holdt sig og efterhaanden blev uudholdelig.

»Oluf, maa jeg beholde Brevet?«

»Nej,« raabte han barsk og tog det tilbage, men rev det derpaa itu og kastede Stumperne i Kakkelovnen.

Fru Berg dirrede let.

»Tør du forsikre, Oluf, at du aldrig har hjulpet til at drage min Dreng fra mig?«

»Jeg har sagt dig det før. I Længden udholdt han ikke at være hjemløs. Hundrede Gange bad jeg ham mindes, at du dog var hans Moder.«

»Bliv ikke vred, Oluf. — Hvad svarede han dig?«

»Har jeg dig, Oluf, behøves ingen andre. — Altid det samme.«

Fru Berg saa længe paa ham.

»Jeg tror dig. Det stod jo mellem Brevets Linier. Tænkte han paa at bo hos dig i dit Embede.« — Der var en tjernt dirrende Blødhed i hendes Stemme. — »Oluf, jeg beder dig igen, at du vil vente til i Morgen.«

»Ja, jeg bliver; thi jeg vil tilbyde mig at rejse op og hente Edvards Lig herhjem.«

Da græd hun.

*

Det var langt hen paa Aftenen.

Uvejret tog til.

I sit Gæstekammer sad Oluf og saa ud. De sorte, susende Træer kunde lige skimtes mod den vildt forrevne Himmel. De klagede sig derude i Natten og ligesom vred sig under Stormens Voldsomhed.

Det bankede sagte paa Døren.

Han lyttede. Edvards Genfærd tegnede sig for hans stirrende Øjne. Han saa det døde Ansigt under Sydvesten, der drev af Søvand. Han rejste sig og blev staaende afventende, og atter bankede det.

Da rev han Døren op.

Det var Fru Berg, som stod derude i Mørket.

»Gud ske Lov,« sagde hun inderligt. »Du er ikke til Sengs. Kommer jeg ind, Oluf?«

Han traadte hastigt til Side. Hendes Bevægelser var sært vaklende, og hun satte sig øjeblikkelig paa Stolen ved Døren.

»Er Du ikke vel?« spurgte han lidt ængsteligt.

»Jeg saa paa Trætoppene«, svarede hun med et kummerligt Smil. — »De duvede. Jeg blev søsyg. Vinden tuder saa fælt om Sovekammeret. — Nej, Oluf, du maa ikke se ud ad Vinduet. — Det var lidt uhyggeligt at være ene.«

»Men Marie?«

»Marie har grædt sig i Søvn. — Du maa sidde stille, Oluf. Se, Sofaen gynger.«

Hun vendte sit hvide Ansigt imod ham.

»Jeg har noget at forklare dig, og det faldt mig ind, at i Aften vilde du maaske bedst forstaa mig; thi i Aften føler du dig jo ogsaa grebet — ikke sandt. — Vil du ikke skrue Lampen lidt bedre op. — Den lyser ikke.«

Der var steget noget kvælende op i hans Hals. Han forstod, at i hende var noget mægtigt knust. Han blev bange et Øjeblik. Hans Hænder rystede og blev iskolde.

»Jeg synes, Oluf, at du bliver bleg. Bliv ikke urolig. Jeg sad kun lidt for længe og tænkte paa, hvilken Stue jeg skulde gøre i Stand til at tage mod Edvard. — Ved du, hvad jeg kom for at sige dig, Oluf. Jeg sagde Marie dit Ærinde her. Glæden derover har dæmpet Sorgen for hendes Broder. Nu sov hun ind.«

Han havde rejst sig, Den klamme Sved stod paa hans Pande.

Hun for sammen.

»Oluf, du maa være rolig. Jeg har meget endnu at sige dig. Lov mig, at du vil være stille. At vi to nu skal knyttes saa nær sammen, er mig en Grund mere til at forklare min Adfærd overfor dig og Edvard.«

Hun tav et Øjeblik.

»Jeg havde tænkt mig, at den Tid ikke var fjern, da Edvard kom tilbage.« — Hun gyste pludselig og saa forfærdet paa ham. — »Sig mig det, Oluf. Er det muligt, at Edvard tvivlede paa min Kærlighed over for ham. Kan du tro det?«

»Jeg ved det ikke.«

»Oluf«, raabte hun i fortvivlet Angst, »kan da ikke du forstaa, at der kunde ligge Kærlighed bag min Tvang imod ham?«

»Jo.«

»Jeg bebrejdede ham aldrig noget. Jeg forlangte kun, at han skulde fuldføre sine Studier saa godt som muligt, saa fik han senere selv raade.«

Hun tav og stirrede tomt frem for sig.

»Hvis du vidste, Oluf, hvor inderligt jeg

ventede den Time, der skulde bringe ham tilbage.« — Hun talte tonløst. — »Men jeg turde ikke kalde paa ham. Med mine første Ord maatte jeg befale ham at vende tilbage til det ufuldendte Arbejde. Og jeg har stolet trygt paa, at han nok skulde komme. Den Grund, jeg lagde i ham, skulde nok skinne frem. Altid har jeg talt om dette: at gøre sin Pligt. Men Edvard har dømt mig og dømt mig forfærdelig skyldig. Jeg saa det af Brevet. Marie skal ikke dømme mig. Marie skal selv raade.«

Fru Berg bøjede sig langsomt forover og sank hen i Tanker.

»Vær god imod hende,« sagde hun bedende.

»Hvad skal dette sige?« spurgte han hastigt, og Harmen glødede paa hans Kinder.

»Bliv ikke vred, Oluf. — Hun nærer en saa ubegrænset Beundring for dig. Lad hende altid beholde den.«

»Beundring«, gentog han, »hvem har givet hende denne Beundring. I Aarevis har vi næppe været sammen en Dag til Ende.«

»Jeg, Oluf,« svarede hun. »Jeg har ogsaa altid beundret dig.«

Han saa paa hendes sammensunkne Skikkelse. Hans Øjne sved.

»Jeg vil ikke mere tænke paa at dømme«, fortsatte hun, »men jeg tror, at Kærligheden til dig kan vokse hurtig frem i Ly af denne Beundring, og jeg vil da kun rette den inderlige Bøn til dig, at du altid husker paa, hvor stærk en Mand der skal til at holde en Kvindes Kærlighed fast — thi Kærlighed kan ikke taale Skuffelser — Kærligheden gør ikke overbærende, den gør fordringsfuld, den vil ikke vide af Svaghed, af Medlidenhed. At faa et Menneskes rette, stærke Kærlighed er at faa en stor, men en frygtelig Gave, denne Kærlighed, der strækker sine fine Rødder indtil det dybeste af den sjælelige Blufærdighed.

»Oluf,« hviskede hun, »Marie skal være lykkelig«.

»Og saa vil jeg endnu bede dig, Oluf, at du vil have god Vilje til at forstaa mig. — Kender du dem, man kalder Pligtmennesker. De er stivnede, ikke sandt, de er ubevægelige. Jeg siger dig, Oluf, at de er lykkelige. Med aabne Øjne gaa de i Pligtens Fodspor. Opad gaar de, op mod en tindrende Stilhed, hvor stærke Nydelser ikke findes, fordi al Selvforglemmelse er banlyst, men hvor de store Sorger ogsaa ligge afmægtige. Om Døden skimtes,

hvor Vejen slipper, man ængstes ikke. — Af Erfaring ved jeg det, og jeg vilde, at ogsaa mine Børn skulde bygge sig Stigen opad, Trin efter Trin af viljestærk Selvovervindelse. Forstaar du nu, at jeg var haard mod Edvard?«

Han nikkede.

»Og forstaar du nu,« vedblev hun, »at jeg vilde værge Marie imod dig. Din haarde, stridige Natur, Oluf, gav mig saa liden Tryghed for hendes Fremtidslykke.«

»Hermed er dog aldeles ikke forklaret, at du med Magt vilde kue Maries egen Vilje«, sagde han kort, thi hans Vrede begyndte atter at røre sig.

»Jo, det er«, sagde hun stille, »men iøvrigt, hvad havde det at sige, om ogsaa Marie var, hvad man vil kalde forelsket i dig? Forelskelsen vil snart gaa over. Ogsaa dette ved jeg af Erfaring,« sagde hun og saa stift paa ham.

Han blev bange for hende i dette Øjeblik.

»Du har aldrig været lykkelig,« sagde han.

»Altid, Oluf!« svarede hun, og der blev længe stille. —

Uvejret tog stadig til. Hun lyttede efter det hule Sus i Trækronerne. Regnen knitrede mod de sorte Ruder og drev ned i store Strømme.

— Han kunde se, hvordan en mørk Angst atter vaagnede i hendes Ansigt.

»Men vil du nogen Sinde føle dig lykkelig mere?« spurgte han hidsigt og bønligt.

»Jeg kan ikke taale Usikkerhed,« hviskede hun, »vidste jeg kun, hvad min Dreng tænkte, den Gang det gjaldt. Thi at hans Tanker ogsaa den Gang gik til mig, det vil jeg tro til Trods for alle hans haarde Ord.«

Hendes Øjne løb fulde.

»Tante«, sagde han hæftigt, og Stemmen dirrede stadig stærkere, »havde jeg Ret til at fortælle dig dette . . . hans haarde Ord, mener jeg. Burde jeg rejst min Vej og gemt mig bort?«

»Ret!« — Hun talte i bleg Forundring. — »Tænkte du da ikke paa Maries Lykke? — Ret! — Jeg forstaar ikke. Tænker du maaske paa mig. — Jo, Oluf, det var din Pligt at sige mig dette. — Og dobbelt Ret havde du, Oluf,« vedblev hun i glødende Ivrighed, »hvis nu du vil tage Marie sikkert ved Haanden. Hun ligner mig, thi jeg har opdraget hende. Hun vil idelig fordre Næring for sin Kærlighed, Næring gennem dette at være Tilskuer til hele dit Liv, gennem dette at trænge sig ind til de skjulteste Drivkræfter for al din Færd. Hun vil fordre at være

stolt af dig. Hun vil fordre at turde hengive sig til dig med den mest ubegrænsede Tillid.«

Han havde rejst sig.

»Marie skal være lykkelig«, hviskede hun, rejste sig langsomt og gik hen til Bordet. — »Og jeg skal hjælpe dig. Jeg skal altid staa paa din Side. Jeg vilde maaske rive ned, hvad jeg før har bygget op. — Hun s k a l være lykkelig.«

Hun tav. Han var gaaet helt hen til Vinduet. — Fru Berg saa ud.

»Men iaften skulde vi maaske tale om Edvard«, sagde hun pludselig. — »Jeg syntes, jeg havde meget at spørge om. Har jeg faaet noget sagt? Jeg tror alligevel, jeg vil helst være ene. Det er blevet meget sent, Oluf.«

Hendes Hænder begyndte at ryste.

»Skal jeg ikke følge dig gennem Stuerne?« sagde han hastigt og indtrængende bønligt.

»Hvorfor?« spurgte hun forvirret. — »Var det muligt, at min Dreng kunde naa herhjem, vilde jeg da ikke møde ham. Vilde jeg slippe ham, før jeg havde faaet Svar paa det eneste Spørgsmaal, jeg talte om før.« Hun saa pludselig op paa ham. — »Men jeg kan ikke se Syner«, vedblev hun. Hvert Træk i hendes blege Ansigt

var smertelig spændt, men det var i dette Nu atter den stærke, selvbeherskede Fru Berg, der stod for ham. »Prøv nu paa at sove,« sagde hun og rakte ham hurtig Haanden. — »God Nat, Oluf.«

*

Han havde hørt hendes Trin fjerne sig, og den rugende, høibygaardske Stilhed havde atter bredt sig om ham. Men den var ramt af et Opløsningens Pust. Dens før saa stærke Herskerinde skulde nu som en hvileløs Aand flakke rundt i de tomme Stuer.

Han forstod intet, men det gav frygtelig Alvor at se et Menneske gaa til Grunde.

Stilheden laa dyb omkring ham, indtil hin slørfint klingende Tone atter dukkede op, Sangen fra Stilhedens Gud i hin Verden, hvor Fru Berg har levet, og hvor Døden tavs og uophørlig kredser gennem Rummet.

Nu ligger om hende den Ensomhed, der giver klagende Genlyd af alle Tanker.

Hun gaar gennem Salen derovre, og lige mod hende kommer en Mand, i blanke Olieklæder, med udslukt Blik under Sydvestens vaade Skygge.

Hun iler mod ham, hun strækker bønfaldende

Armene frem, men da er Manden forsvunden, og Fru Berg gaar videre uden at se sig tilbage.

Stærke Fru Berg.

Han gyste ved Tanken paa hendes Styrke; hun, der gik til Grunde i Omsorg for, at Skyggen af hendes tabte Lykke ikke maatte mørkne for noget Menneskes Fod.

Han var ydmyget.

Fjernt dæmrede for ham en Anelse om, at den Ydmyghedens Aand, der nu for første Gang gæstede ham, maaske skulde lægge Grundstenen til den blide, stille Maries Livslykke.

Havde Fru Berg dog maaske haft Ret til at dømme ham, som hun fra først af gjorde?

Længe stod han og stirrede ud. Nu var han ydmyget.

ET ÆVENTYR

10de Octbr.

Jeg glæder mig til at føre denne Dagbog. Jeg vil skrive i den, hver Gang der hænder mig noget vigtigt eller jeg faar en god Tanke. Det første hænder sjældent, det sidste ikke hyppigt. Beviset derpaa er, at det i disse Dage er tre Aar siden jeg begyndte paa denne Dagbog, hvori der endnu intet er skrevet. Dette være da Titelbladet.

Denne Bog tilhører

Ingenieur Niels Halling,
p. t. Ungarn

om fire Dage hjemme i Danmark, Grosserer Hallings Villa, Strandvejen.

11te Octbr.

Jeg skriver ogsaa i Dag. Hver Dag er mig nemlig af en uhyre Vigtighed, fordi den endnu ikke er gaaet. — Fra den tidlige Morgen til den sene Aften tænker jeg nu paa Anna — hun

og jeg er opvoksede sammen, nu skal vi atter ses hver Dag. — For tre Aar siden, da jeg drog hjemmefra, var hun kun for Barn at regne, nu er hun voksen Kvinde. Jeg har baaret hende paa mine Arme, jeg kunde gøre det endnu, og jeg skal gøre det. Aldrig har jeg følt mig saa ung, saa stærk og saa fuld af Lyst til Livet — om tre Dage er jeg hjemme.

Jeg er, som om jeg atter var Barn.

Jeg ser, hvordan hun sidder og syr derhjemme i Villaen, den røde Villa — jeg kender den lige saa godt som hun selv. Onkel sover vist til Middag nu — hvem skulde tro, at jeg har holdt ud at være her i Aarevis — jeg har trofast travet rundt mellem Solsikkemarkerne og Majsagrene — hvem forstaar, at jeg har holdt det ud. — Ligemeget — nu gaar det hjemad.

Hvor pludselig blev ikke min Rejse bestemt . . hvor forunderligt, at jeg ikke for længe siden har taget den store Beslutning at vende hjem . . jeg har jo dog altid tænkt mig at ville leve mit Liv der hjemme . . ja, naturligvis.

Jeg har tjent mange Penge — nu skal jeg først begynde at leve.

12. Octbr.

From har i Dag været hos mig.

Han misunder mig, stakkels From, skønt han som sædvanlig intet siger. Han vilde tage Afsked og sende Hilsen til min gamle Onkel, der gav ham Middagsmad et halvt Aar igennem og senere sendte ham herned — derfor bliver From altid lidt underlig, naar vi taler om min Onkels Hus. — Jeg tror nu ogsaa, at han fra den Tid er lidt forelsket i Anna.

Men hans store Evner skal nok bane ham Vej gennem Verden.

Han er min bedste Ven.

13. Octbr.

I Morgen rejser jeg.

Men det forunderlige er sket. Min Glæde er blandet med Vemod. Jeg har levet længe i dette Land, jeg har truffet mange gode Kammerater . . . ogsaa From skal jeg forlade. Jeg vil ofte skrive til ham. Vort Venskab skal aldrig dø ud.

Men det umulige er ogsaa sket. Jeg er bleven ængstelig for den store Afgørelse . . . i det sidste Aar har hendes Breve forandret sig. Jeg lo, fordi hun vel bildte sig ind at skulle være voksen, ogsaa overfor mig . . nu er jeg

bleven bange for, at der skulde ligge noget alvorligere bagved.

Jeg har altid stolet blindt paa min egen Lykke. Nu kan jeg blive kold af Angst.

Men jeg længes mere end nogensinde.

Lille Anna!

14. Octbr.

Jeg skriver dette i Berlinertoget.

Der var en Gang en Prinsesse, der kaldte sin bedste Kammerat »Store Bror.« Hun behøvede blot at nævne hans Navn, saa stod han straks ved Siden af hende. Selv da Trolden kom og satte hende i et Glasbjærg, raabte hun blot paa sin store Bror. Han brugte tre Dage til at gøre sig større, men kunde da ogsaa løfte Glasbjærget og bringe Prinsessen hjem . . hvor ofte har ikke Anna og jeg leget »Store Bror.« Hun skjulte sig og raabte »Store Bror«, indtil jeg fandt hende og bar hende ind paa Sofaen i Dagligstuen.

En Dag lukkede hun sig inde i Spisekammeret, havde taget Nøglen af Døren og raabte nu »Store Bror,« til hun var halvkvalt af Latter. —

Jeg elsker Æventyr. Jeg ejer al Verdens Æventyr. Nu begynder mit eget Livs Æventyr. —

Der blev stor Glæde i Kongeriget, da den store Bror atter bragte Prinsessen hjem.

Hun skulde troloves med en Prins.

Men medens der paa Bryllupsdagen var Dans og Lystighed gennem alle Slottets Sale, forsvandt den store Bror.

Og ingen saa ham siden.

Hvordan er jeg dog bleven overtroisk.

Hvad vilde jeg ikke give til, at dette Æventyr havde en anden Slutning.

Burde jeg ikke være glad. Føler jeg ikke en uhyre Evne til at være glad.

Jeg søger stadig at glemme, at Rejsen gaar hjemad.

16. Octbr.

Forstaa mig enhver, som ret har et Hjem kært. Jeg standsede ved Havelaagen og drog Aande. Jeg tittede ængsteligt ind mellem Hækkene. Jeg blev kold, da jeg saa, at Fodskraberen ved Døren var fornyet.

Du stakkels, hjælpeløse Menneske. Fra Sorgen flyr du, og blev det dig forundt at naa til den højeste Glæde, da ligger Vemoden nærmest ovenover.

Jeg frygtede kun, at Haven ikke var den samme, men da den var uforandret, da kom alle de mange Aars Længsler som store Fugle flyvende fra det fremmede Land. Var jeg glad, da det bævrede om min Mund. Som et Barn hilsede jeg til alle Sider.

Jeg kan i Dag ikke skrive mere.

17. Octbr.

Der sad en Kvinde ved Vinduet. — Dermed er alt sagt.

Hun var mig fremmed, thi hun var skønnere, end mine Evner havde kunnet male hende for mig. Jeg syntes, at hele Huset gled frem imod mig. Dyb Ro laa over hende — Prinsessen i Æventyret.

Jeg stirrede paa hende, til hendes Blik mødte mit, og hun var gennem alle Værelser og mødte mig, før jeg naaede Verandatrappen.

Og det skal jeg aldrig glemme.

Jeg kan i Dag ikke skrive mere.

18. Octbr.

Det blev Aften. Vi var ene i Dagligstuen.

Flere Gange i Løbet af Dagen vidste hun at vende Samtalen mod From. Nu nævnede

hun ham ikke, da vi var ene. Hun vilde skuffe mig. Hun vilde benytte min Godtroenhed. Det var ufint af hende. Jeg har været hendes eneste Fortrolige gennem hele Livet. Jeg forstod ikke, at hun kunde vise Snildhed i at føre mig bag Lyset. Anede hun mit Ærinde hjem, var det saa meget mindre smukt. Jeg var saaret og forstod hende ikke.

Senere forstaar jeg hende. Hun var syg af Længsel, og hendes Haab havde Vingerne stækkede.

Octoberaftenens røde Sol laa over hende, som hun dér sad.

»I det sidste Aar, Anna, har dine Breve forandret sig.«

»Nej!« — Hendes Stemme var meget haard.

»Jo.«

»Ikke meget!«

Da turde jeg intet sige før længe efter.

»Jeg tror, at From holder meget af dig, Anna.«

»Saa?»

»Har han aldrig sagt dig det?«

Hun svarede ikke.

»Om Forladelse, Anna!«

»Nej, Niels, han har aldrig sagt mig det.«

Det var blevet mørkt omkring os. Hun saa paa mig, og siden veg Øjnene ikke fra mig.

Langsomt rejste hun sig.

»Ved du, Niels, at jeg har altid hellere villet holde mest af dig end holde mest af From?«

Hun talte stivnet og monotont. Da rejste ogsaa jeg mig.

»Du er god, Niels. Og du holder af mig — du elsker mig — jeg vil bruge det stærke Ord. Du er ikke fremmed for mig. Du skal ikke tro det. Du ved ikke, hvor meget jeg mindes i dette Øjeblik . . Niels, al din Godhed . . sig det saa, Niels, nu maa du. Jeg ved, hvorfor du kom hjem. Sig mig det saa . . min egen Bror . . min eneste Bror . . min store Bror . . nu er det først, jeg mærker, at du er hjemme.«

Der var ikke en Tanke i mit Hoved.

Hun kom hen imod mig- Jeg saa hende kun som en slank, mørk Skikkelse. Hun lagde sine Hænder fladt paa mit Bryst. Jeg følte mine Øjne svie i afmægtig Graad. Hun satte sit Ansigt tæt mod mit, og endelig kendte jeg de Øjne, der altid har ransaget mit Liv, lyst over det og givet det Glæde.

»Du er forundret over den Modtagelse, du har faaet Niels. Jeg var sær. Jeg har længe

været uberegnelig endogsaa for mig selv. Jeg har været saa ensom. Nu tager jeg trofast i din Arm, Niels . . nu vil vi to gaa ud . . ud i Ensomheden, langt bort . . ud i Skoven . . store, stærke Bror . . og vi vil kalde gamle Dages Lykke tilbage . . jeg er ellers aldrig glad . .«

Men jeg skriver ikke mere. Hendes Ord husker jeg, men jeg kan ikke skrive dem paa dødt Papir.

Hun var min. Jeg skulde aabnet min Favn, og hun vilde have grædt sin Længsel træt i mine Arme, men jeg havde endnu Vilje.

»Lad mig se dit Ansigt, Anna, — jeg vil tænde Lampen — jeg vil se dine Øjne i det Øjeblik, der er det mest afgørende i mit Liv.«

Dæmringen rullede sig sammen til stærke Slagskygger langs alle Vægge og svandt for et hvidt, skærende Lys. — Da var hun gaaet om paa den anden Side af Bordet. Hendes Øjne luede i mørk Trods, men ikke imod mig. Hun tvang kun hver Tanke fra sig, og hun ventede mig endnu. — Men da jeg gjorde et Skridt imod hende, blev Blikket fjendtligt . . endnu et Skridt, og der kom en skærende, kold Glans i hendes Øjne . . jeg saa ikke længere paa hende, men bøjede mig ned og kyssede hendes Haand.

»Jeg beder om intet, Anna.«

Hun for hæftig sammen. Hun traadte hen imod mig og saa mig ind i Ansigtet. Hendes Læber skælvede.

»Store Bror!«

Da græd hun.

Og jeg kyssede endnu engang hendes hvide, iskolde Haand og gik.

19. Octbr.

Nu gik jeg i Skoven — men alene.

Jeg har aldrig været bange for Vejret eller Mørket, jeg ved, jeg har været af dem, der ikke frygter noget, som man siger.

Den Aften var jeg bange.

Det var begyndt at blæse, denne Regnblæst, der kommer stødvis, blafrende og uberegnelig. Der kunde være Stilhed om mig, indtil pludselig en raslende Kavalkade af sammenkrøbet, hentørret Løv kom hvislende og skrattende forbi, slog mod mine Støvler og tabte sig atter i Mørket bag mig, mens Lyden døde bort mellem de sorte Stammer. Der var noget spøgelseagtigt over dette livløses Bevægelighed. Tog Blæsten til, da hviskede det hist og her, puslede til højre

og klagede sig til venstre. — Jeg gyste ved Gengangerlarmen i Ødet.

Jeg, som aldrig før har skænket Spøgelseverdenen en Tanke.

Gennem de høje Trækroner gik hule Sus, der kom og svandt i sørgelig, landflygtig Jagen. I et udgaaet Træs nøgne, saftløse Grene trommede Vinden sin vante Sang — hver Byge var som et Suk gennem Krattet. — Jeg kunde selv grædt ved Tanken paa det døde Træ og Skoven, der stundede mod Vinter.

Jeg, der aldrig vidste, hvad Klynken er.

Jeg, der altid roligt saa mod Dødens Komme.

Regnen kom, fin og isnende. Alle Lyd svandt i den ensformige Rislen langs alle Grene. Der faldt en tung Ro over mig. Men det hændte sig, at jeg ligesom saa mig selv vanke planløst om mellem sorte Stammer, i Regntaage, med Natten over mig, og da brændte jeg af Selvmedlidenhed.

Jeg, som altid troede blindt paa egen Lykke og egne Evner.

25. Octbr.

Der er en Slags tavse, trofaste Mennesker, som har en egen Evne til at høre Sandhedens

Hjerte banke i de Ord, der naar deres Øre. Og er dette Hjerteslag svagt eller uroligt, da lukker deres Sjæl sig og vil intet høre. Den lukker sig sørgende over sig selv. —

Den Slags Mennesker er sjældent fuldt lykkelige —

Til dem hører From.

Jeg skrev til ham, og jeg har sagt ham alt.

26. Octbr.

Der er et Æventyr, som stadig forfølger mig. Jeg vil fortælle det, fordi jeg da tror at kunne blive det kvit.

Det er om en Prinsesse.

Naturligvis. — Ejer hun end intet Land, hun er dog Prinsesse for den og dem, som er med i Æventyret. —

Hun var skønnere end alt, hvad Jorden har kendt. Hun var stolt, vild og dristig — kom da Frierne i Skarevis. Vejen til hendes skinnende Borg var sort af Mennesker, og altid stod der en Støvsky over den Vej, hvor alle trængte uroligt paa, fordi Længselen pinte. Men Vejen til den anden Side var ogsaa sort af Mennesker, og aldrig stod der Støv over den. Bred og lige tabte den sig ind i Horisonten med høj, skyløs Himmel over

sig. Thi der gik Mennesker, hvem Skuffelsen pinte. —

Der var en Guddom, som svævede hen mellem Stjernene, højt over Borgens Tinder. Han kastede et Blik mod Jorden, og han harmedes. Af alt, hvad Jorden ejer, har Kærligheden mest af Guddommens Væsen i sig. Men hun, der selv var kold, legede haant med dem, der stod uendeligt over hende, fordi de kunde elske. —

Han traadte ind i Salen, hvor Prinsessen sad som et Skønhedens Marmorbillede.

Selv var han skøn som Manden, om hvem Kvinderne fable i deres Drømme, naar den bliver mest forunderlig og taber sig i Verdener, som vaagne Sanser ikke fatte.

Prinsessen rejste sig.

Alle Lamper straalede, alle Fløjter klang, alle Vægge svandt . . ét var tilbage, han, for hvis Fødder hun laa.

Han vendte sig bort. Hun krøb paa Knæerne efter ham.

Han bad hende afføre sig det kongelige Skrud og komme til ham i Trælkvindens Dragt. Han bad hende kysse Støvet, hvorpaa hans Fod havde traadt. Han bad hende taale Svøbeslag over de blottede Skuldre. Han bad hende fly

fra Slottet til Ødemarken. Han bad hende give sig selv til Pris, den Time han vilde . . . og han slængte hende Spotteord i Ansigtet, da hun lovede det altsammen.

Og alle, der hørte det, de haanede hende som han.

Da Natten kom, da stod han ved Vinduet og saa mod sine høje Boliger. Han længtes tilbage. Nu vilde han bort. Nu var hun ydmyget.

Han hørte Graad der udenfor Døren, og da han lyttede, da var det hende, der krøb sammen for Kulden og græd. Hun var kommen til Døren, der gemte ham, men bankede ikke paa.

Ovenover glimtede alle store Stjerner koldt. Rummets tavse Kulde dalede i Natten over Borgens Fløje og Tinder.

»Jeg ved, du er der«, raabte han, «herind kommer du aldrig.«

Hun krøb tæt sammen og græd kun lydløst, at ikke hendes Graad skulde forstyrre hans Søvn derinde.

Der gik en Time, og hun sad der endnu.

»Jeg kom for at kue din Stolthed«, raabte han. — »Nu er du ydmyget. Gaa bort. Jeg vil dig intet.«

Der gik en Time, og hun sad der endnu.

Da viste han sig for hende i Døren og sagde: »Gaa bort. Nu har jeg lænket Ydmygheden til dit Blik. Bliv lykkelig. Jeg vandt Sejr over din Trods . . haardere end du blev ingen Kvinde ydmyget.«

Han holdt inde, thi hun forstod ham ikke.

Hendes Ansigt var blaat af Kulden. Trælkvindedragtens usle Pjalter laa om hendes forfrosne Lemmer, og bag hende stod Døden selv for at fange hende i sine Arme, naar hun sank sammen.

Men hendes store Øjne var vendt imod ham, og han stod tavs og stivnet.

Hvilket vidunderligt hviskede disse Øjne. Ydmyghed . . Bøn . . Sejrsbevidsthed i Ydmyghed, Sejrsbevidsthed i Stolthed, Sejrsbevidsthed i Bøn.

Sejren lagde Glans i hendes Øje, Sejren lagde et bønfaldende Smil om den blege Mund, der lukkede sig, mens Øjet faldt til, og hendes Hoved sank mod Dødens knoklede Arme. —

Ogsaa jeg vandt Sejr. Ogsaa jeg vil sejre til det sidste.

29. Octbr.

Haabet er en Sygdom, der kræver stærke Lægemidler. Ungdommen er en snigende Fjende.

Jeg var ung, og jeg vidste det ikke. Jeg er kommen til at bøde for den Sandhed, at jeg vidste det ikke.

3. Nov.

Der siges, at det Menneske, der besejrer Sorgen over sit Livs Tab, styrker mægtigt sin Vilje, men dette er ikke sandt.

Jeg kan tænke mig, at det svage Menneske, der i frygteligste Alvor ser sin Lykkes Forlis, bliver helt lammet, saa at Erindringen efterhaanden bliver ham den eneste Virkelighed.

Jeg kan vanskeligere forstaa, at et Menneske søger at uddybe sin egen Sorg for ret at gemme sig i den og hengive sig til det, man kalder Sorgens Vellyst — for mig den ækleste af alle Følelser.

Jeg forstaar ikke dette, men én Ting ved jeg.

Det Menneske, der ikke vil synke sammen, det samler de elendige Rester af sig selv til et nyt Menneske, et Vrag af et Menneske, der i sin Blodfattigdom intet taaler, men flyr fra alt, hvad Haabets er, flyr fra Haabets evigt vaagne Uro.

Men dette ny Menneske har ikke en stærkere Vilje. — Dets Vilje har kun saa uendelig lidet at regere over.

10. Nov.

From er kommen hjem. Saa død er min Tanke bleven, at Budskabet forundrede mig.

12. Nov.

Hun har siddet ved min Seng.

Det er mod min Vilje, hun kom. — Det er Sandhed. — Det var endnu mere mod min Vilje, hun gik. — Det er ogsaa Sandhed.

Det var ondt Veje udenfor. Jeg frøs og kastede mig frem og tilbage. Jeg har gjort mit Sind haardt mod Mennesker; thi min Haardhed gør mig rolig. Dog kan det ogsaa hænde, at denne min egen Haardhed knuger mig selv. Sandhed skal være Sandhed. Hun kom til mig, da Ensomheden var mig frygtelig.

Hun sad ved min Seng. I Mørket saa jeg hende ikke, men jeg maatte kende Stemmen.

»Kære Niels,« sagde hun, »du gør mig megen Uro, saa ofte som du kalder paa mig.«

»Du lyver,« svarede jeg; thi jeg blev hæftig vred.

»Jeg tænker altid paa dig, Niels, og jeg kan ikke være lykkelig, fordi jeg tænker paa dig. Du føler dig bedraget af mig. Det er, fordi du aldrig har forstaaet mig.«

Der blev stille om mig, og jeg lyttede spændt.

»Niels, kender du det, man kalder Medfølelse, den fine, klingende Medfølelse, der er saa nær i Slægt med Beundring. Læg Mærke til, at jeg siger ikke Medlidenhed. Men ogsaa Medfølelsen har Trangen til at hjælpe, om end den aldrig giver Almisse ved Dørene. Den hjælper i Stilhed, den regner ud og venter, til de indviede Øjeblikke kan komme, og da træder den i al sin bedende Tilbageholdenhed frem med de Ofre, den skal bringe. Thi det, at bringe Ofre, det er dens daglige Brød, ligesom det er Kærlighedens. — Og derfor er Medfølelsen ogsaa i næreste Slægt med Kærlighed. — Der var et Menneske, som kom til os og spiste til Middag hos os en Vinter i København. Han var ene, fattig, udsat og havde dog Kræfter til at kæmpe sig frem mod Strømmen . .«

»Ja. — Han er en stærk og uforfærdet Natur, tilmed gennemfin. Har jeg ikke ogsaa altid rost ham?«

»Jo, og som Sagerne staar, er det vidunderlig smukt af dig, at du roser ham. —«

»Ja, ikke sandt. — Aa, nej da. Fy! Fy! — Er det smukt? Vrøvl! Du maa gaa videre, ellers taber jeg Traaden. — Skynd dig! — Jeg skælver bogstavelig af Spænding.«

»Ja vel, Niels, han var altsaa ogsaa fintfølende trods nogen . .«

»Godt, videre!«

»Det var vanskeligt at naa ham og vise Godhed mod ham, men netop derfor fristedes man til at blive ved; thi man fik stadig større Beundring for ham . .«

»Ja, vel! — Ja, vel! — Videre!!«

»Ja, men anspænd nu alle dine Tanker og sæt dig i mit Sted. — En Dag rejser han bort og bliver borte. — »Han kan ikke undgaa at savne mig.« — Man smiler ved Tanken, men han kommer ikke. — »Han burde dog savnet mig.« — Man smiler ikke mere. — »Det er Synd af ham, at han ikke savner mig.« Man græd helst ved Tanken og saa . . ja, saa er det Kærlighed.«

»Jeg forstaar dette. Videre!!«

»Ja, Niels, alt dette vidste du jo af Erfaring. Du kender Medfølelse — for en lille, moderløs, femaars Pige, der engang kom glad springende dig i Møde og senere voksede op mellem dig

og en gammel Fader — to store Mandfolk. Du forstaar mig jo, Niels. — Derfor aldrig mere Bebrejdelser.«

»Ja, jeg vidste, at det vilde ende der. Dine Øjne er meget dybe, og de skræmmer mig. Du taler meget godt og tror at sige store Sandheder. Sig endnu kun et. Var det selvfølgeligt, at det blev mig, der skulde opofres. Ja, jeg mener — min Kærlighed til dig var stærk som Døden selv, hvorfor skal den piskes og jages bort fra alt, fra dig og fra mig selv. Den skal flakke hjemløs om og fryse ihjel. Den var det bedste, jeg ejede. Jeg sørger over dens Nød. Hvorfor skal jeg ikke have Lov at kalde den tilbage, hvorfor skulde du ikke lægge din Haand i min . . kan du ikke stænge din Kærlighed til en anden ude . .

Dine Øjne blive sorgfulde . . vrede . . hadefulde . . nej, vent lidt . . hvad for noget, blev du saa bange . . ja, jeg ved, det var umenneskeligt, hvad jeg forlangte af dig . . er du borte . . Herregud, blev du saa bange . . jeg forstaar det . . jeg forstaar det . . Anna! . . Anna!!«

Hun var borte. Jeg for op. Jeg rev Døren op og styrtede ud, mens jeg kaldte som et Menneske i Dødsangst. Jeg syntes at se hende forsvinde med en anden. Han maatte have

staaet derude og ventet, mens hun besøgte mig. Jeg stod i Mørket og saa efter dem, mens de svævede bort. Det var altsammen kun et Syn, men fra den Tid vil jeg forstaa, hvordan et Menneske kan drives til Selvmord

Klokken er fire om Morgenen, mens jeg skriver dette. Jeg sidder ved Lampen. Ovenover mig knager det i Bjælkeværket, og naar jeg lukker Øjnene kan jeg se, hvordan Myriader af onde Aander boltre sig over Tagene og griner mod Stormen.

Det er koldt herinde.

Men dette vilde jeg straks optegne, for at jeg kan læse det, hver Gang min Selvbeherskelse begynder at vakle. Herefter er Døren laaset for natlige Besøg. Det skal være Sandhed; thi endnu er jeg stolt ogsaa overfor mig selv. Og endnu ejer jeg Selvkærlighed, derfor bliver det hundreddobbelt Sandhed.

20. Nov.

Min Sjæl er død.

Nu vil jeg have mere Glæde af en smuk, symmetrisk Gennemskæring for mine Jærnbaneskinner end ved menneskelig Lykke. Jeg vil være ene. Jeg vil være fri for ethvert Menneskes Venlighed og Imødekommenhed.

Den Tid skulde komme, da den store Bror var forsvunden. Nu er Tiden kommen. Jeg er ingens Broder og ingens Ven.

Min Sjæl er død, men jeg sørger ikke, og den Dag gryr, da mit Tab er min Glæde.

22. Nov.

Hvis jeg var Digter, vilde jeg i Dag synge en Hymne til Arbejdet, en Hymne i Marschtakt med Klang af Hammerslag og Hvin af File og mægtige Vognes dumpe Raslen . . med en uendelig Taknemmelighed har jeg i Dag fornummet, hvor Arbejdets evige Larmen er mig hjemlig.

Jeg har i saa lang Tid levet rundt om hos Venner og Kammerater. Nu har jeg faaet Tilbud om at udføre et stort Arbejde. Jeg begynder atter at finde mig selv, og en dyb Fred daler ned over mig.

23. Nov.

Jeg kunde ikke anderledes, hvor mærkeligt det end er.

Jeg har i Dag skrevet til From og fortalt ham, at jeg har anbefalet ham til mit store Arbejde . . . og du faar det sikkert, du, min

bedste Ven. Jeg mindes din Trofasthed med stor Tak til dig. Jeg holder mere af dig, fordi jeg kan gøre dig denne store Tjeneste

Men hun skal intet vide.

Og dog har jeg ogsaa gjort dette for hendes Skyld. Jeg kan tænke mig, at hun har udkæmpet mangen Dyst med sin Fader, hvis Hjertebarn jeg var. Nu skal det blive lettere for hende at drage ham, som hun har kær, til Hjemmet. Han kommer fra Arbejde, han gaar til Arbejdet. Hans Arbejde giver ham Værd, det lægger Glorie om ham, det giver ham Selvtillid, det øger hendes Tillid, og min gamle Onkels med . . . eller overdriver jeg. Er ikke Arbejdet en saa stor Velsignelse?

Et ved jeg. Nu vil hun beholde ham herhjemme.

Men det har kostet mig Overvindelse at tage denne Beslutning. —

Den store Bror skulde jo dog ogsaa bruge tre Dage til at gøre sig større.

2. Dec.

Jeg kommer fra hende. Jeg har været sammen med hende en hel Time, og nu er jeg træt.

Saaledes gik dette til.

Jeg er atter i København, og From har opsøgt mig. Han vilde takke mig og bede mig se ud til Anna, at hun skulde tro, jeg ikke mere sørgede over hende. Hun tænkte stadig paa mig. Det er hans egne Ord.

Det er Synd, at jeg aldrig har skrevet til hende, men jeg syntes jo at staa med min Kærlighed som et Fyrtaarn i Ørkenen.

Jeg takker dig for din Tillid, du min bedste Ven. — Om mit Besøg hos Anna fortæller jeg intet. —

Jeg har filosoferet over Kærligheden. Man siger, Kærligheden vokser med de Ofre, den bringer, og jeg tror, det er sandt. — Perpetuum mobile . . Kærligheden tvinges af sig selv til at bringe Ofre, der atter giver den tifold Kræfter, der atter tvinger den til større Ofre . . perpetuum mobile.

Det var Synd imod mig, at jeg atter skulde se Anna. Men netop fordi min Kærlighed voksede, fik jeg Kræfter til det sidste store Offer.

Nu rejser jeg bort.

Og da er vort gamle Æventyr gaaet i bogstaveligste Forstand i Opfyldelse. Til Foraaret er her Bryllup. Men paa Bryllupsdagen er den store Bror forsvunden.

Og ingen saa ham siden.

Men jeg gruer for dette sidste Offer; thi Kærligheden vokser med de Ofre, den bringer.

Jeg vil bort, for at Anna kan glemme mig. Jeg har set, at det er nødvendigt for hendes Lykke. Og hun skal være lykkelig; thi mine Ofre for hende har gjort hende kostbar for mig.

4. Dec.

Om to Dage rejser jeg. Hermed være dette Æventyr sluttet — ogsaa for mig.

I denne Bog skriver jeg ikke mere.

INDHOLD

	Side
Karneval	1
En Forbundsfælle	113
Uvejr	181
Et Æventyr	211

J. V. RODES EFTFG.
J. SKRÆM
BRØNNÆGGERSTRÆDE 23